ΜΠΟΥΚΕΤΟ

ΕΤΟΣ 8ον
Αρ. 385

Παπου
ο φλωρος

ΕΤΑΙΡΙΑ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ

LONGO A.
Fortifiant de l'organisme entier à la base des testicules
Glandes à sécrétion interne
du Dr G. KAMARIOTI
LABORATOIRE LONGO

LONGO
εἰδικὸν
δι' ἐξησθενημένους

ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΔΙ' ΟΡΜΟΝΩΝ
ΛΟΓΚΟ Α΄ δι' ἄνδρας — ΛΟΓΚΟ Β΄ διὰ γυναῖκας

Παρασκευάζονται ἀπὸ εἰδικὰ τονωτικὰ ἀδενικὰ ἐκχυλίσματα πρὸς τόνωσιν τῶν ἐσωεκκριτικῶν ἀδένων οἵτινες τόσον πολὺ συντελοῦσιν εἰς τὴν διατήρησιν τῆς ὑγείας καὶ τῶν σωματικῶν δυνάμεων

Ἐνδείκνυνται εἰς ὅλας τὰς περιπτώσεις τῆς σωματικῆς καὶ ψυχικῆς καταπτώσεως, εἰς συμπτώματα νευρασθενείας καὶ ὑπερκοπώσεως σωματικῆς ἢ πνευματικῆς.

Ἡ διάρκεια τῆς θεραπείας δέον νὰ συνεχισθῇ ἀπὸ ἑνὸς μέχρι δύο μηνῶν ἀναλόγως τῆς σοβαρότητος τῆς παθήσεως

Κανένα ἀπὸ τὰ φημιζόμενα φάρμακα δὲν δύναται νὰ παραβληθῇ μὲ τὰς σκευασίας.
ΛΟΓΚΟ Α΄ καὶ ΛΟΓΚΟ Β΄
διότι τὰ Λόγκο δὲν ἐμπεριέχουσιν ἐπιβλαβεῖς διεγερτικὰς ἢ ἐρεθιστικὰς οὐσίας, ἀλλὰ μόνον θεραπευτικάς, ἤτοι
ΕΙΔΙΚΑ ΤΟΝΩΤΙΚΑ ΑΔΕΝΙΚΑ ΕΚΧΥΛΙΣΜΑΤΑ.

ΓΕΝΙΚΟΣ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΣ Θ. Σ. ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ 6 - ΑΘΗΝΑΙ

Εἶναι ἐγκεκριμένα παρὰ τοῦ Ὑπουργ. Ὑγιεινῆς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 109.392,11/12/28 ἀποφάσεως.

ΕΚΑΤΟΜΜΥΡΙΑ ΓΥΝΑΙΚ

μεταχειρίζονται καθημερινῶς τὸ φημισμένον ΑΝΤΙ - ΙΔΡΩΤΙΚΟ
LON. Ἡ χρῆσις τοῦ DIALON ἐπιβάλλεται σὲ κάθε κυρία καὶ
ἰδίως τώρα τὸ καλοκαῖρι. Διὰ τοῦ DIALON θ' ἀποφύγητε τὸν

ὁποῖος ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖ
νε δύσοσμος, οὕτω
ξακολουθῆτε νὰ εἶ
ριστος εἰς τὰς κοι
ναναστροφάς. Ἐπίσ
θὰ προφυλάξητε
καὶ τὰ ἐνδύματά
τὴν καταστρεπτικὴ
σιν τοῦ ἱδρῶτος. Ἡ
τοῦ DIALON ὄχι
νε ἀβλαβὴς ἀλλὰ
τὸ αἴσθημα τῆς
σεως ἀπαράλλακτ
κεῖνο ποὺ δοκιμάζ
όμενοι.
Ἐπιδρᾷ ἀντα
διὰ τῶν νεύρων
ουρήσεως τὴν
λύνει δίδον φυσ
ἔξοδον εἰς τὰ οὖ
φέρον οὕτω ἐπαρ
ρικὴν πλῦσιν τοῦ σώματος. Συνεπῶς ὁ ἱδρώς, ὅστις περιέχει βλ
χεῖα, ἀποβάλλεται εὐκόλως διὰ τῶν οὔρων. Τὸ DIALON ἐπιδ
ἐφ' ὁλοκλήρου τῆς λειτουργίας τοῦ ἀνθρωπίνου ὀργανισμοῦ.
Οἱ μεγαλείτεροι ἀστέρες τοῦ κινηματογράφου καὶ τοῦ θεάτρ
ρίζονται ἀποκλειστικῶς ὡς ἀντι—ἱδρωτικὸν τὸ DIALON καὶ εἶνε
σμένοι ἀπὸ τὰ ἀποτελέσματά του. Ζητήσατέ το καὶ σεῖς σήμερ
φαρμακοποιόν σας.

Γενικοὶ Ἀντιπρόσωποι διὰ τὴν Ἑλλάδα :
Ἑταιρεία «ΔΑΦΝΗ». Βερανζέρου 44, Ἀθ

ΖΗΤΗΣΑΤΕ ΑΠΟ ΠΑΝΤΟΥ ΤΟΝ ΣΑΠΩΝΑ
"ΧΡΟΝΑΤ ΜΟΣΚΙΤΟ„
Σᾶς προφυλάσσει ἀπὸ τὰ ΚΟΥΝΟΥΠΙΑ
Εἶνε ἀπολυμαντικός, φθηνὸς καὶ μαλακώνει τὸ δέρμα.
Διαρκὴς παρακαταθήκη — Ἀθῆναι, Μενάνδρου 49
κ. Χ. ΜΕΖΙΛΤΖΟΓΛΟΥ — ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ ΜΠΟΥΜΠΟΥΛΙΝΑΣ 15

ΩΜΟΡΦΑ ΔΟΝΤΙΑ

Η ΟΔΟΝΤΟΠΑΣΤΑ
EDELWEISS

Μεταξὺ πολλῶν ἀντισηπτικῶν συστατικῶν περιέχει Ἰατρικὸν Σάπωνα καὶ ἀνθρακικὰ ἅλατα.

Τὰ ἀνωτέρω προσόντα συντελοῦν εἰς τὴν τελείαν ΑΠΟΛΥΜΑΝΣΙΝ τοῦ στόματος λευκαίνουν τὰ δόντια καὶ ἐξουδετερώνουν ὅλα τὰ ὀξέα τοῦ στόματος.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ ΕΙΣ ΟΛΑ ΤΑ ΦΑΡΜΑΚΕΙΑ
ΠΡΟΣ ΔΡΑΧ. 12
ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΗ ΕΙΣ ΤΑ ΦΑΡΜΑΚΕΙΑ
Π. ΜΠΑΚΑΚΟΥ ΟΜΟΝΟΙΑ
ΜΙΝΕΡΒΑ ΣΤΑΔΙΟΥ 15

ΚΑΤΩ Η ΜΠΟΥΓΑΔΑ !

Ἡ Γερμανικὴ Ἐπιστήμη παρουσίασε τὸ νέο θαῦμα:

"GRUNIL„

Τὸ Grunil ἀπαλλάσσει κάθε νοικοκυρὰ ἀπὸ τὴν πολυήμερο καὶ κοπιαστικὴ μπουγάδα, διότι χωρὶς τρίψιμο πλένει τὰ ροῦχα μόνο του ἐντὸς μιᾶς ὥρας.

Τὸ Grunil δὲν ἔχει καμμίαν σχέσιν μὲ τὰ γνωστὰ καὶ ἄγνωστα παρασκευάσματα ποὺ καταστρέφουν τὰ ροῦχα. Ἀποζημιώνομεν καὶ τὸ ἀκριβώτερο ροῦχο ἂν πάθῃ τὴν παραμικρὰν φθοράν.

Πωλεῖται εἰς τὰ Φαρμακεῖα καὶ τὰ Ἐμπορικὰ τῆς συνοικίας σας.
Γεν. Ἀντιπρ. Π. Α. ΤΣΑΓΚΑΡΗΣ
— Ἀθῆναι, Λέκα 21α. —

ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟΝ ΓΡΑΦΕΙΟΝ
ΝΙΚΟΛ. Β. ΔΑΜΙΑΝΟΥ
ΛΕΩΦΟΡΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΑΣ 209

Ἀναλαμβάνονται παντὸς εἴδους ἀστικαὶ ὑποθέσεις παρ' ἅπασι τοῖς ἐν Ἀθήναις Δικαστηρίοις.

Εἰδικότης : Φορολογικαί, Διοικητικαὶ καὶ ἐν γένει Οἰκονομικαὶ ὑποθέσεις. Ὧραι γραφείου 8—9 π. μ. καὶ 4—5 μ. μ.

Τὶς καλύτερες προβλέψεις γιὰ τὶς Ἱπποδρομίες θὰ εὕρετε μόνον εἰς τὴν ἐφημερίδα «ΠΡΟΓΝΩΣΤΙΚΑ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ».

Η ΚΟΥΖΙΝΑ ΣΑΣ..!

...Ποῦ τὴν θέλετε ἀπολύτως καθαρὴ ἀπὸ ἔντομα, γιατ' ἐκεῖ παρασκευάζετε τὴ τροφή σας, καθαρίζεται ἀπ' αὐτὰ μὲ τὸ Μπλὰκ Φλάγκ. Ψεκαζόμενο ἀποβραδὶς στὴ Κουζίνα τὸ Μπλὰκ Φλάγκ, σκοτώνει Κατσαρίδες καὶ Μυρμήκια, πρὶν ἢ τὴ νύκτα, ποῦ τριγυρνοῦν, μολύνουν τὰ τρόφιμά σας. Τὸ Μπλὰκ Φλάγκ ἔχει ὡς Σῆμα τὴ Μαύρη Σημαία. Τὸ Σῆμα αὐτὸ πρέπει πάντοτε ν' ἀναζητῆται ἐπὶ τοῦ δοχείου, ὡς ἔνδειξις τῆς γνησιότητος παρασκευῆς καὶ συσκευασίας, ποῦ μόνη ἐγγυᾶται τὴ γνωστὴ ἀποτελεσματικότητά του στὸ κυνήγημα τῆς Κατσαρίδας, ὅσο καὶ σ' ἄλλες οἰκιακὲς χρήσεις του...!

ΜΠΛΑΚ
ΦΛΑΓΚ
100 ΤΟΙΣ % ΔΡΑΣΤΙΚΟΝ
ΣΚΟΤΩΝΕΙ ΚΑΘΕ ΕΝΤΟΜΟΝ
ΣΗΜΑ ΚΑΤΑΤ.
BLACK FLAG

ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΝ ΠΑΡΑ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΥΓΙΕΙΝΗΣ
ΓΕΝ. ΑΝΤ/ΠΟΙ : ΚΟΥΡΚΟΥΜΕΛΗΣ ΦΩΚΑΣ ΚΑΙ ΣΙΑ — ΑΘΗΝΑΙ
ΟΔ. ΗΠΕΙΡΟΥ 45 - ΤΗΛ. 65-30
ΠΩΛΕΙΤΑΙ ΚΑΙ ΕΙΣ ΣΚΟΝΗΝ

ΕΛΛΗΝΕΣ ΔΙΗΓΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΙ

ΤΟΥ κ. ΓΡΗΓ. ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ

ΣΤΗΝ ΠΙΟ ΔΥΣΚΟΛΗ ΘΕΣΗ

(Ἀνέκδοτον)

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου καὶ τέλος)

Τὸ σαλονάκι αὐτὸ ἦταν ἐπιπλωμένο μὲ τὴν ψυχρὴ ἐκείνη πολυτέλεια τῶν μεγάλων ξενοδοχείων. Ἔρημο. Ἀπὸ τὴ μισανοιχτὴ μπαλκονόπορτα φαινόταν ὁ κῆπος τῆς πλατείας μέσα στὴ χρυσὴ ἀτμόσφαιρα μιᾶς ἀνοιξιάτικης δύσης.

—Καθῆστε. Ἀμέσως.

Ἐκάθησα λίγα λεπτὰ σὲ μιὰ παρατσιτωμένη πολυθρόνα ποὺ μ' ἐνοχλοῦσε. Ἡσυχία. Ὡρισμένως ἡ «φιλικὴ οἰκογένεια» θάλειπε. Καὶ μόνη στὴν κάμαρά της, ἡ Λίζα θ' ἀποτελείωνε τὴν τουαλέττα της γιὰ νὰ βγῇ στὸ σαλόνι. Τί καλά ! Θὰ τὴν ἀγκάλιαζ' ἀμέσως καὶ θὰ τὴ φιλοῦσα, θὰ τὴ φιλοῦσα. Χωρὶς λέξη. Ὕστερα θὰ τῆς ἔλεγα ὅσα σχεδίαζα ἀπ' τὸ πρωΐ....

Ἄξαφνα, ἀνοίγει μιὰ πόρτα καὶ μπαίνει στὸ σαλόνι ἕνα κορίτσι. Ὄχι ἡ Λίζα. Ἕν' ἄλλο κορίτσι, ἄσχημο, ἀποκρουστικό, κοντό, μὲ ἀδύνατο κορμὶ καὶ μὲ πελώριο κεφάλι. Χωρὶς λαιμὸ καθόλου. Ἔτσι σὰ ραχητικό. Θἄταν βέβαια τῆς «φιλικῆς οἰκογενείας». Ὥστε δὲν ἔλειπαν ὅλοι ;

Μὲ κοίταξε μ' ἕνα πλατύτατο χαμόγελο, ποὺ ἔκανε τὸ στόμα της νἀγγίξῃ σχεδὸν ταὐτιά, καὶ σὰ νὰ μοῦ ἅπλωνε τὰ χέρια.

Εἶχα σηκωθεῖ.

—Παρντόν, εἶπα, τὴ δεσποινίδα Βολιώτη περιμένω....

Γέλασε δυνατά :

—Ἄ, τὴ δεσποινίδα Βολιώτη !... Μ' ἀλήθεια, δὲν μὲ γνωρίσατε ;... Ἐγὼ εἶμαι !

—Ἡ Λίζα ;!

—Ὁλόκληρη !

Ἄφωνος, σαστισμένος, χαμένος, τὴν κοιτάζω... Ναί, καλέ, εἶν' αὐτή !... Τώρ' ἀναγνωρίζω, ὄχι βέβαια τὴ μορφὴ ποὺ εἶχα πλάσει, ἀλλὰ τὴν ἄλαμπη φωτογραφία ποὺ μοῦ εἶχε στείλει. Θέ μου ! πῶς δὲν μπόρεσα τότε νὰ ἰδῶ... τὴν ἀσχήμια της ;

Ξανθὴ ναί, γαλανὴ ναί, εὐκίνητη ναί, —ἀλλὰ τέρας !

Μοῦ ἔτεινε τὰ δυὸ χέρια, κατάφερα νὰ τῆς τὰ πιάσω καὶ τὰ δυό, νὰ τῆς τὰ σφίξω, ἀλλὰ νὰ τὴν ἀγκαλιάσω καὶ νὰ τὴ φιλήσω, ἀδύνατο ! Τοῦ κάκου ἡ κακομοίρα φρόντισε νάμαστε οἱ δυό μας στὴν πρώτη συνάντησι. Τὰ μάγουλά της, τὰ χλωμά, μαραμένα καὶ βαθουλωμένα μάγουλα τῆς ραχητικῆς, μοῦ ἀφαιροῦσαν ὅλο τὸ θάρρος, ἀκόμα καὶ γιὰ νὰ προσποιηθῶ.

Κατάλαβε ἄραγε τὴ φοβερή μου ἀπογοήτευση ;

Δὲν τὸ πιστεύω, δὲ φάνηκε τοὐλάχιστο. Ἴσως θὰ νόμισε πὼς ἀπ' τὴ χαρὰ κι' ἀπ' τὴν πολλή μου ἀγάπη τάχασα. Ἴσως νὰ φαντάστηκε πὼς μὲ θάμπωσε κι' ἡ ὀμορφιά της. Ξέρω κι' ἐγώ ; Γιατὶ ἡ Λίζα δὲν φαινόταν νἄχη τὴν παραμικρὴ συναίσθηση τῆς ἀσχήμιας της. Μιλοῦσε, χειρονομοῦσε, κουνιόταν, γελοῦσε σὰν ἕνα κορίτσι ὁποιοδήποτε. Καὶ καθόλου ἀπίθανο νἄχε τὴν ἰδέα πὼς ἦταν καὶ καλλονή. Λίγες ἄσχημες ξέρουμε πὼς εἶνε τόσο γελασμένες ;....

***

Μὰ γι' αὐτὸ ἴσα—ἴσα βρέθηκα κι' ἐγὼ στὴν πιὸ δύσκολη θέση ποὺ βρέθηκε ποτὲ ἄνθρωπος στὸν κόσμο !

Γιὰ φαντασθῆτε, ἀλήθεια ! Νὰ μὲ ἀπωθῇ σὲ τόσο βαθμό, νὰ μὲ ἀποκρούῃ μὲ τὴν ἀσχήμια της, αὐτὴ ποὺ νόμιζε πὼς ἄλλο δὲν ποθοῦσα τώρα, παρὰ νὰ τὴ σφίξω στὴν ἀγκαλιά μου ! Ἐγὼ νὰ παρακαλῶ νἀνοίξῃ τὸ πάτωμα νὰ μὲ καταπιῇ, κι' ἐκείνη νὰ νομίζῃ πὼς βρίσκομαι μαζί της στὸν ἕβδομο οὐρανὸ τῆς εὐτυχίας ! Σᾶς φέρνει ἴσως γέλια, ἀλλὰ ἦταν τραγικό. Πολὺ τραγικό. Καὶ γιὰ κείνην, ποὺ ἔχασε σὲ μιὰ στιγμὴ ὅ,τι τὴν ἔκανε περήφανη κι' εὐτυχισμένη· μὰ καὶ γιὰ μένα, ποὺ αἰσθανόμουν τώρα γι' αὐτὴν ἕναν ἀπέραντο κι' ἀλγεινότατο οἶκτο...

Ἄχ, πῶς τὴ λυπόμουν ! Γιατὶ νὰ μὴν εἶνε τόσο-δὰ λιγώτερο ἄσχημη, ὥς που νὰ γίνεται κἂν ὑποφερτή ; Γιατὶ νὰ μὴ μπορῶ νὰ τὴν ἀγκαλιάσω καὶ νὰ τὴ φιλήσω οὔτε στὰ ψέμματα ; Καὶ τί θἄλεγε σὲ λίγο, βλέποντάς με ἀκόμα ἔτσι ψυχρό ; Μποροῦσε νὰ μὲ παίρνῃ ὁλοένα γιὰ σαστισμένο, γιὰ θαμπωμένο ;

Καθήσαμε ὡστόσο κι' ἀρχίσαμε σιγὰ-σιγὰ νὰ κουβεντιάζουμε. Εὐτυχῶς ποὺ ἡ φωνή της δὲν ἦταν τὸ ἴδιο ἀποκρουστική, καὶ μποροῦσα τοὐλάχιστο νὰ τὴν ἀκούω καὶ νὰ τῆς μιλῶ.... κοιτάζοντας ἀλλοῦ. Γιατὶ τὸ κορμί της, καθὼς καθόταν σὲ μιὰ πολυθρόνα σὰν τὴ δική μου, μοὔκανε φρίκη καὶ λύπηση, καί, μὲ τὰ συναισθήματα ποὺ μ' ἔδερναν τώρα, ἀπέφευγα σὰν ἔνοχος νὰ τὴν κοιτάζω στὰ μάτια. Μιὰ στιγμή, ποὺ θυμήθηκα τὴν καλλιγραφία της, συλλογίσθηκα : «Ἄμ ἔπρεπε νὰ τὸ καταλάβω. Κορίτσι ποὺ γράφει τόσο καλλιγραφικά, μπορεῖ ποτὲ νὰ εἶνε ὄμορφο ; Τὰ ὄμορφα κορίτσια κάνουν πάντα ὀρνιθοσκαλίσματα μὲ ἀνορθογραφίες !»

Γιὰ τὴν ἀγάπη μας, ἐννοεῖται, οὔτε λέξη. Ἡ κακομοίρα περίμενε, φαίνεται, νὰ κάμω τὴν ἀρχὴ ἐγώ. Ἀλλὰ ναί, ἂς περίμενε ! Κάθε φορὰ ποὺ, ἀναίσθητα, μὲ τὴν ὁμιλία, ἔφερνε τὴν πολυθρόνα της λίγο πιὸ κοντά μου, ἐγὼ ἔσπρωχνα τὴ δική μου πίσω σὰν ἀπὸ φόβο. Καὶ κάθε φορὰ ποὺ τὴν ἔπιανα νὰ μὲ κοιτάζῃ μὲ γλυκὰ μάτια καὶ μοῦ φαινόταν σὰν ἕτοιμη νὰ πέσῃ πρώτη στὴν ἀγκαλιά μου, τῆς ἔκανα ἀπότομα, ξαφνικά, μιὰν ἄσχετη ἐρώτηση :

Θὰ τελείωνε τὴν τουαλέττα της, γιὰ νὰ βγῇ στὸ σαλόνι...

«Πόσα δωμάτια ἔχει τὸ ἀπαρταμέντο σας ;... Ἡ κυρία Νικολάου ἔχει μόνο δυὸ κόρες ;... Ποῦ θὰ πᾶτε νὰ τοὺς βρῆτε ὕστερα ;...»

Σὲ μιὰ τέτοια ἐρώτηση, γιὰ τὴ «φιλικὴ οἰκογένεια», ἡ Λίζα μοῦ ἀποκρίθηκε :

— Θὰ τοὺς περιμένω ἐδῶ γιὰ τὸ γεῦμα. Ἐννοεῖται, ὅτι θὰ μείνετε μαζί μας καὶ σεῖς.

Ὢ, Θεέ μου ! Τὸ γεῦμα ἦταν στὶς ὀκτώ. Δυὸ ὧρες ἀκόμα θὰ μέναμε νὰ κουβεντιάζαμε οἱ δυό μας ; Κι' ἔπειτα θἄτρωγα καὶ θἄμενα μαζί της ὅλη τὴ βραδυά ;

Πρόφαση ἐδῶ δὲν χωροῦσε. Ἔπρεπε νὰ τὸ πάρω ἀπόφαση : Τὸ μαρτύριο θὰ ἐξακολουθοῦσε ὅσο ἤθελε ὁ Θεός. Καὶ γενναῖα, ἄρχισα νὰ λέω στὴ Λίζα πόσο ἤμουν εὐτυχισμένος ποὺ τὴ γνώριζα ἀπὸ τόσο κοντά. Μόνο νὰ τὴν ἀγγίξω δὲν ἀποφάσιζα. Ἂς νόμιζε ἐπιτέλους πὼς τὄκανα ἀπὸ μεγάλο σεβασμό.

Ἔτσι κατάφερα —πῶς, ἐγὼ τὸ ξέρω— νὰ μείνω μαζί της σ' ἐκεῖνο τὸ σαλόνι, ὥς που γύρισε κι' ἡ «φιλικὴ οἰκογένεια». Μὲ κάποια ἀνακούφιση ἔκαμα τὴ γνωριμία τῆς κυρίας Νικολάου, τῶν δυὸ νεαρῶν θυγατέρων της καὶ τοῦ μεγάλου της γυιοῦ. Περάσαμε σὲ λίγο στὸ ἑστιατόριο καί, μετὰ τὸ γεῦμα, καθήσαμε στὸν ἐξώστη τοῦ ξενοδοχείου. Στὶς δέκα, δόξα σοι ὁ Θεός, χωριστήκαμε. Οἱ ταξειδιῶτες ἔπρεπε νὰ κοιμηθοῦν νωρίς.

Καθὼς κατάλαβα, ἡ κυρία Νικολάου ἤξερε ἄκρες—μέσες τὸ μυστικὸ τῆς Λίζας. Γι' αὐτὸ δὲν ἐδίστασε νὰ μοῦ πῇ μπροστά της, ὅταν μἀποχαιρετοῦσε :

— Αὔριο στὶς ἕντεκα, θὰ σᾶς ἐπισκεφθῶ στὸ σπίτι σας. Κι' ἂν θέλετε, βγαίνουμε περίπατο οἱ δυό μας.

Ἂν ἤθελα ;.... Ἂς ἔκανα κι' ἀλλοιῶς !....

* * *

Ἄφωνος, σαστισμένος, χαμένος τὴν κοιτάζω...

Στὶς ἕντεκα ἡ Λίζα ἦταν στὸ σπίτι μου, στὸ γραφεῖο μου, καὶ κουβεντιάζαμε πάλι οἱ δυό μας. Ἡ καϋμένη ἡ μητέρα μου μᾶς εἶχε ἀφήσει, ὅπως ἔκανε πάντα ὅταν μ' ἐπισκεπτόταν θηλυκό. Ἀλλ' αὐτὴ τὴ φορά, ἡ Ἀλεξαντρινὴ ἦρθε μὲ πρόγραμμα νὰ μιλήσουμε «γιὰ τὸ μέλλον μας». Καὶ σὲ λίγο μοῦ ἔκαμε τὴν ἀπρόοπτη αὐτὴ ἐρώτηση :

— Ὅταν θὰ φύγουμε, ἔρχεστε μαζί μας στὴν Ἀλεξάντρεια ;

— Λέτε ; ἔκαμα σὰ χαμένος. Δὲ θἄταν λιγάκι τολμηρό ;

— Δὲν πιστεύω, μοῦ ἀποκρίθηκε. Ἡ κυρία Νικολάου εἶνε τόσο καλή !...

— Ἀγαπητή μου Λίζα, τῆς εἶπα θαρρετά. Ἀπὸ σᾶς δὲν πρέπει νὰ κρύβουμαι. Εἶμαι φτωχός...

— Μὰ τὸ ξέρω πὼς οἱ συγγραφεῖς δὲν εἶνε πλούσιοι...

— Μὰ δὲν ἔχω οὔτε τὰ ἔξοδα τοῦ ταξειδιοῦ...

— Θὰ σᾶς τὰ κάμω ἐγώ ! Κι' ἅμα πᾶμε στὴν Ἀλεξάντρεια, θὰ σᾶς παρουσιάσω στὸν μπαμπὰ ὡς ἀρραβωνιαστικό μου.

— Κι' ἂν μὲ διώξῃ ;

— Ὁ μπαμπάς ; Ἀδύνατο ! Ἂν καὶ δὲν εἶνε ἄνθρωπος τῶν γραμμάτων, σᾶς ἐκτιμᾶ καὶ σᾶς θαυμάζει, ὅσο κι' ἐγώ. Θὰ εἶνε πολὺ εὐτυχὴς νὰ σᾶς κάνῃ γαμπρό του. Σᾶς βεβαιῶ ἐγώ !

— Μά.... τοῦ κάματε λόγο;

— Τί σᾶς μέλει ! Ἔχετε ἐμπιστοσύνη σὲ μένα καί.... ἀκολουθῆστε με !

Αὐτὸ μοῦ ἔλειπε !

Πρὶν γνωρίσω τὴ Λίζα, φοβόμουν μήπως, ἂν τὴν ἔπαιρνα, οἱ ἐχθροί μου ἔλεγαν πὼς ἐπωφελήθηκα ἀπὸ τὸ αἴσθημα ἑνὸς ἀνήλικου κοριτσιοῦ. Ἀμὴ τώρα ποὺ θἄλεγαν πὼς ἀποφάσισα νὰ φορτωθῶ ἕνα παράλλαμα, ἕνα τέρας, γιὰ νὰ τσεπώσω τὶς λίρες τοῦ κ. Βολιώτη ;... Μὰ κι' ἐχθροὺς νὰ μὴν εἶχα, θὰ τὄκανα ἐγὼ ποτέ ;...

— Ἀγαπητή μου Λίζα, τῆς εἶπα, ξέρω καλὰ πὼς ὁ πατέρας σας ἔχει μεγάλη περιουσία καί, φυσικά, σᾶς καλοπροικίζει. Ταιριάζει λοιπὸν ἐγώ, ἕνας φτωχὸς νέος, νὰ πάρῃ μιὰ μεγάλη προῖκα ;

— Μὰ ἔτσι εὔκολα ξεχνᾶτε ποιὸς εἶστε ; μοῦ ἀποκρίθηκε. Ἡ δόξα σας δὲν ἀξίζει τὴν περιουσία τοῦ μπαμπᾶ ; Ἔπειτα.... τὴν παίρνετε ἀπὸ ἀγάπη ! Σᾶς ἀγαπῶ καὶ μἀγαπᾶτε, τελείωσε ! Ἢ ὄχι ;

— Ὅσο γι' αὐτό....

— Βλέπετε ; Ἀφῆστε λοιπὸν τοὺς δισταγμοὺς κι' ἐλᾶτε ! Σᾶς παίρνω ! σᾶς ἀπάγω !....

Καί, λέγοντας αὐτά, μ' ἔπιασε ξαφνικὰ ἀπ' τὰ δυὸ χέρια, μὲ τράβηξε στὴν ἀγκαλιά της —εἴμαστε ὄρθιοι κι' οἱ δυὸ— καὶ μὲ φίλησε στὸ στόμα !

Τὴ φίλησα κι' ἐγώ ; Μὰ τὸ Θεό, δὲν θυμοῦμαι. Θυμοῦμαι μόνο πὼς αἰστάνθηκα μιὰν ἀνατριχίλα κι' ἕναν ἀποτροπιασμὸ ἀνεκλάλητο. Ἦταν καθαυτὸ τὸ ἀνυπόφορο. Κι' εἶπα μέσα μου, πὼς μὲ κάθε θυσία, μὲ κάθε ἀπανθρωπία καὶ σκληρότητα ἀπὸ μέρους μου, αὐτὸ ἔπρεπε νὰ τελειώσῃ.

Δὲν θὰ ξαναπήγαινα στὸ ξενοδοχεῖο τῆς «Μεγάλης Βρεττανίας». Δὲν θὰ ξαναδεχόμουν τὴ Λίζα στὸ σπίτι μου. Θὰ τῆς ἔγραφα μόνο ἕνα γράμμα καὶ θὰ τῆς ἔλεγα καθαρά : Ἐκεῖ ποὺ ἔφτασε τὸ πρᾶγμα, ἦταν πειὰ ὁ κόμπος στὸ χτένι. Τὴν ἀγαποῦσα ναί, ἀλλὰ μοῦ ἦταν ἀδύνατο νὰ πάρω κορίτσι μὲ τόση προῖκα. Ἔπρεπε νὰ τὴν ξεχάσω καὶ νὰ μὲ ξεχάσῃ.

Ἀλλὰ πρὶν προφτάσω νὰ συντάξω τὸ δύσκολο αὐτὸ γράμμα, ἔλαβα τὴν ἄλλη μέρα ἕνα τηλεγράφημα ἀπ' τὴν πατρίδα :

Ὁ καϋμένος ὁ πατέρας μου ἦταν ἄρρωστος βαρειὰ καὶ φοβόταν μὴν πεθάνῃ χωρὶς νὰ μὲ ἰδῇ. Ἔπρεπε νὰ πάω χωρὶς ἄλλο.

Πῆρα λοιπὸν μαζί μου τὸ σωτήριο τηλεγράφημα —τὸ λέω σωτήριο χωρὶς τύψη, γιατὶ ὁ πατέρας μου ἔγινε τότε καλὰ κι' ἔζησε ἄλλα δέκα χρόνια— πῆγα γιὰ τελευταία φορὰ στὸ ξενοδοχεῖο, τὄδειξα δακρυσμένος τῆς Λίζας καὶ τὴν ἀποχαιρέτησα.... χωρὶς φιλί.

Ἡ κακομοίρα ἦταν σὰν ἀποσβολωμένη. Σεβάστηκε τὴν ψυχική μου ἀγωνία καὶ γιὰ τὸ «μέλλον» μας δὲν μοὖπε λέξη. Μὲ παρακάλεσε μόνο νὰ τῆς τηλεγραφήσω μόλις θἄφτανα στὴν πατρίδα μου καὶ νὰ τῆς γράψω, μόλις θὰ μποροῦσα νὰ ξέρω, πότε θὰ γύριζα. Εἶχε τὴν πεποίθηση πὼς ἡ ἀρρώστεια τοῦ πατέρα μου θἄταν περαστική.

Οὔτε τῆς τηλεγράφησα, οὔτε τῆς ἔγραψα. Μὰ οὔτε κι' ἐκείνη. Κι' ὅταν, μετὰ δέκα μέρες, γύρισα στὴν Ἀθήνα καὶ ρώτησα μὲ τρόπο στὸ ξενοδοχεῖο, ἔμαθα πὼς ἡ οἰκογένεια Νικολάου μὲ τὴ δεσποινίδα Βολιώτη εἶχαν φύγει τὴν προτεραία.

Δὲν τὴν ξανάειδα, δὲν τὴν ξανάκουσα. Ἡ κακομοίρα ἐπιτέλους θὰ κατάλαβε. Ἀλλὰ ὥς πόσο τάχα ; Νὰ κατάλαβε καὶ πὼς βρέθηκα ἐξαιτίας της—καὶ χωρὶς νὰ φταίξω καθόλου—στὴν πιὸ δύσκολη θέση ποὺ βρέθηκε ποτὲ ἄνθρωπος στὸν κόσμο ;

ΓΡΗΓ. ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

(1931) Τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΩΝ ΠΟΙΗΤΩΝ

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΤΟΥ ΜΩΡΕΑΣ

Ὁ Μωρεὰς ἔλεγε κατὰ τὶς τελευταῖες μέρες τῆς ἀρρώστειας του, ἡ ὁποία τὸν ὡδήγησε στὸν τάφο :

— Πεθαίνω πεννηνταπέντε χρόνων, δηλαδὴ οὔτε πολὺ νέος, οὔτε πολὺ γέρος. Πάλι καλά !...

* * *

Ἐπίσης περίμενε τὸ τέλος του μὲ ἀξιοθαύμαστη ψυχραιμία κι' ἔλεγε σὰν νὰ παραπονιόταν γιὰ τὸ θάνατο ποὺ ἀργοῦσε νἄρθῃ :

— Κρῖμα, κι' εἶχα ξυριστεῖ γιὰ νὰ φαίνωμαι ὥμορφος μέσα στὴ κάσσα μου !...

* * *

Κάποιος φίλος τοῦ Μωρεὰς ποὺ τὸν ἐπεσκέφθη κατὰ τὴν προηγουμένη ἡμέρα τοῦ θανάτου του, θέλησε νὰ τὸν ἐνθαρρύνῃ καὶ φεύγοντας τὸν ἀποχαιρέτησε ὅπως πάντα μὲ ἕνα «ὠρεβουάρ».

— Γιατί ὠρεβουάρ ; ἀπάντησε ὁ ἑτοιμοθάνατος. Λέγε καλύτερα χαῖρε !

— Μὰ ὄχι. Ὅ,τι κι' ἂν συμβῇ, ἐγὼ θὰ σᾶς ξαναδῶ...

— Ἀφῆστε τα αὐτά, εἶπε ὁ ποιητής. Δὲν ξεγελιέμαι πειά. Ξέρω καλὰ ὅτι δὲν πρόκειται νἄρθῆτε στὴν κηδεία μου. Ἀποχαιρετίστε με λοιπόν...

* * *

Στὸ γιατρὸ ποὺ προσπαθοῦσε νὰ τοῦ δώσῃ ἐλπίδες ὅτι γρήγορα θὰ γιατρευόταν, ὁ Μωρεὰς εἶπε μὲ ἀπότομο ὕφος :

— Κουταμάρες, κουταμάρες, κουταμάρες τῶν γιατρῶν !...

* * *

— Εἶνε ὡραῖο πρᾶγμα, τοῦ παρατήρησε ὁ φίλος του Μωρὶς Μπαρρές, νὰ εἶνε κανεὶς ὁ μεγαλείτερος ζωντανὸς ποιητὴς τῆς Γαλλίας.

— Ναί, ἀποκρίθηκε ὁ ἑτοιμοθάνατος. Ἡ θέσι μου ὡς ποιητοῦ εἶνε πολὺ εὐχάριστη καὶ γι' αὐτὸ ἀκριβῶς πρέπει νὰ πεθάνω τώρα !...

* * *

Ὁ Μωρεάς, ὡς γνωστόν, εἶχε μεγάλη ἰδέα γιὰ τὸν ἑαυτό του καὶ δὲν ἤθελε νὰ τὸν συγκρίνουν μὲ κανένα. Κάποτε μάλιστα ποὺ κάποιος φίλος του τὸν παρέβαλε μὲ τὸν ἀθάνατο Μπωντελαίρ, τὸν διέκοψε ἀπότομα, λέγοντας μὲ περηφάνεια :

— Ἐγὼ εἶμ' ἕνας Μπωντελαὶρ μὲ περισσότερο χρῶμα..

Κατὰ πόσον ὅμως εἶχε δίκηο σ' αὐτὸ ποὺ εἶπε, εἶνε ἄλλο ζήτημα...

ΠΕΡΣΙΚΕΣ ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ

— Ἡ ἡδονὴ μοιάζει μὲ μεθῦσι. Μὰ ὅταν περάσει, μᾶς μένει ἡ ζαλάδα.

— Ἡ ἐλεημοσύνη εἶνε τὸ ἁλάτι τοῦ πλούτου.

— Ἀλλοίμονο στὴ χώρα ποὺ οἱ νέοι ἔχουν κακίες γερόντων καὶ οἱ γέροι διαπράττουν νεανικὰ σφάλματα.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΖΩΗΝ ΤΩΝ ΑΤΘΙΔΩΝ

ΣΙΛΟΥΕΤΤΕΣ ΑΠΟ ΤΑ ΣΑΛΟΝΙΑ

Ε. Δ.

Μὲ τὴν παρουσία της ὡραΐζει τὶς κομψότερες κοσμικὲς συγκεντρώσεις. Εἶνε εὔμορφη καὶ ἰδιαίτερον χαρακτηριστικὸν ὡραιότητος, μαγευτικὰ μάτια. Πολὺ ἔξυπνη, εὐχάριστη, συμπαθεστάτη, προνόμια ποὺ θὰ συντελοῦσαν εἰς τὸ νὰ ἦτο λίαν περιζήτητη, ἂν δὲν ἦτο ὑπὲρ τὸ δέον κοσμική. Πραγματικὰ εἶνε ἕνα μειονέκτημα τῆς τόσον χαριτωμένης κυρίας, στὴν ὁποία ἂν ἦτο ὀλιγώτερον κοσμική, θὰ ἐφηρμόζετο τὸ σοφὸν ρητόν: «Τὰ καλὰ κόποις κτῶνται», ἐνῶ ἀντιθέτως αἱ τόσον συχναὶ ἐμφανίσεις ἀποδίδουν ἐντύπωσιν ρουτίνας καὶ ἐνοχλήσεως.

Η ΜΟΝΤΑΙΝ

ΚΟΣΜΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

Προχθὲς δεξίωσις παρὰ τῷ κ. καὶ τῇ κ. Δ. Ποσειδῶν.

—Στόχος τῶν πλέον θαυμαστικῶν βλεμμάτων ἡ δὶς Χάρι Ποσειδῶν μὲ τουαλέττα ρὸζ—φράνς, ποὺ ἀνεδείκνυεν ἔτι περισσότερον τὴν ὡραιότητά της.

—Στὶς βεράντες ράουτ εὐχάριστο, κάπνισμα καὶ ἀπολαυστικὴ δροσιά.

—Μπριτζισταὶ καὶ μπριτζίστριαι πισταὶ εἰς τὴν προσφιλῆ των «ἀτραξιόν».

—Τὸ κυλικεῖον ἀνεξάντλητον σὲ μεζέδες, γλυκίσματα καὶ καμπανίτην.

—Στὸ μεγαλοπρεπὲς χὼλλ χορὸς ζωηρός.

—Εὐμορφιὲς ποὺ ξεχωρίζουν ἡ κ. Αἰκ. Ματζίνι μὲ ἄσπρο κομψότατον σύνολον, ἡ κ. Μοντιάνο μπὲζ ἐμπριμέ, ἡ κ. Τσάτσου —ἕνας τύπος κινηματογραφικοῦ «Στὰρρ»— μὲ ρὸζ ἐμπριμὲ ὀργκαντί.

—Γοητευτική, ὅπως πάντα, ἡ δὶς Ἴρεν Ν. Μακκᾶ, μὲ τουαλέττα αἰθερία μπλὲ—σπαλὶν ἐμπριμέ.

—Παρευρέθησαν ἡ κ. Α. Μιχαλακοπούλου, ἡ κ. Βουρλούμη,—ντυμένη μὲ τὴν καλαισθησία ποὺ τὴν διακρίνει— μὲ ἄσπρο φόρεμα, συνδυασμένο μὲ μπλέ, κ. καὶ κ. Ἀργυροπούλου, κ. καὶ κ. Δαραλέξη, φέρουσα κομψοτάτην τουαλέττα μπέζ.

—Ἐπίσης παρευρέθησαν Πρεσβευτὴς Γερμανίας κ. Κάρδορφ, ὁ κ. Χεμπερλάϊν, ἡ κ. Καλλιφρονᾶ, φέρουσα δαντέλλα μαύρη, ἡ κ. Μ. Κεφάλα μαύρη τουαλέττα συνδυασμένη μὲ ἄσπρα, κ. καὶ κ. Χαρισιάδη, κ. καὶ κ. Σκουμπουρδῆ, πολὺ εὔμορφη μὲ ρὸζ ἐμπριμὲ χαριτωμένη τουαλέττα.

—Μία «Μινιατὺρ» θαυμασιτῆς ὡραιότητος ἡ δὶς Μαίρη Παναγοπούλου —ἐξ Ἀλεξανδρείας— μὲ κομψότατο Παριζιάνικο μοντέλλο ἀπὸ μουσσελίνα ἄσπρη μὲ κίτρινα, σὰξ καὶ κόκκινα λουλούδια.

—Κομψότατες ἡ δες Λαγουδάκη μὲ κίτρινα, Τὺρκ ἐμπριμὲ μπλὲ-σιέλ, Καρακάλου ρόζ, Ἀλεξ. Μακκᾶ πράσινο, Μπελίνα Κεφαλᾶ ρόζ, Χριστοδουλάτου μπλέ.

—Προχθὲς τὸ κατὰ Δευτέραν καθιερωμένον χορευτικὸν γεῦμα εἰς τὸ «Γκόλφ».

—Παρευρίσκοντο κομψαὶ παρεπιδημοῦσαι καὶ ὡραῖες Ἀθηναῖες, μεταξὺ τῶν ὁποίων αἱ πλέον θαυμασθεῖσαι δὶς Λώρα Σταΐκου μὲ τουαλέττα ποὺ τὴν διακρίνει Παριζιάνικο «κασέ».

—Ἕνα θαῦμα ὡραιότητος ἡ κ. Νίτα Μιχ. Μελᾶ μὲ ἄσπρη ἐξαισία τουαλέττα.

—Προφαντὴ ἐμφάνισις καὶ ἰδιόρρυθμη τουαλέττα ἡ κ. Λ. Μελᾶ μὲ ἄσπρη ἐπίσης τουαλέττα.

—Ἐκ τοῦ Διπλωματικοῦ Σώματος παρέστησαν Πρεσβευτὴς Ἀγγλίας κ. Ράμσαϋ, Ἐπιτετραμμένος Ἱσπανίας καὶ ἡ κ. Ντὲ Ἀμὰτ —καταπληκτικῆς κομψότητος σιλουέττα— Ἀρχηγὸς Ἀγγλικῆς Ἀποστολῆς καὶ ἡ κ. Χόλλαν, κ. καὶ κ. Κὸρφ, κ. καὶ κ. Μεν. Μεταξᾶ, κ. καὶ κ. Ἠλιάσκου, κ. καὶ κ. Στ. Πεσματζόγλου ἀπὸ τὶς πλέον εὔμορφες ἐμφανίσεις, καθὼς καὶ ἡ δὶς Ἴρεν Μακκᾶ, ἡ κ. Μαλαμίδη, ἡ Μίκε Σκουζέ, κλπ.

Η ΜΟΝΤΑΙΝ

ΞΕΝΑ ΠΕΖΟΤΡΑΓΟΥΔΑ

Η ΠΕΘΑΜΜΕΝΗ

(Τοῦ Ἱσπανοῦ Γ. ΒΕΚΕΡ)

Τῆς ἔκλεισαν τὰ μάτια, τὰ μάτια της ποὺ ἔμεναν ἀκόμα ἀνοιχτά... Μὲ ἄσπρο πέπλο τῆς ἔκρυψαν τὸ πρόσωπο....

Ἄλλοι ἀπὸ τοὺς δικούς της ἔκλαιγαν κι' ἄλλοι σώπαιναν.

Ὅλοι σιγὰ—σιγὰ ἔφυγαν ἀπὸ τὴ θλιμμένη κάμαρά της...

Τὸ λυχναράκι ποὺ ἔβαλαν στὸ πάτωμα, ἔρριχνε στὸν τοῖχο τὴ σκιὰ τοῦ κρεββατιοῦ της... Καὶ στὴ σκιὰ αὐτὴ ἔβλεπες τὸ σχῆμα τοῦ κρύου κι' ἀλύγιστου κορμιοῦ της...

Ἡ μέρα γλυκοχάραζε καὶ μὲ τὴν πρώτη λάμψι τῆς αὐγῆς ξύπνησαν οἱ θόρυβοι τοῦ χωριοῦ.

Καὶ τότε συλλογίστηκα γιὰ μιὰ στιγμή :

— Θεέ μου, γιατὶ νὰ μένουν μόνοι οἱ πεθαμμένοι ;....

Ἄνθρωποι τὴν κουβάλησαν στοὺς ὤμους ἀπὸ τ' ἀγαπημένο της σπιτάκι στὴν ἐκκλησία κι' ἄφησαν τὴν κάσσα σ' ἕνα παρεκκλῆσι....

Γύρω στὸ λείψανό της τὸ χλωμό, τῆς ἔβαλαν κίτρινες λαμπάδες καὶ μαῦρα σάβανα...

Ἔπαψαν ἡ καμπάνες νὰ χτυποῦνε νεκρικά....

Ἡ γρηοῦλα ἀποτελείωσε τὴν προσευχή της τὴ στερνὴ καὶ πέρασε τὴν πλατειὰ αὐλή...

Ἡ πόρτες ἀναστέναξαν καθὼς ἔκλεισαν κι' ἡ ἐκκλησία ἀπόμειν' ἔρημη ξανά...

Ἀκούγεται ὁ ρυθμικὸς χτύπος τοῦ ρολογιοῦ καὶ τῶν κεριῶν ποὺ καῖνε τὸ τρίξιμο.

Ὅλα γύρω εἶνε μελαγχολικὰ καὶ πένθιμα, ὅλα εἶνε λυπημένα κι' ἀσάλευτα....

Γιὰ μιὰ στιγμὴ μοῦ περνάει ἀπ' τὸ νοῦ μιὰ συλλογή :

— Θεέ μου, γιατὶ νὰ μένουν μόνοι οἱ πεθαμμένοι ;...

Τὸ φτυάρι ἄνοιξε τὸν κρύο τάφο σὲ μιὰν ἄκρη....

Τί στενόχωρη, τί μελαγχολικὴ κατοικία, τί κατοικία παγερή !...

Ἐκεῖ τὴν ἔβαλαν τὴ νεκρὴ νὰ κοιμηθῇ κι' ἡ κάσσα ἀντήχησε ξερὰ κάτω ἀπ' τὸ πρῶτο χῶμα ποὺ τῆς ἔρριξαν...

Ὕστερ' ἀπὸ τὸ στερνὸ χαιρετισμό, ἀπομακρύνθηκε κι' ἡ λύπη...

Ὁ νεκροθάφτης, μὲ τὸ φτυάρι του στὸν ὦμο, ἄρχισε νὰ τραγουδάῃ καὶ χάθηκε μακρυὰ στὰ κυπαρίσσια...

Ἡ νύχτα ἦρθε συντροφεμμένη ἀπ' τὴ σιωπὴ κι' ἐγώ, ἀφανισμένος στὰ σκοτάδια, συλλογίζομαι :

— Θεέ μου, γιατὶ νὰ μένουν μόνοι οἱ πεθαμμένοι ;...

Στὶς ἀτέλειωτες καὶ παγωμένες νύχτες τοῦ χειμῶνα, ὅταν φυσάει ὁ ἄνεμος μὲ ἄγρια μανία κι' ὅταν ἡ βροχὴ χτυπάει τὰ τζάμια δυνατά, μόνος ἐγὼ συλλογίζομαι τὴν κόρη τὴ δυστυχισμένη...

Ἐπάνω της πέφτει μονότονα ἡ βροχή...

Ἐπάνω της λυσσομανᾶ ὁ βορρηᾶς...

Μέσα στὸ ὑγρὸ χῶμα τοῦ τάφου, θἄχη ἴσως ἁπλωθεῖ ἡ παγωνιὰ στὰ κόκκαλά της....

Πηγαίνουν τάχα ἡ ψυχὲς στὸν οὐρανό ;...

Ἢ μήπως ὅλα εἶνε πρόσκαιρα ;

Δὲν ξέρω. Μὰ ἐγὼ μιὰ θλῖψι ἔχω κι' ἕνα παράπονο μὲ βασανίζει...

Γιατὶ ν' ἀφίνουν τοὺς νεκροὺς ἔτσι λυπημένους κι' ἔτσι μονάχους;

Η ΕΙΚΩΝ ΤΟΥ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ ΜΑΣ

Ἡ εἰκὼν τοῦ σημερινοῦ ἐξωφύλλου μας εἶνε ἔργον τοῦ ζωγράφου Σναΐντ, μὲ τὸν τίτλο «Ἡ Παλέττα».

ΕΓΚΑΙΝΙΑ

Τὸ Γραφεῖον μας Ἀλεξανδρείας μᾶς πληροφορεῖ, ὅτι τὸ παρελθὸν Σάββατον 19 τρ. ἐτελέσθησαν τὰ ἐγκαίνια τοῦ νέου μεγαλοπρεποῦς καταστήματος τῶν κ. κ. Α. Σταματοπούλου καὶ Γ. Σπετσιώτη εἰς τὴν κεντρικωτέραν ἀρτηρίαν τῆς Ἀλεξανδρείας, τὴν Λεωφόρον Ζαγλούλ.

Συγχαίρομεν θερμῶς τοὺς φίλους ἰδιοκτήτας, εὐχόμενοι πλήρη ἐμπορικὴν εὐδοκίμησιν.

ΑΓΟΡΑΖΟΥΜΕ σὲ ἀπολύτως ἱκανοποιητικὰς τιμὰς παλαιὰ διάφορα βιβλία, παντὸς εἴδους καὶ πάσης γλώσσης, καθὼς καὶ ὁλόκληρες βιβλιοθῆκες. Γράψατε : «Μπουκέτο», Λέκα 7, Ἀθήνας.

Α΄.

ΔΙΑΝ ΠΡΟΣΕΧΩΣ ΣΤΟ «ΜΠΟΥΚΕΤΟ»

Μιὰ συναρπαστικὴ σειρὰ

ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΩΝ ΙΣΤΟΡΙΩΝ

γραμμένη ἀπὸ γνωστὸ λόγιο, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς αὐτοβιογραφίας γνωστοτάτου Ἕλληνος ἀστυνομικοῦ, ὁ ὁποῖος ἄφησε ἐποχὴ ὡς ἀρχηγὸς τῆς Καταδιώξεως Ἀθηνῶν μὲ τὴν δρᾶσι του καὶ τὰ κατορθώματά του.

Κατόρθωμα πρῶτο:

«ΤΟ ΚΕΦΑΛΙ ΤΟΥ ΔΡΑΚΟΝΤΑ»

Β΄.

Ἐπίσης προσεχῶς στὸ «Μπουκέτο» τρία ὑπέροχα ἱπποτικὰ μυθιστορήματα, τὰ ὁποῖα ἀποτελοῦν συνέχειαν τῶν ἀθανάτων «Τριῶν Σωματοφυλάκων» τοῦ Ἀλεξ. Δουμᾶ, γραμμένα ἀπὸ τὸν ἐπίσης μεγάλο Γάλλο συγγραφέα Πὼλ Φεβάλ :

α΄.— «Ο ΥΙΟΣ ΤΟΥ ΑΡΤΑΝΙΑΝ».

β΄.— «ΤΑ ΓΗΡΑΤΕΙΑ ΤΟΥ ΑΘΟΥ».

γ΄.— «Ο ΥΙΟΣ ΤΟΥ ΠΟΡΘΟΥ».

Κανένα περιοδικὸ δὲν ἔχει τὴν ἐκλεκτὴν καὶ συναρπάζουσαν ὕλην τοῦ «Μπουκέτου», τὴ δροσιά του, τὴν ἐπικαιρότητά του, τὴν ποικιλία του.

ΕΝΑΣ ΝΕΟΣ ΘΡΙΑΜΒΟΣ ΤΟΥ «ΜΠΟΥΚΕΤΟΥ»

ΕΚΛΕΚΤΕΣ ΣΕΛΙΔΕΣ ΑΠΟ ΤΑ ΛΕΥΚΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΑΤΘΙΔΩΝ ΚΥΡΙΩΝ

Α΄.

ΤΑ ΛΕΥΚΩΜΑΤΑ ΤΗΣ ΑΕΙΜΝΗΣΤΟΥ ΔΕΣΠΟΙΝΗΣ ΒΗΤΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥ κ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΩΣ

Δ΄.

Συνεχίζουμε τὴν δημοσίευσι τῶν πιὸ ἐκλεκτῶν σελίδων ἀπὸ τὸ πολύτιμο Λεύκωμα τῆς ἀλησμονήτου δεσποίνης Βήτας Ἀλ. Φιλαδελφέως καὶ τοῦ διακεκριμένου ἀρχαιολόγου καὶ συγγραφέως κ. Ἀλεξάνδρου Φιλαδελφέως.

Ἀρχίζουμε μ' ἕναν ὕμνο — ὕμνο στὸ πεζὸ — τοῦ Γάλλου συγγραφέως Ἑρρίκου Μπιντοῦ, πρὸς τὴν «αἰωνία ὠμορφιὰ» τῶν Ἀθηνῶν. Ἰδού :

«Ἀπὸ τὴν αἰώνια ὠμορφιὰ τῶν Ἀθηνῶν κάθε ἄνθρωπος ἔρχεται νὰ ζητήση διαδοχικὰ τὸ βάλσαμο ποὺ τοῦ χρειάζεται. Ὁ Ρενὰν λάτρευε στὴν πόλι αὐτὴ τὴ σύνεσι, ὁ Ἀνατὸλ Φρὰνς γύρευε τὴ γαλήνη. Οἱ σημερινοὶ ἄνθρωποι ἔρχονται νὰ ζητήσουν μέσα στὴν ἀγωνία τους, τὸ χαμόγελο τῶν ἀρχαϊκῶν παρθένων. Καὶ ἡ ἀνεξάντλητη Ἑλλάδα δίνει ἀνεξάντλητα τοὺς καρποὺς τοῦ πνεύματός της στὴν αἰώνια συνέχεια τῶν ἐποχῶν».

Ἀκολουθεῖ ἕνα τετράστιχο τοῦ μεγάλου μας ποιητοῦ κ. Κωστῆ Παλαμᾶ, ἀφιερωμένο στὴν κ. Βήτα Φιλαδελφέως :

Καὶ τὸ παινεύομαι πὼς ηὗρα, κι' εἶμαι πλάστης,
καὶ τὸ παινεύομαι, οὐρανοί !
Ηὗρα τὴν καθαρώτατην Ἰδέα
μές στ' ὡραιότατο κορμί.

Ἰδοὺ τώρα ἕνα γράμμα τοῦ ἀειμνήστου διευθυντοῦ τῆς «Ἀκροπόλεως» Βλασίου Γαβριηλίδη. Ὁ διαπρεπὴς Ἕλλην δημοσιογράφος γράφει στὸν κ. Ἀλ. Φιλαδελφέα τὴ γνώμη του, γιὰ ἕνα μονόπρακτο δραματάκι του. Τὸ δρᾶμα αὐτό, τὸ ὁποῖο ἔφερε τὸν τίτλο «Ἡ Ἐραστοκτόνος», δὲν ἐξεδόθη ποτέ. Ὁ κ. Φιλαδελφεὺς εἶχε δώσει στὸ Γαβριηλίδη τὸ χειρόγραφο.

«Φίλτατε,

»Βεβαίως εἶνε παραστάσιμον, ὡς μοῦ εἶπες. Καὶ θὰ κάμη καὶ πολὺ καλὴν ἐντύπωσιν, νομίζω. Ἀλλ' ἔχεις μονολόγους πάρα πολὺ μεγάλους. Καὶ οἱ ἠθοποιοί μας δὲν ἔχουν δόντια διὰ τὰ τοιαῦτα. Μερικαὶ εἰκόνες πάρα πολὺ τολμηραὶ καὶ ἀλλόκοτοι. Ἐνθυμοῦ ὅτι ὑπάρχει καὶ σάτυρα».

Ἀθήνησι 19 Αὐγούστου 1886.

Σὸς
ΒΛ. ΓΑΒΡΙΗΛΙΔΗΣ

Σκῖτσα τοῦ ἐν Παρισίοις Ἕλληνος καλλιτέχνου κ. Δημ. Γαλάνη.
(Ἀπὸ τὸ Λεύκωμα τοῦ κ. Ἀλ. Φιλαδελφέως).

Ἀκολουθεῖ μιὰ θερμοτάτη ἀφιέρωσις τῆς διακεκριμένης Ρουμανογαλλίδος συγγραφέως Πριγκηπίσσης Μπιμπέσκο, πρὸς τὸν κ. Ἀλ. Φιλαδελφέα :

«Στὸν κ. Ἀλέξανδρο Φιλαδελφέα, παιδὶ τῆς Ἀθήνας ὅπου ἡ νειότη κι' ἡ ὠμορφιὰ νίκησαν τὸ Χρόνο, ὅπου ἡ ζωὴ φαίνεται γαλήνια σὰν τὴ θαλάσσια γαλήνη...»

Νὰ ἀκόμα ἕνα θαυμάσιο ποίημα τοῦ ἐκλεκτοῦ ποιητοῦ μας κ. Ἀριστ. Προβελεγγίου :

ΑΠΟ ΤΑ «ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΟΥ ΔΡΟΜΟΥ»

Ἄνοιξις τοῦ κόσμου, ἄνοιξις λαμ-
(πρύνει·
στ' οὐρανοῦ τοὺς κάμπους φω-
(τεινὴ γαλήνη·
ἥσυχη λαχτάρα, μυροβολημένη
μές ἀπὸ τὴν πλάσι πρὸς τὰ ὕψη
(βγαίνει.
Καὶ διαβαίνει ὁ κόσμος μὲ σκυφτὸ
(κεφάλι,
μὲ χλωμὴ τὴν ὄψι, μὲ φροντίδων
(ζάλη.
Στὶς σκεπὲς ἐπάνω καὶ στὰ πα-
(ραθύρια
καὶ στῶν δέντρων μέσα τὰ κλα-
(διὰ τὰ μύρια
τὰ πουλάκια ψάλλουν καὶ τρελλὰ
(γιορτάζουν,
τὴν ἀγάπ' ὑμνοῦνε, τὴ ζωὴ δοξά-
(ζουν.
Καὶ διαβαίνει ὁ κόσμος μὲ σκυ-
(φτὸ κεφάλι,
μὲ χλωμὴ τὴν ὄψι, μὲ φροντίδων
(ζάλη.
Ὅλη γύρω ἡ πλάσις ἔρως εἶνε
(κι' ἆσμα !
Πάλλει μὲ ἀγάπη κάθε τῆς γῆς πλάσμα.
Καταδικασμένος μόνον ὁ πολίτης
τὴν ἁγνὴ δὲ νοιώθει καὶ γλυκειὰ πνοή της.
Καὶ περνᾷ στοὺς δρόμους μὲ σκυφτὸ κεφάλι,
μὲ χλωμὴ τὴν ὄψι, μὲ φροντίδων ζάλη.

Κι' ἕνα γνωμικὸ τοῦ γνωστοῦ συγγραφέως κ. Δ. Ι. Καλογεροπούλου :

«Αἱ φιλοφρονήσεις ὁμοιάζουν μὲ πυροτεχνήματα. Ἐνόσῳ φλέγονται, εὐχαριστοῦν. Ἅμα τελειώσουν, δὲν μένει τίποτε...»

Ἰδοὺ ἀκόμα ἕνας ἀφορισμὸς περὶ τέχνης τοῦ μεγάλου Γάλλου ποιητοῦ Θεοφ. Γκωτιέ :

«Ματαιότης ματαιοτήτων, τὰ πάντα ματαιότης, λέγει ὁ Ἐκκλησιαστής. Ὅλα περνοῦν, μονάχα ἡ γερὴ τέχνη εἶνε αἰώνια. Ἕνα ὡραῖο ἄγαλμα ζεῖ καὶ μετὰ τὴν καταστροφὴ μιᾶς πολιτείας».

Tout est vain
excepté le vin.

Καὶ τώρα ἕνα ποίημα τοῦ ἐν Νεαπόλει Ἕλληνος ποιητοῦ καὶ λογογράφου Κ. Τριανταφύλλη.

ΕΡΩΣ ΚΑΙ ΑΜΦΙΒΟΛΙΑ

Ἀγαπῶ, πλὴν ἀμφιβάλλω·
ἀμφιβάλλω κι' ἀγαπῶ.
Ἄχ, εἰς ποίαν εἶμαι θέσιν
ποὺ δὲν ξεύρω τί νὰ πῶ !

Τί σημαίνει ἀμφιβάλλω,
τί σημαίνει δυσπιστῶ ;...
Τάχα πὼς ἀνταγαπῶμαι
ὄχι ὅσον ἀγαπῶ ;

Πλὴν ἂν τοῦτο ἀληθεύει,
λοιπὸν τότε δυσπιστῶ,
λοιπὸν τότε ἀμφιβάλλω
πάει νὰ πῇ πὼς κι' ἀγα-
(πῶ !

Ἂν καὶ σὺ λοιπόν, φιλ-
(τάτη,
ἀμφιβάλλεις ἐν ταὐτῷ,
μ' ἀγαπᾷς σημαίνει τόσον
ὅσον σ' ἀγαπῶ κι' ἐγώ.
Ὅθεν παῦσε ν' ἀμφιβάλ-
(λῃς,
ὡς κι' ἐγὼ νὰ δυσπιστῶ,
κι' ἔλα, φίλη μου, νὰ ζή-
(σῃς,
φίλα με νὰ σὲ φιλῶ !
Καὶ φιλοῦμεν' ἀμοιβαίως
ἂς περνοῦμε τὸν καιρὸ
ὅπου τρέχει καὶ διαβαίνει
καὶ δὲν ἔχει γυρισμό.

Νεάπολις, 14 Ὀκτωβρ. 1899.

Ἰδοὺ ἐπίσης μιὰ ἐπιστολὴ πρὸς τὸν κ. Ἀλ. Φυλαδελφέα ἐκ μέρους τῆς διακεκριμένης Γαλλίδος συγγραφέως Ἰουλιέττας Ἀδὰ (Κας Λαμπέρ) :

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟΝ ΜΕΓ. ΒΡΕΤΤΑΝΙΑΣ.

«Ἀγαπητὲ κύριε,

»Φεύγω τὴν Κυριακὴ κι' ἐλπίζω νὰ σᾶς ἰδῶ μιὰ ἀπ' αὐτὲς τὶς ἡμέρες, ἡ ὥρα μία.

»Ἡ ὠμορφιὰ τῆς Ὀλυμπίας, τῶν Δελφῶν καὶ τῆς Ἐπιδαύρου δὲν μ' ἔκαμαν νὰ ξεχάσω τὸν θαυμαστὸν Παρθενῶνα καὶ τὸν τόσο μορφωμένο καὶ τόσο καλλιτέχνη Ἕλληνα ποὺ νοιώθει τόσο καλὰ τὸ θαυμαστό του πνεῦμα.

»Ξαναδιαβάζοντας τὶς πρῶτες μου γραμμὲς βλέπω ὅτι ἡ λέξις «θαυμαστὸς» ἔρχεται ὡς ἑκατὸ φορὲς στὴν πέννα μου.

»Ἐσεῖς θὰ ἐκπλαγῆτε τὸ λιγώτερο γι' αὐτό, ἐσεῖς ὁ ὁποῖος γνωρίζετε νὰ θαυμάζετε μὲ τὰ μάτια τῆς ψυχῆς σας τὴν ἀρχαία μας Ἑλλάδα.

»Εὐαρεστηθῆτε νὰ δεχθῆτε, ἀγαπητὲ κύριε, τὴ συμπάθειά μου».

20 Μαρτίου 1901.
ΙΟΥΛΙΕΤΤΑ ΑΔΑΜ

Κι' ἀκόμα δυὸ θερμὰ λόγια γιὰ τὴν ὠμορφιὰ τῆς Ἀκροπόλεως τῆς ἐκλεκτῆς Γαλλίδος καλλιτέχνιδος Σεσὶλ Σορέλ. Ἰδού :

«Ὦ Ἱερὴ Ἀκρόπολι, κορυφὴ ὅλων τῶν τελειοτήτων ποὺ φωτίζεις τὴν κατάπληκτη ψυχή μας !...

»Πολλὲς εὐχαριστίες στὸν κ. Φιλαδελφέα, τὸ μάγο τῆς ἐμορφιᾶς».

ΣΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ : Συνέχεια.

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΕΣ... ΑΝΑ—ΚΕΝΩΣΕΙΣ

Ἰδοὺ ὁ Ἀπελλῆς ! (Ὁ ζωγράφος κ. Ἰακωβίδης).—Ἀλλ' ἰδοὺ καὶ ὁ Φειδίας ! (Ὁ γλύπτης κ. Σῶχος).
(Σκῖτσο καὶ λεζάντες τοῦ κ. Ροΐλου, ἀπὸ τὸ Λεύκωμα τοῦ κ. Ἀλ. Φιλαδελφέως).

Ο ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΤΟΥ A. BOUTIQUE

Η ΚΑΛΟΓΡΗΑ

(Στὴν ταράτσα ἑνὸς καφενείου πέντε φίλοι, ὁ Ζάν, ὁ Ἀλβέρτος, ὁ Παῦλος, ὁ Λεὸν καὶ ὁ Μάξιμος, ὁ μεγαλείτερος ἀπ' ὅλους, συζητοῦν).

ΖΑΝ.— Τὰ μάθατε τὰ νέα ;

ΜΑΞΙΜΟΣ.— Ποιὰ νέα ;

ΖΑΝ.— Ἡ Λιλὴ Ντερὸζ ἔγινε καλογρηά.

ΑΛΒΕΡΤΟΣ.— Ὄχι δά !...

ΖΑΝ.— Ναί... ναί...

ΠΑΥΛΟΣ.— Εἶνε βέβαιο ;

ΖΑΝ.— Βεβαιότατο.

ΛΕΟΝ.— Ἡ Λιλὴ Ντερόζ, ἡ ὡραιότερη καὶ πλουσιώτερη ἠθοποιὸς τῆς Γαλλίας !...

ΖΑΝ.— Αὐτή...

ΠΑΥΛΟΣ.— Μὰ εἶνε ἀλήθεια ;

ΖΑΝ.— Τὸ γράφουν ὅλες ἡ βραδυνὲς ἐφημερίδες.

ΛΕΟΝ.— Μὰ αὐτὸ εἶνε ἀπίστευτο, εἶνε ἐξωφρενικό. Ἂν ἐπρόκειτο γιὰ καμμιὰ γρηὰ θεατρίνα, θὰ ὑπέθετε κανεὶς ὅτι περιφρονημένη πειὰ ἀπὸ τοὺς πρώην θαυμαστάς της ἀναγκάστηκε νὰ καταφύγη καὶ ν' ἀφοσιωθῆ στὸ Θεό.

ΠΑΥΛΟΣ.— Ἐγὼ λοιπὸν ἔχω τὴ γνώμη, ὅτι πρόκειται γιὰ μιὰ ἰδιοτροπία. Περαστικὴ ἰδιοτροπία ἴσως... Δὲν θὰ τὸ θεωρήσω μάλιστα καθόλου παράξενο ἂν σὲ λίγο καιρὸ τὴν δοῦμε πάλι ἐπὶ σκηνῆς.

ΖΑΝ.— Φίλε μου, ἡ Λιλὴ Ντερὸζ ἀποσύρθηκε στὸ μοναστῆρι τῶν Καρμηλιτῶν. Κι' ὅποια γυναῖκα μπαίνει στὸ μοναστῆρι αὐτὸ θεωρεῖται πειὰ νεκρὴ γιὰ τὸν κόσμο. Θὰ τῆς εἶνε συνεπῶς ἀδύνατον νὰ φύγη, καὶ ἂν τὸ θελήση.

ΑΛΒΕΡΤΟΣ.— Εἶνε τρομερό !

ΠΑΥΛΟΣ.— Μὰ γιατί, γιατί νὰ τὸ κάμη αὐτὸ ἡ Ντερόζ. Γιατί νὰ ἐγκαταλείψη τὸν κόσμο ;

ΛΕΟΝ.— Χωρὶς ἄλλο θὰ εἶνε ὁ ἔρωτας ἡ σπουδαιότερη ἀφορμή.

ΑΛΒΕΡΤΟΣ.— Μὰ καὶ ποιὸς δὲν τὴν ἀγαποῦσε τὴ Λιλή ; Ποιὸς δὲν ἦταν ἕτοιμος νὰ χύση τὸ αἷμα του γιὰ τὰ ὡραῖα της μάτια ;

ΖΑΝ.— Πῶς φαίνεται ὅτι κι' ἐσὺ ἤσουν ἐρωτευμένος μαζύ της.

ΑΛΒΕΡΤΟΣ.— Μήπως ἐσὺ εἶχες μείνει ἀσυγκίνητος μπροστὰ στὴν ὠμορφιά της.

ΖΑΝ.— Ναί, ὅλοι τὴ θαυμάζαμε.

ΛΕΟΝ.— Καὶ μήπως ὑπῆρχε κανεὶς ποὺ νὰ μὴ τὴ θαυμάζη ; Κι' ὅμως νὰ ποὺ τὰ ἐγκατέλειψε ὅλα...

ΠΑΥΛΟΣ.— Πιστεύετε λοιπὸν ὅτι κάποια ἄτυχη ἀγάπη τὴν ἀνάγκασε ν' ἀπαρνηθῆ τόσο νωρὶς τὴ ζωή ; Κι' ἂν τὤκαμε αὐτὸ γιὰ ρεκλάμα ;

ΜΑΞΙΜΟΣ.— Ἀκοῦτε, φίλοι μου. Μιὰ γυναῖκα ποὺ γίνεται καλογρηὰ λογαριάζεται πειὰ γιὰ πεθαμένη. Μὴ λέτε λοιπὸν ἀνοησίες. Ἡ Ντερὸζ δὲν εἶχε ἀνάγκη ρεκλάμας. Ἦταν γνωστὴ σ' ὅλο τὸν κόσμο.

ΠΑΥΛΟΣ.— Τότε ;... Πῶς ἐξηγεῖται ἡ ἀπόφασίς της αὐτή ;

ΜΑΞΙΜΟΣ.— Ποιὸς ξέρει ; Ποιὸς μπορεῖ νὰ ξέρη τί δράματα κρύβουν κάποτε στὶς καρδιές τους ἡ γυναῖκες αὐτές ;

ΖΑΝ.— Μάξιμε, κάτι ξέρεις ἀσφαλῶς γιὰ νὰ μιλᾶς ἔτσι.

ΛΕΟΝ.— Γιὰ σταθῆτε... Θυμᾶστε ποιὸς ἦταν ὁ τελευταῖος φίλος τῆς Λιλῆς ;

ΠΑΥΛΟΣ.— Τὴν ἔβλεπα συχνὰ μὲ τὸ βαρῶνο Ντὲ Λεμπρουᾶ.

ΖΑΝ.— Ναί, ναί... Λένε πὼς ἦταν πολὺ ἐρωτευμένη μαζύ του.

ΖΑΝ.— Μήπως τὴν ἐγκατέλειψε καὶ κατέφυγε στὸ μοναστῆρι ἀπ' τὴν ἀπελπισία της ;

ΑΛΒΕΡΤΟΣ.— Ποιὸς ξέρει ;

ΖΑΝ.— Τέλος πάντων... Δὲν θὰ περάσουμε ὅλη μας τὴ βραδυὰ ἀπόψε συζητῶντας γιὰ τὴ Λιλή.

ΠΑΥΛΟΣ.— Ναί, εἶνε ὥρα νὰ πᾶμε στὴ Λέσχη.

ΛΕΟΝ.— Ποιὸς μπορεῖ νὰ καταλάβη τὶς γυναικεῖες καρδιές ; Εἶνε τόσο πολύπλοκες !...

ΖΑΝ.— Ἐσὺ δὲ θἄρθης μαζύ μας, Ἀλβέρτε ;

ΑΛΒΕΡΤΟΣ.— Ὄχι. Ἐγὼ θὰ μείνω λίγο ἀκόμα ἐδῶ μὲ τὸ Μάξιμο.

ΖΑΝ.— Ὅπως θέλεις.

(Οἱ τρεῖς φίλοι ἀποχαιρετοῦν καὶ φεύγουν. Μένουν μόνοι, ὁ Ἀλβέρτος κι' ὁ Μάξιμος).

ΜΑΞΙΜΟΣ.— Τί ἐπιπόλαιοι νέοι !... Πῶς κρίνουν ἀπὸ τὰ φαινόμενα, μόνο...

ΑΛΒΕΡΤΟΣ.— Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι ἡ καϋμένη ἡ Λιλὴ θὰ εἶχε κάποια τραγικὴ ἀτυχία στὴ ζωή της.

ΜΑΞΙΜΟΣ.— Ναί, πολὺ τραγική...

ΑΛΒΕΡΤΟΣ.— Καλὰ λέει ὁ Λεόν. Κάτι θὰ ξέρης ἐσύ, Μάξιμε.

ΜΑΞΙΜΟΣ.— Ναί. Δὲν ἤθελα νὰ μιλήσω μπροστὰ σ' αὐτὰ τὰ ἐπιπόλαια παιδιά.

ΑΛΒΕΡΤΟΣ.— Ὥστε ξέρεις τὸ μυστικό της, φίλε μου ;

ΜΑΞΙΜΟΣ.— Τὸ ξέρω.

ΑΛΒΕΡΤΟΣ.— Λοιπόν ;

ΜΑΞΙΜΟΣ.— Εἶνε ἀλήθεια, ὅτι ἡ Λιλὴ ἦταν πολὺ ἐρωτευμένη μὲ τὸ βαρῶνο.

ΑΛΒΕΡΤΟΣ.— Καὶ ὁ βαρῶνος ;

ΜΑΞΙΜΟΣ.— Τὴν ἀγαποῦσε κι' αὐτὸς τρελλά.

ΑΛΒΕΡΤΟΣ.— Μὰ τότε... ἔπρεπε νὰ εἶνε εὐτυχισμένοι.

ΜΑΞΙΜΟΣ.— Ἦσαν πολὺ εὐτυχισμένοι ὥς τὴ στιγμὴ ποὺ ἀνεκάλυψαν κάτι τρομερό.

ΑΛΒΕΡΤΟΣ.— Τρομερό ;

ΜΑΞΙΜΟΣ.— Μάλιστα. Ἡ Λιλή, καθὼς θὰ ξέρης, ἦταν κόρη ἀγνώστων γονέων. Μεγάλωσε σ' ἕνα Ὀρφανοτροφεῖο. Ἀλλὰ εἶχε πάντα κρεμασμένο στὸ λαιμό της ἕνα μικρὸ μενταγιόν. Ὅταν τὴν εἶχαν βρεῖ μικρὴ στὸ δρόμο, τὸ... φοροῦσε στὸ λαιμό της. Μέσα στὸ μενταγιὸν αὐτὸ ἦταν χαραγμένο ἕνα ρητό. Κι' ἡ Λιλὴ ἔλπιζε ὅτι μιὰ μέρα, χάρις σ' αὐτὸ τὸ μενταγιόν, θὰ ξανάβρισκε τοὺς γονεῖς της. Σιγὰ-σιγὰ μεγάλωσε, ἐκδηλώθηκε τὸ καλλιτεχνικὸ τάλαντό της κι' ἔγινε ἠθοποιός.

ΑΛΒΕΡΤΟΣ.— Μιὰ ἀπὸ τὶς καλύτερες καλλιτέχνιδές μας.

ΜΑΞΙΜΟΣ.— Εἶχε πλῆθος θαυμαστῶν, ἀλλ' αὐτὴ ἀγάπησε μόνο τὸ βαρῶνο. Μιὰ μέρα ὁ βαρῶνος εἶδε ἔξαφνα τὸ μενταγιόν της. Τὸ ἄνοιξε, διάβασε τὸ ρητὸ κι' ἄρχισε νὰ τρέμη...

ΑΛΒΕΡΤΟΣ.— Γιατί ;

ΜΑΞΙΜΟΣ.— Ἀλλοίμονο !... Ἡ μητέρα του πεθαίνοντας τοῦ ἐξομολογήθηκε ἕνα τρομερό της μυστικό. Κάποτε, ὅταν ἔλειπε ὁ ἄντρας της στὶς Ἰνδίες, ἀγάπησε κάποιον εὐγενῆ κι' ἀπόκτησε μαζύ του ἕνα κοριτσάκι, τὸ ὁποῖο ἀναγκάστηκε νὰ στείλη νύχτα στὸ Βρεφοκομεῖο. Ἔτσι δὲν ἔμαθε κανεὶς τίποτα. Ἀλλ' αὐτὴ τὴ βασάνιζε ἡ τύψις. Στὸ λαιμουδάκι τοῦ μωροῦ εἶχε κρεμάσει ἕνα μενταγιόν, μέσα στὸ ὁποῖο ἦταν χαραγμένο ἕνα ρητό...

ΑΛΒΕΡΤΟΣ.— Καταλαβαίνω. Τὸ μενταγιὸν ποὺ φοροῦσε ἡ Λιλὴ στὸ λαιμό της...

ΜΑΞΙΜΟΣ.— Ὥστε ὁ βαρῶνος καὶ ἡ Λιλή...

ΑΛΒΕΡΤΟΣ.— Εἶνε ἀδέλφια. Τρομερό !...

ΜΑΞΙΜΟΣ.— Ναί, πολὺ τρομερό. Φρικῶδες. Καὶ γι' αὐτὸ ἡ Λιλὴ ἔγινε καλόγρηα. Συντριμμένη ἀπὸ τὴ λύπη της καὶ τὴν ἀπελπισία της ἀποφάσισε ν' ἀφιερωθῆ στὸ Θεό, ζητῶντας τὸ ἔλεός του, γιὰ τὸ ἀκούσιό της ἁμάρτημα, τὸ θανάσιμο ἁμάρτημά της...

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΦΥΛΑΡΓΥΡΩΝ

ΠΩΣ ΠΝΙΓΗΚΕ Ο ΠΑΠΑΣ !

Διηγοῦνται ὅτι πρὶν ἀπὸ κάμποσα χρόνια σ' ἕνα χωριὸ τῶν Καλαβρύτων κάποιος παπᾶς, τρομερὰ φιλάργυρος, εἶχε πάει μιὰ μέρα στὰ χωράφια του γιὰ δουλειά. Ἐνῶ ὅμως ἐργαζόταν ἐκεῖ, ἔπιασε δυνατὴ βροχὴ καὶ χαλάζι, τὸ γειτονικὸ ρέμμα ξεχείλισε ἀπὸ τὰ νερὰ καὶ συνεπῆρε καὶ τὸν παπᾶ.

Ὁ παπᾶς τότε ἄρχισε νὰ φωνάζη δυνατὰ ζητῶντας βοήθεια καὶ κάποιος χωριανός του ποὺ ἦταν ἐκεῖ κοντὰ καὶ τὸν ἄκουσε ἔτρεξε νὰ τὸν βοηθήση. Ὅταν ἔφτασε ἀρκετὰ κοντὰ στὸν παπᾶ, ἄρχισε νὰ τοῦ φωνάζη :

— Δός μου, παπᾶ, τὸ χέρι σου ! Δός μου τὸ χέρι σου !

Ὁ παπᾶς ὅμως δὲν ἔκαμε αὐτὸ ποὺ τοῦ ζητοῦσε κι' ἔτσι τὸν πῆρε τὸ ρέμμα καὶ πνίγηκε.

Ὅταν ὁ χωρικὸς γύρισε στὸ χωριὸ καὶ διηγήθηκε τὸ πνίξιμο τοῦ παπᾶ στοὺς συγχωριανούς του, αὐτοὶ ἄρχισαν νὰ τὸν μαλλώνουν γιατί δὲν εἶχε φροντίσει νὰ γλυτώση τὸν παπᾶ.

— Μὰ τοῦ εἶπα νὰ μοῦ δώση τὸ χέρι του γιὰ νὰ τὸν τραβήξω ἔξω, διαμαρτυρήθηκε ὁ χωρικός.

— Γι' αὐτὸ ἀκριβῶς τὸν πῆρες, τὸ μακαρίτη, στὸ λαιμό σου. Ἂν τοῦ φώναζες «Πάρε», παπᾶ, τὸ χέρι μου !» αὐτὸς θὰ σ' ἄκουγε, θ' ἅπλωνε τὸ χέρι του καὶ θὰ γλύτωνε... Ἐσὺ ὅμως τοῦ εἶπες: «Δός μου» τὸ χέρι σου». Πάνω στὴ ζάλη του νόμισε πὼς τοῦ ζητᾶς δανεικά, δὲν σοῦ τὸ ἔδωσε καὶ πάει χαμένος ὁ ἄνθρωπος !...

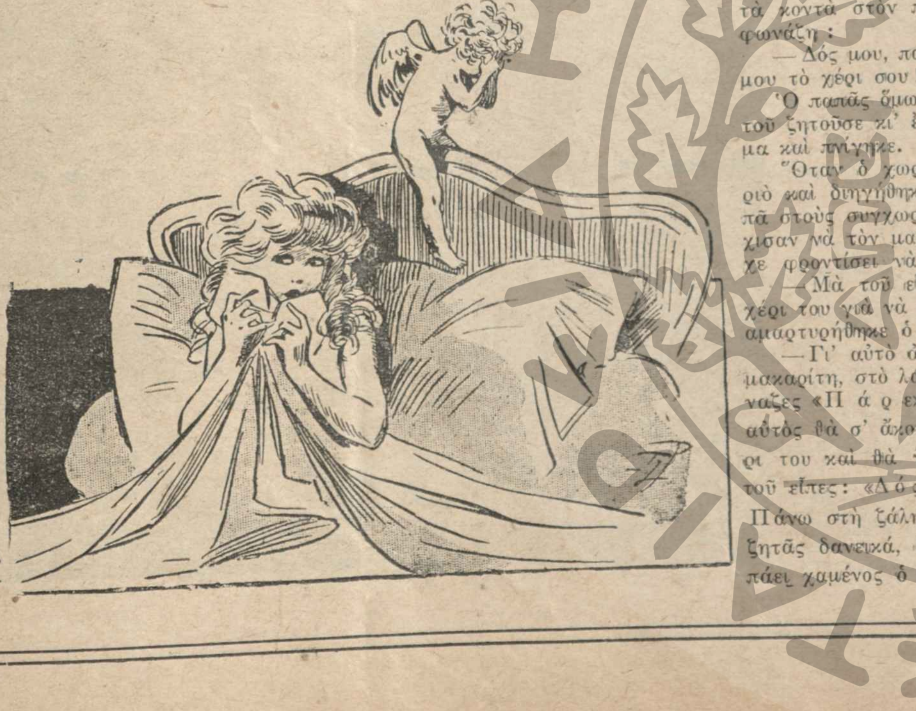

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

Ο ΦΛΩΡΟΣ

ΤΟΥ κ. ΧΡΗΣΤΟΥ ΧΡΗΣΤΟΒΑΣΙΛΗ

ΣΤΟΝ τόπο μας Φλῶρα λέμε τ' ἄσπρα γίδια καὶ τ' ἄσπρα σκυλιά.

Ὁ πατέρας μου —Θεὸς σχωρέστον!— ἦταν ἕνας ἄνθρωπος... Ἐγωϊστὴ νὰ τὸν πῶ; Ζηλιάρη νὰ τὸν πῶ; Κι' ἐγὼ δὲν ξέρω. Ἦταν ὅμως τόσο καλός, ποὺ δὲν ἦταν ἱκανός, ὅταν ἦταν στὰ καλά του, νὰ σκοτώση οὔτ' ἕνα μυρμῆγκι, ἀλλ' ὅταν τὸν ἔπιανε ὁ θυμός, —τὸ «λάπατο», ὅπως λέμε μεῖς, ἢ τὸ «μπουρί», ὅπως λὲν οἱ Ἀράπηδες— καὶ τὸν ἔπιανε πολὺ εὔκολα καὶ πολὺ συχνά, ἦταν, Θέ μου γλῦσε! Μποροῦσε νὰ σκοτώση σαράντα ἀνθρώπους κι' ὕστερα νὰ καθήση ἐπάνω στὸ κεφάλι τους καὶ νὰ τοὺς κλαίη μὲ μαῦρα δάκρυα.

Ἀγαποῦσε νἄχη τὰ καλύτερα πράμματα ἀπ' ὅλους: τὰ καλύτερα πρόβατα, τὰ καλύτερα γίδια, τὰ καλύτερα σκυλιά, τὰ καλύτερα βώδια, τὸ καλύτερο μουλάρι, τὸ καλύτερο ἄλογο, ἀκόμα καὶ τὸ καλύτερο γαϊδοῦρι, μὲ σχώρεσι. Ἀπάνω σ' αὐτὰ ὅλα βάλε καὶ τὸ καλύτερο σπίτι, τὰ καλύτερα ἄρματα, τὰ καλύτερα χωράφια, τὰ καλύτερα ἀμπέλια, ὄχι μόνο μέσα στὸ χωριό μας, ἀλλὰ καὶ σ' ὅλα τὰ περίχωρα, ὀγδοηντατέσσερα χωριά. Κι' ἅμα μάθαινε πὼς κάποιος εἶχε κάτι τὸ καλύτερο ἀπ' αὐτόν, εἶδος ἢ ζῶο, θἄκανε τ' ἀδύνατα δυνατὰ νὰ τὸ κάνη δικό του, ἔστω καὶ μὲ τὸ ἄδικο.

Μιὰ χινοπωριάτικη μέρα, ποὺ κατηφοροῦσαν τὰ βλάχικα κοπάδια ἀπὸ τὰ βουνὰ γιὰ τὰ χειμαδιά, ἦρθε στο σπίτι μας ἕνας γνωστὸς τσέλιγκας, ὁ Κίτσιο Τέζας, καὶ ζήτησε ἀπὸ τὸν πατέρα μου τὴν ἄδεια νὰ κοιμηθῆ τὸ κοπάδι του σ' ἕνα μέρος τῆς περιφέρειας τοῦ χωριοῦ μας ποὔχε πολὺ χορτάρι.

Ὁ πατέρας μου ποὺ δὲν ἀρνιόταν ποτὲ σὲ κανέναν καμμιὰ καλωσύνη, γιατὶ ἦταν πονόψυχος, τῶδωκε ἀμέσως τὴν ἄδεια, καὶ ὡς ζηλωτὴς τῶν καλῶν προβάτων καὶ τῶν καλῶν γιδιῶν, βγῆκε μαζύ του ἔξω νὰ ἰδῆ τὸ βλάχικο κοπάδι καὶ τὸ ἀπάντησε νὰ διαβαίνη κανταρια-στὸ στὴν ἄκρια τοῦ χωριοῦ μας, ποὺ εἶνε κλειδὶ τοῦ δρόμου, ἀπὸ τὰ ξεκαλοκαιριὰ τῆς Κόνιτσας καὶ τοῦ δυτικοῦ Ζαγοριοῦ στὰ ξεχειμαδιὰ τῆς δυτικῆς Τσαμουριᾶς, δηλαδὴ τῆς Τσαμουριᾶς τῶν Φιλιατῶν, καὶ τ' ἀντίθετο. Μπροστὰ—μπροστὰ ἀπὸ τὰ γίδια πήγαινε ζηλεμμένο συρτάρι, ἕνας φλῶρος (ἄσπρος) τράγος μ' ἕναν τετράδιπλο κύπρο στὸ λαιμό. Ἦταν ἄσπρος σὰν τὸ χιόνι κι' εἶχε κάτι κέρατα —μὲ σχώρεσι— μισὴ ὀργυιὰ καὶ πλειότερο τὸ καθένα.

Βλέποντας ὁ πατέρας μου τὸ φλῶρο, ποὺ ἦταν κάτι μεγαλείτερος κι' ὡμορφότερος ἀπὸ τὸ δικό μας τὸ συρτάρι, τὸν Κανοῦτο, αἰσθάνθηκε μέσα του ὅλη τὴ ζήλεια του καὶ τὸν ἐγωϊσμό του πληγωμένο κι' εἶπε στὸ βλαχοτσέλιγκα:

— Πᾶμε στὸ σπίτι, κουμπάρε, νὰ πιοῦμε ἀκόμα ἕναν καφὲ κι' ἀκόμα ἕνα ρακί;

— Ἔπιαμαν, ἄρχοντα, καὶ καφὲ καὶ ρακί, κι' ὁ Θεὸς νὰ σοῦ τ' αὐγατάη, ἀπολογήθηκε ὁ τσέλιγκας. Εἶνε περίσσιο νὰ πιοῦμε ἄλλο.

— Πᾶμε ποὺ σοῦ λέω, τοῦ εἶπε ὁ πατέρας μου σοβαρά. Ἔχω κάτι νὰ σοῦ εἰπῶ.

Γύρισαν κι' οἱ δυὸ στὸ σπίτι, προσφέρθηκε πάλι καφὲς καὶ ρακί, κι' ἐνῶ ὁ τσέλιγκας ἀδημονοῦσε τί θὰ τοῦ ἔλεγε ὁ πατέρας μου, αὐτὸς τοῦ εἶπε:

— Ἄκου, κουμπάρε. Εἶδα πῶχεις ἕνα καλὸ συρτάρι στὰ γίδια σου, τὸ Φλῶρο. Σὲ παρακαλῶ, νὰ πάρης μιὰ λίρα καὶ νὰ μοῦ τὸν δώκης.

— Δὲν τὸν πουλάω, ἄρχοντα, τὸ Φλῶρο μου. Δὲν τὸν πουλάω. Ἂν τὸν πουλήσω, θὰ μοῦ φανῆ πὼς χάθηκε ὅλο τὸ γιδοκόπαδό μου...

Ὁ πατέρας μου στενοχωρήθηκε, τράβηξε μιὰ ρουφηξιὰ ρακὶ ἀπὸ τὸ παγοῦρι του κι' ἔρριξε δυὸ λίρες στὴν ποδιὰ τοῦ τσέλιγκα.

— Πάρε δυὸ λίρες, τοῦ εἶπε, καὶ σύρε νὰ μοῦ τὸν φέρης.

— Δὲν τὸν πουλάω, ἄρχοντα, τὸ Φλῶρο, δὲν τὸν πουλάω! Πάρε πίσω τὶς λίρες σου. Δὲν τὸν πουλάω, σοῦ εἶπα. Δὲν τὸν πουλάω!

Ὁ πατέρας μου τὤρριξε ἄλλη μιὰ λίρα, λέγοντάς του:

— Ἄει σήκου καὶ σύρε νὰ μοῦ τὸν φέρης.

— Πάρε πίσω τὶς λίρες σου, ἄρχοντά μου. Δὲν ἔχω ἀνάγκη ἀπὸ λίρες. Τὸ βιός μου νἆναι καλὰ καὶ λίρες ὅσες θέλω...

Ὁ πατέρας μου ἔφτασε στὰ ὅρια τοῦ θυμοῦ. Μιὰ τρίχα χρειάζονταν ἀκόμα γιὰ νὰ ξεσπάση τ' ἀστροπελέκι, ποὺ χαλκεύονταν μέσα στὰ στήθια του, στὸ κεφάλι τοῦ τσέλιγκα καί, βγάζοντας δυὸ λίρες ἀκόμα, ποὺ τὶς πέταξε κι' αὐτὲς ἀπάνω στὶς ἄλλες, λέγοντάς του:

— Πάρε πέντε λίρες καὶ δός μου τὸ Φλῶρο! Βλέπεις, ἀπὸ τραγὶ ποὖναι, σοῦ τὸν πληρώνω γιὰ βῶδι...

— Δὲν τὸν πουλάω, ἄρχοντα τὸ Φλῶρο! Δὲν τὸν πουλάω ὅσα κι ἂν μοῦ δώκης! Νὰ μὴ σοῦ μείνη τὸ χατῆρι, δὲν τὸν πουλάω!

Ὁ πατέρας μου θύμωσε καὶ πετάχτηκε ἔξω ἀπὸ τὸ σπίτι γιὰ νὰ δώκη τόπο στὴν ὀργή, κι' ὁ τσέλιγκας σηκώθηκε, κατέβηκε τὴ σκάλα καὶ πάει γιὰ τὸ κοπάδι του.

Σὲ καμμιὰ ὥρα γύρισε στὸ σπίτι ὁ πατέρας μου συλλογισμένος καὶ τράβηξε μιὰ γερὴ ρουφηξιὰ ρακὶ ἀπὸ τὸ παγοῦρι. Ὕστερ' ἀπὸ μισὴ ὥρα σιωπή, φώναξε τὸ Ζῆκο, τὸ κοπέλλι μας, ἕναν γίγαντα στὸ ψῆλος καὶ Ἡρακλῆ στὴ δύναμι τῶν χεριῶν του. Ἦταν ὁ Ζῆκος τόσο χειροδύναμος, πῶβανε τὸ γυνὶ στὸ γόνατό του καὶ τῶσπαζε.

— Ζῆκο, τοῦ εἶπε, νὰ πᾶς στὸ χειμάδι μου καὶ νὰ πῆς τοῦ Γιώργου Γκίκα νἄρθη ὅταν συμμαζευτοῦν τὰ σφαχτὰ στὰ μαντριά.

Ἀπόδειπνα ἦρθε ὁ Γιῶργο Γκίκας, ἕνας γιδοκλέφτης φοβερός, δεκοχτὼ—δεκαεννιὰ χρόνων παλληκάρι, γυιὸς τοῦ περίφημου ζωοκλέφτη ἀπὸ τὴ Μπράνια, τοῦ Κώστα Γκίκα, ποὺ μαζὺ μὲ τὸ χωριανό του, δεκοχτὼ—δεκαεννιὰ χρονῶν παλληκάρι, γυιὸς τοῦ περίφημου ζωοκλεφτοεμπόριο ἀπὸ τὸ Γιαννιώτικο στὸ Τσιάμικο κι' ἀπὸ τὸ Τσιάμικο στὸ Γιαννιώτικο.

— Γιῶργο! τοῦ εἶπε ὁ πατέρας μου. Τώρα σὲ θέλω νὰ φανῆς ἂν εἶσαι παιδὶ γνήσιο ἀπὸ τ' ἀπαυτὰ τοῦ Κώστα Γκίκα ἢ εἶσαι μπάστος. Θὰ πᾶς στὸ Τσιάμικο, κάτω ἀπὸ τὸ Μαλοῦνι, κι' ἐκεῖ θὰ περιμένης νὰ περάση τὸ κοπάδι τοῦ Κίτσιου Τέζα ποὺ γρεκιάζει ἀπόψε κάτω στὰ γρέκια μου καὶ νὰ τοῦ κλέψης, νύχτα ἢ μέρα —αὐτὸ εἶνε δική σου δουλειά— τὸ συρτάρι του τὸ Φλῶρο. Τῶδωκα τοῦ κερατᾶ πέντε λίρες τούρκικες, ἁγνὸ μάλαμα, καὶ δὲν στάθηκε τρόπος νὰ μοῦ τὸν δώκη. Τὸ θεωρῶ προσβολή μου νὰ τοῦ δώκω ἐγώ, τοῦ μασκαρᾶ αὐτουνοῦ πέντε λίρες, σὰν νὰ ἦταν τὸ τραγί του βῶδι κατερινιώτικο ἀπὸ τὰ πλαγερὰ λειβάδια τοῦ Ὀλύμπου καὶ περιφρόνησε τὰ χρήματά μου κι' ἐμένα τὸν ἴδιο. Πάρε τὴν κάππα σου καὶ φεύγα ἀπόψε μὲ τὸ σκοτάδι, κι' ἂν μοῦ φέρεις τὸ Φλῶρο —χαρὰ σὲ σένα— θὰ σοῦ δώσω καὶ μιὰ λίρα χάρισμα. Ἂν ὅμως δὲν μπορέσεις νὰ τὸν κλέψης, τότε θὰ πῆ πὼς δὲν εἶσαι παιδὶ τοῦ Γκίκα ἀπὸ τὴ Μπράνια καὶ νὰ μὴ γυρίσης στὴ δούλεψί μου, γιατὶ ἐγὼ δὲν θέλω μπάστους στὸ κοπάδι μου. Ἀλλ' ἂν τὰ φέρη ὁ διάολος νὰ μὴ σῶρθη βολικὰ νὰ τὸ κλέψης —πρέπει νὰ λογαριάζουμε καὶ τὸ ἐναντίο καμμιὰ φορά— τότε νὰ τὸν σκοτώσης τὸ Φλῶρο! Ἀκοῦς;....

— Θὰ κάμω ὅπως μὲ διατάζεις, ἀπάντησε ὁ Γιῶργος καὶ πιστεύω, ἀφεντικό, νὰ σοῦ ἀποδείξω, πὼς εἶμαι γνήσιο παιδὶ τοῦ Κώστα Γκίκα ἀπὸ τὴ Μπράνια κι' ὄχι μπάστος....

Καί, λέγοντας ὑπερήφανα ὁ Γιῶργος αὐτὰ τὰ λόγια, βγῆκε καὶ πάει γιὰ τὸ Τσιάμικο.

Πέρασαν τρία μερόνυχτα κι' ὁ Γιῶργος μὲ τὸ Φλῶρο δὲν φαίνονταν. Ὁ πατέρας μου ἄρχισε νὰ στεναχωριέται.

— Δὲν μᾶς φάνηκε ὁ Γιῶργος, ἔλεγε. Εἶνε καὶ γρήγορα δὲν λέω. Ἀλλ' ἂν δὲν ἔρθη κι' αὔριο, ὁ Γιῶργος δὲν εἶνε παιδὶ τοῦ Γκίκα. Ἀπὸ κάποιον ἄλλον θὰ τὸν ἔχη πιασμένο ἡ παληομάνα του.

Ξημέρωσε κι' ἡ τέταρτη μέρα κι' ὁ Γιῶργος δὲν φαίνοταν. Ὁ πατέρας μου ἦταν πολὺ ἀνήσυχος. Ἔβγαινε κάθε τόσο στὴ ράχι κι' ἀγνάντευε ἀπὸ τὸ δρόμο πῶφερνε ἀπὸ τὴν Τσαμουριὰ καὶ γύριζε, μὴ βλέποντας τὸ Γιῶργο νἄρχεται, συλλογισμένος καὶ στενοχωρημένος.

— Τί νάπαθε ὁ Γιῶργος; μονολογοῦσε. Τί νάγινε; Φοβᾶμαι μὴν τὸν ἔννοιωσαν οἱ μπουρτζόβλαχοι καὶ τὸν σκότωσαν, ἀπάνω ποὔκλεβε τὸ Φλῶρο. Κι' ἂν σκοτώθηκε τὸ παιδί, τί ψυχὴ θὰ δώσω, ὁ καϋμένος, στὸ Θεό, γιατὶ ἐγὼ εἶμαι ἡ αἰτία! Τί μ' ἔβαλε ὁ Γιούδας νὰ ἰδῶ αὐτὸ τὸ τραγὶ καὶ νὰ τὸ ζηλέψω, νὰ θελήσω νὰ τ' ἀγοράσω καὶ νὰ μὴ μοῦ τὸ δώκη ὁ παληόβλαχος, ἂν καὶ τοῦ πρόσφερα πέντε λίρες σὰν νάταν βῶδι ἀπ' τὴν Κατερίνα, τὸ βιὸ τοῦ διαβόλου! Φταίω κι' ἐγώ, ἀλλὰ φταίει κι' αὐτὸς ὁ παληάνθρωπος, ὁ Κίτσος Τέζας. Γιατὶ νὰ μὴ μοῦ τὸ δώκη, ἀφοῦ τῶδωκα πέντε λίρες; Ποῦ ἀκούστηκε ποτὲ νὰ πουληθῆ τραγὶ πέντε λίρες;

Βασίλεψε ὁ ἥλιος καὶ τῆς τέταρτης μέρας κι' ὁ Γιῶργος δὲν εἶχε φανεῖ. Δὲν τὸν χωροῦσε ὁ τόπος τὸν πατέρα μου ἀπὸ τὴ στενοχώρια του. Δὲν ἤθελε καθόλου νὰ φάη καὶ ξεθύμαινε μόνο στὰ τσιγάρα καὶ στὸ ρακὶ ἀπὸ τὸ παγοῦρι.

Ἀπόδειπνα βρόντησε ἡ αὐλόπορτα κι' ὁ Κοράκης ἀλύχτησε. Πετάχτηκε ὁ πατέρας μου στὸν ἐξώστη τῆς κρεββάτας καὶ ρώτησε:

— Ποιὸς εἶνε;

— Εἶμαι ὁ Γιῶργος, τὸ γνήσιο παιδὶ τοῦ Γκίκα ἀπὸ τὴ Μπράνια! ἀκούστηκε ἡ φωνὴ τοῦ Γιώργου.

— Τὤφερες, μωρὲ κερατᾶ; τὸν ρώτησε ὁ πατέρας μου χαρούμενος.

— Τὤφερα λέει; ἀπολογήθηκε ὁ Γιῶργος περήφανα. Τὤφερα καὶ τὸ παράφερα! Καὶ πῶς ἀλλοιῶς θὰ ἤμουν γνήσιο παιδὶ τοῦ Γκίκα ἀπὸ τὴ Μπράνια κι' ὄχι μπάστος, ὅπως φοβήθηκες ἐσύ;

Ἄνοιξαν ἡ θύρες κι' ἀνέβηκε ἐπάνω ὁ Γιῶργος, σέρνοντας τὸ Φλῶρο ἀπ' τὸ δεξὶ τὸ κέρατο. Ὁ πατέρας μου εἶχε μεθύσει ἀπ' τὴ χαρά του καί, βγάζοντας μιὰ λίρα, εἶπε στὸ θριαμβευτὴ Γιῶργο:

— Φίλα χέρι, παληάνθρωπε, νὰ πάρης τὴ λίρα!...

Φίλησε ὁ Γιῶργος τὸ χέρι τοῦ πατέρα μου, πῆρε τὴ λίρα, ἔφαγε ψωμὶ κι' ὕστερα πῆρε τὸ Φλῶρο καὶ πάει στὸ χειμάδι.

Ὕστερ' ἀπὸ ἔξη μῆνες, τὴν ἄνοιξη, νάτος πάλι ὁ τσέλιγκας Κίτσιο Τέζας νὰ διαβαίνη πάλι μὲ τὸ κοπάδι του τὸν ἀνήφορο γιὰ τὰ βουνὰ τοῦ Ζαγοριοῦ. Ἀνέβηκε στὸ σπίτι μας νὰ χαιρετήση τὸν πατέρα μου, νὰ πιῆ κανέναν καφὲ καὶ κανένα ρακὶ καὶ νὰ πάρη πάλι ἄδεια νὰ βοσκήση τὸ κοπάδι του μιὰ μέρα στὸ χωριό, γιατ' ἦταν κουρασμένο καὶ δὲν μποροῦσε νὰ περπατήση.

Ὁ πατέρας μου τὸν δέχτηκε μὲ πλειότερη καλωσύνη ἀπὸ ἄλλοτε, κι' ἀπάνω στὴν κουβέντα τὸν ρώτησε:

— Πῶς τὸν ἔχεις τὸ Φλῶρο, Κίτσο; Ἄ, ὠρὲ κουμπάρε, δὲν ξέρεις πόσο μοῦ κακοφάνηκε ποὺ μοῦ χάλασες τὸ χατῆρι καὶ δὲν μῶδωκες τὸ Φλῶρο, μ' ὅλες τὶς πέντε λίρες ποὺ σῶρριξα στὴν ποδιά...

— Ἄχ, ἄρχοντά μου! ἀπολογήθηκε βαρύθυμα ὁ τσέλιγκας. Νὰ τσάκιζα τὸ πόδι μου βγαίνοντας ἀπέδω μέσα! Τί κατάλαβα ποὺ δὲν σοῦ τὸν ἔδωκα, τὸ βιὸ τοῦ διαβόλου, κι' ἐσένα δυσαρέστησα καὶ τὶς πέντε λίρες τὶς ἔχασα! Ποῦ εἶχε ἀκουστεῖ ποτὲ πέντε λίρες γιὰ ἕνα τραγί; Γιὰ ἕνα τομάρι; Ἔπρεπε νὰ μὲ τιμωρήση ὁ Θεὸς —προσκυνῶ τ' ὄνομά του— καὶ μὲ τιμώρησε. Μοῦ τὸ κλέψαν τὸ ἔρμο, ἄρχοντά μου, κάτω ἀπὸ τὸ Μαλοῦνι, κοντὰ στὴν Κοκκινίστα. Καλὰ νὰ τοὺς κάμουν! Δὲν ματαποχτάω τέτοιο τραγί, τὸ ἔρμο, ἄρχοντά μου! Δὲν ματαποχτάω!

Τότε ὁ πατέρας μου τοῦ πέταξε τέσσερες λίρες καὶ τοῦ εἶπε:

— Πάρε τέσσερες λίρες μονάχα, γιατὶ τὴν ἄλλη λίρα τὴν ἔδωκα τοῦ Γιώργου Γκίκα ποὖρθε κάτω ἀπὸ τὸ Μαλοῦνι κοντὰ στὴν Κοκκινίστα καὶ σοῦ τὸν ἔκλεψε τὸ ζηλεμμένο Φλῶρο σου, κατὰ διαταγή μου, καὶ μοῦ τὸν ἔφερε στὸ κοπάδι μου....

Ἀκούγοντας αὐτὰ ὁ τσέλιγκας, ὁ Κίτσιο Τέζας, ἔμεινε ἄναυδος κι' ἀφοῦ συνῆρθε, σύμμασε ἀπὸ καταγῆς τὶς τέσσερες λίρες, φίλησε τὸ δεξὶ γόνα τοῦ πατέρα μου, ὅπως καθόταν στὴν κορφὴ σταυροπόδι καὶ τοῦ εἶπε:

— Θεὸς σχωρέσ' τὴ μάνα σου καὶ τὸν πατέρα σου, ἄρχοντά μου, γιὰ τὸ καλὸ ποὺ μῶκανες αὐτὴ τὴ στιγμή, γιατὶ εἶχα τέτοια ἀνάγκη ν' ἀγοράσω ἀραποσίτι γιὰ τὰ παιδιά μου καὶ τοὺς πιστικούς μου, ὥστε θ' ἀναγκαζόμουν νὰ πουλήσω εἴκοσι γίδια, γιὰ νὰ οἰκονομήσω τὶς τέσσερες λίρες, ποὺ μοῦδωκες τώρα. Θεὸς σχωρέσ' τὴ μάνα σου καὶ τὸν πατέρα σου, ἄρχοντά μου, ξαναλέω καὶ θὰ τὸ ξαναλέω χίλιες φορές!

Τότε ὁ πατέρας μου τοῦ εἶπε:

— Ἂν σοῦ καίγεται ἡ καρδιά, κουμπάρε, γιὰ τὸ Φλῶρο, νὰ σοῦ τὸν δώκω πίσω....

— Παπαπά, ἄρχοντά μου! Παπαπά! Χαλάλι σου ὁ Φλῶρος σὰν τὸ γάλα πῶπια ἀπὸ τὸ βυζὶ τῆς μάνας μου!

Καί, λέγοντας αὐτὰ τὰ λόγια, ὁ τσέλιγκας, ὁ Κίτσιο Τέζας χαιρέτησε κι' ἔφυγε, ἐξακολουθῶντας νὰ σχωράη τὴ μάνα καὶ τὸν πατέρα τοῦ πατέρα μου.

ΧΡ. ΧΡΗΣΤΟΒΑΣΙΛΗΣ

□ □ □ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΕΣ ΕΙΚΟΝΕΣ □ □ □

Ἁρμονία

(Τοῦ Λίμπχτεν)

ΑΠ' ΟΣΑ ΔΙΑΒΑΖΟΥΜΕ

Η ΓΕΝΝΑΙΟΨΥΧΙΑ ΜΙΑΣ ΚΟΡΗΣ

Ἡ ἱστορία ποὺ θὰ ἀφηγηθοῦμε παρακάτω, συνέβη πρὶν ἀπὸ μερικὰ χρόνια στὸ Μὲτς τῆς Γαλλίας, μιὰ νύχτα χιονισμένη.

Ἐκείνη τὴ νύχτα φυσοῦσε ἕνας διαβολεμμένος βορηᾶς ποὺ ξεπάγιαζε τοὺς διαβάτες καὶ ποὺ ἡ ψύχρα του ἔφτανε ὥς τὰ κόκκαλα.

Στὸ Μὲτς ὑπηρετοῦσε τὴν ἐποχὴ αὐτὴ ὡς στρατιώτης κάποιος νέος, ἀρκετὰ φιλάσθενος, ὁ ὁποῖος εἶχε διαταχθεῖ νὰ φυλάξη τὴ νύχτα σκοπὸς στὸ πιὸ χειρότερο σημεῖο τῆς πόλεως.

Ὁ νέος ἦταν ἀρραβωνιασμένος μὲ μιὰ κοπέλλα, ἡ ὁποία τὸν ἀγαποῦσε ὑπερβολικά. Μόλις ἡ νέα πληροφορήθηκε, ὅτι ὁ ἀρραβωνιαστικός της ἦταν ὑποχρεωμένος νὰ παραμείνη στὸ ὕπαιθρο μὲ τέτοιον καιρό, κατελήφθη ἀπὸ μεγάλη ταραχὴ κι' ἀνησυχία.

Ἦταν βέβαιη, ὅτι στὴν κατάστασι ποὺ βρισκόταν ὁ νέος, θὰ πλευρίτωνε ἀπ' τὸ κρύο καὶ γι' αὐτὸ ὅταν ἔπεσε νὰ κοιμηθῆ, δὲν μποροῦσε νὰ κλείση μάτι. Σηκώθηκε λοιπόν, ντύθηκε, βγῆκε ἔξω κρυφὰ ἀπ' τοὺς δικούς της καὶ πῆγε ν' ἀνταμώση τὸν ἀγαπημένο της.

Ὅταν ἔφτασε στὴ σκοπιά του, τὸν βρῆκε πραγματικὰ παγωμένο κι' ἀνίκανο ν' ἀνθέξη περισσότερο στὸ κρύο τῆς νύχτας.

Ἡ κόρη, ἡ ὁποία ἦταν καὶ ἐκ φύσεως εὐαίσθητη, ἄρχισε νὰ τὸν παρακαλῆ νὰ πάη στὸ σπίτι της, ὅπου τοῦ εἶχε ἑτοιμάσει μιὰ καλὴ φωτιὰ γιὰ νὰ ζεσταθῆ.

Ὁ στρατιώτης ὅμως ἀπαντοῦσε ἀρνητικὰ στὴν πρότασί της.

Ἡ ἀρραβωνιαστικιά του ἀπ' τὴν ἄλλη μεριά, ἐπέμενε νὰ φύγη. Ἂν ἔμενε περισσότερο ἐκεῖ, θὰ κοκκάλωνε ἀσφαλῶς ἀπὸ τὸ κρύο.

Στὸ τέλος ὁ νέος, βλέποντας πὼς ἡ μνηστή του εἶχε δίκηο, δέχτηκε νὰ λείψη γιὰ λίγη ὥρα.

Προτοῦ φύγει, τῆς ἄφησε τὸ κράνος του καὶ τὸν μανδύα του καὶ τῆς ἔδωσε καὶ τὸ σύνθημα, γιὰ νὰ τὸ χρησιμοποιήση ἐν περιπτώσει νυκτερινῆς ἐφόδου.

Ἡ γενναία κόρη ἐγκατεστάθη στὸ φυλάκιό του, χωρὶς νὰ αἰσθάνεται τὸ φοβερὸ κρύο.

Γιὰ κακή της ὅμως τύχη, σὲ λίγο φάνηκε νὰ πλησιάζη ἡ νυκτερινὴ ἔφοδος καὶ αὐτή, ἀντὶ νὰ ἐκφωνήση, κατὰ τὰ συνηθισμένα, τὸ σύνθημα, τάχασε κι' ἔμεινε σιωπηλή.

Ὁ ἀξιωματικὸς πῆγε κοντά της, νομίζοντας πὼς ὁ σκοπὸς ἐκοιμόταν, κι' ἔμεινε κατάπληκτος, βρίσκοντας κάτω ἀπ' τὸν στρατιωτικὸ μανδύα μιὰ γυναῖκα.

Ἡ νέα ὁδηγήθηκε ἀμέσως στὸν διοικητὴ τοῦ συντάγματος κι' ἐκεῖ ὡμολόγησε κλαίγοντας τὴν ἀλήθεια.

Ὁ συνταγματάρχης ἔστειλε τότε νὰ καλέσουν τὸν στρατιώτη καὶ τὴν ἄλλη μέρα συγκροτήθηκε ἔκτακτο στρατοδικεῖο, τὸ ὁποῖο τὸν καταδίκασε σὲ θάνατο.

Εἶνε ἀδύνατο νὰ περιγραφῆ ἡ θλῖψι ποὺ δοκίμασε ἡ ἀρραβωνιαστικιά του, μαθαίνοντας τὴ σκληρὴ ἀπόφασι ποὺ εἶχαν βγάλει οἱ στρατιοδῖκαι. Μὲ λυτὰ μαλλιά, τρελλὴ ἀπ' τὴν ἀπελπισία της, ἄρχισε νὰ πλανᾶται στοὺς δρόμους κλαίγοντας καὶ φωνάζοντας δυνατὰ τὴ συμφορὰ ποὺ τὴ βρῆκε.

Ἡ εἴδησις τῆς καταδίκης τοῦ ἀθώου στρατιώτη προκαλοῦσε τὴ συμπάθεια καὶ τὸν οἶκτο σὲ ὅλους ὅσοι τὴν ἄκουγαν καὶ πρὸ πάντων στὶς γυναῖκες. Ἔτσι δὲν ἄργησε νὰ σχηματισθῆ μιὰ τεραστία διαδήλωσις ἀπὸ γυναῖκες, ἡ ὁποῖες πῆγαν στὸ διοικητὴ τοῦ συντάγματος καὶ τοῦ ζήτησαν νὰ δώση χάρι στὸ μελλοθάνατο στρατιώτη. Ὅλες τους κλαίγανε. Ὁ διοικητὴς συγκινήθηκε κι' αὐτός. Κι' ἀπένειμε χάρι στὸν κατάδικο στρατιώτη, ὁ ὁποῖος ἐτέλεσε σὲ λίγες μέρες τοὺς γάμους του μὲ τὴ λατρευτή του μνηστή.

ΕΝΑΣ ΑΓΝΩΣΤΟΣ ΗΡΩΣ ΤΟΥ ΑΓΩΝΟΣ

Ο ΓΙΑΝΝΗΣ ΖΟΡΜΠΑΣ

Β'.

ΣΥΝΕΧΙΖΟΥΜΕ τὴν ἱστορία τοῦ ἡρωϊκοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Κολοκοτρώνη, τοῦ φοβεροῦ καὶ τρομεροῦ Γιάννη Ζορμπᾶ.

Μιὰ μέρα ὁ Γέρος τοῦ Μωριᾶ ἀποφάσισε μαζὺ μὲ ὀγδόντα παλληκάρια του, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἦταν κι' ὁ ἀδελφός του ὁ Γιάννης, νὰ πάη στὴ Σπάρτη.

Ἐπειδὴ ὅμως ἡ δουλειὰ ποὺ τοὺς ἐκαλοῦσε ἐκεῖ ἦταν βιαστική, δὲν μποροῦσαν νὰ περιμένουν νὰ νυχτώση καὶ ἦταν ἀνάγκη νὰ περάσουν τὴν ἡμέρα ἀπ' τὸν κάμπο ποὺ ἁπλωνόταν μπρὸς στὴν πόλι.

Γιὰ νὰ μὴν ἀναγνωρισθοῦν λοιπὸν ἀπ' τοὺς Τούρκους ποὺ τοὺς καταζητοῦσαν, φόρεσαν τουρκικὲς στολὲς ποὺ συνήθιζαν νὰ φοροῦν τότε οἱ ἄτακτοι τοῦ Βελῆ Πασᾶ καὶ πῆραν μαζύ τους, γιὰ περισσότερη ἀσφάλεια καὶ μιὰ τούρκικη σημαία.

Ἐνῶ ὅμως κόντευαν νὰ διαβοῦν τὴν πεδιάδα καὶ νὰ φθάσουν στὸ ἀντικρυνὸ βουνό, εἶδαν ἔξαφνα νὰ κατεβαίνουν ἀπ' αὐτὸ τρακόσοι περίπου ἀπὸ τοὺς ἐν λόγῳ Τούρκους ἀτάκτους.

— Ἂν δὲν μᾶς γνωρίσουν, εἶπε τότε στοὺς συντρόφους του ὁ Γέρος τοῦ Μωριᾶ, κυττάζοντας μὲ τὸ κυάλι, νὰ τοὺς χαιρετήσουμε χωρὶς νὰ σταθοῦμε καὶ νὰ βιάσουμε τὸ περπάτημά μας, γιὰ νὰ πιάσουμε τὸ βουνὸ ἅμα θἄχουν κατέβει αὐτοί. Γιατὶ δὲν μᾶς συμφέρει ν' ἀνταμωθοῦμε στὸν κάμπο. Εἶνε καλύτερα νἄμαστε ἀπὸ πάνω τους.

Ὁ Γιάννης τ' ἄκουσε αὐτὰ καὶ δὲν εἶπε λέξι, ἀλλὰ καθὼς προχωροῦσαν, βράδυνε ἐπίτηδες τὸ βῆμα του κι' ἔμεινε τελευταῖος σὲ ἀρκετὴ ἀπόστασι ἀπὸ τοὺς ἄλλους.

Σὲ λίγο τὰ δυὸ ἀποσπάσματα συναντήθηκαν, σύμφωνα μὲ τοὺς ὑπολογισμοὺς τοῦ Γέρου τοῦ Μωριᾶ, τὴ στιγμὴ δηλαδὴ ποὺ οἱ Τοῦρκοι κατέβαιναν ἀπ' τὸ βουνό καὶ οἱ ἁρματωλοὶ ἀνέβαιναν.

Σὰν ἔφτασαν κάπως κοντά, χαιρετήθηκαν ἑλληνικά, γιατὶ τὸ ἄτακτο ἀσκέρι τοῦ Βελῆ μιλοῦσε κατὰ τὴν πλειονότητα τὴ γλῶσσα μας.

Κατόπιν μερικοὶ ἀπ' τοὺς Τούρκους ἀτάκτους συνάντησαν καὶ τὸν Ζορμπᾶ, ποὺ ρχόταν ξοπίσω καὶ ἀπηύθυναν καὶ σ' αὐτὸν τὸν συνηθισμένο χαιρετισμὸ τοῦ τόπου:

— Καλημέρα σου κι' ὥρα καλή!

— Τὴν κακή σας τὴν ἡμέρα, μουρτάτες! ἀπάντησε ἐκεῖνος ὀργισμένος.

Καὶ παίρνοντας στὰ χέρια του τὸ ὅπλο του, πυροβόλησε, σκοτώνοντας ἕναν Τοῦρκο καὶ πληγώνοντας ἕναν ἄλλο.

Κατόπιν αὐτοῦ, φυσικά, ἡ συμπλοκὴ ἐγενικεύθη καὶ κατέληξε σὲ πραγματικὴ μάχη, μάχη ποὺ βάσταξε ὥς τὸ βράδυ.

Μεταξὺ τῶν ἄλλων τραυματιῶν συγκαταλεγόταν κι' ὁ αἴτιος τῆς συμπλοκῆς, ὁ Ζορμπᾶς, ἀλλ' εὐτυχῶς ἡ πληγή του δὲν ἦταν σοβαρή.

'Ο Γέρος τοῦ Μωριᾶ.

Ἡ ἀπροσδόκητη αὐτὴ τροπὴ τῶν πραγμάτων ἔκαμε τὸ Γέρο τοῦ Μωριᾶ νὰ θυμώση κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ του καὶ νὰ λάβη τὴν ἀπόφασι νὰ μὴ τὸν ξαναπάρη μαζύ του σὲ τέτοιες περιστάσεις.

Ἐννοεῖται, ὅτι ὁ Γιάννης δὲν ἔπαιρνε στὰ σοβαρὰ τέτοιες ἀπαγορεύσεις κι' ἔκανε πάντα τοῦ κεφαλιοῦ του, πρᾶγμα γιὰ τὸ ὁποῖο οἱ Χριστιανοὶ τὸν ἐθαύμαζαν καὶ οἱ ἀντίπαλοί του τὸν ἐφοβοῦντο, ἀποκαλῶντας τον χαρακτηριστικὰ «Ντελῆ Ζορμπᾶ», παλαβὸ Ζορμπᾶ.

* * *

Τὰ παλληκάρια τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἐπεδίδοντο, ὡς γνωστόν, σὲ διάφορα ἀγωνίσματα, ὅπως στὸ πάλεμα, στὸ τρέξιμο, στὸ λιθάρι, κλπ. Στὸ πήδημα διεκρίνοντο κυρίως τρεῖς τότε: ὁ Νικηταρᾶς, ὁ ἐπωνομασθεὶς ἀργότερα Τουρκοφάγος, ὁ Ἀποστόλης Κολοκοτρώνης, ἀνεψιὸς ἀπὸ πρῶτο ἐξάδελφο τοῦ Γέρου τοῦ Μωριᾶ κι' ὁ Παρασκευᾶς Πλαπούτας, ὁ ὁποῖος λόγῳ τῆς ἀκατάβλητης ρώμης του, εἶχε ἐπωνομασθεῖ «Βασιληᾶς τῶν δράκων»!...

Μιὰ μέρα, ἀφοῦ ἀπόφαγαν οἱ ἁρματωλοὶ καὶ σηκώθηκαν ἀπ' τὸ τραπέζι, ἄρχισαν νὰ μιλοῦν γιὰ τὰ συνηθισμένα τους ἀγωνίσματα καὶ μεταξὺ τῶν ἄλλων καὶ γιὰ τὸ πήδημα.

Ἐπάνω στὴν κουβέντα τους, ὁ Ζορμπᾶς κάτι πειράχτηκε καὶ προσκάλεσε τοὺς τρεῖς συνομιλητάς του νὰ παραβγοῦν γιὰ ν' ἀποδειχθῆ ποιὸς πηδοῦσε περισσότερο.

Ὁ Γέρος τοῦ Μωριᾶ ὅμως, ἐπειδὴ εἶχε πικρὴ πεῖρα τοῦ ἀδελφοῦ του καὶ μάντευε ἀπὸ πρὶν ποιὰ θὰ ἦσαν τ' ἀποτελέσματα σὲ τέτοιες περιστάσεις, θέλησε νὰ τοὺς ἐμποδίση.

— Ἐλᾶτε δῶ, φώναξε, καὶ γεῖρτε κομμάτι νὰ κοιμηθῆτε. Σὰν ξυπνῆστε, τότε πηδᾶτε...

— Ὄχι! Γιατὶ νὰ μὴν πηδήσουμε τώρα, ἀφοῦ τὸ θέλει ὁ Ζ μπᾶς, φώναξε ὁ Νικηταρᾶς καὶ πετάχτηκε ἀπ' τὴ θέσι του.

Ὁ Γέρος, βλέποντας ὅτι δὲν τὸν ἄκουγαν, ἀλλὰ ἔχοντας μέσα του τὸ φόβο, προσπάθησε νὰ τοὺς καταστήση τοὐλάχιστον δύνους τὸν ἕναν γιὰ τὸν ἄλλον.

— Δὲν λέω ὄχι, τοὺς εἶπε μὲ τὴ συνηθισμένη του πονηριά. Ἀ τὸ θέλετε, πηδῆστε ὅσο θέλετε. Θὰ βγῶ μάλιστα κι' ἐγὼ νὰ σᾶς

Ἀλλὰ μόλις βγῆκαν στὴν αὐλή, τοὺς πρόσθεσε:

— Βγάλτε τὰ κουμπούρια ἀπ' τὸ σελάχι σας, γιὰ νὰ μὴν πετ κανένα στὸ πήδημα, καὶ φέρτε τα ἐδῶ κοντά μου....

Οἱ ἁρματωλοὶ ὑπάκουσαν. Ἔβγαλαν τὶς κουμποῦρες ἀπ' τὸ σ λάχι τους καὶ τὶς παράδωσαν στὸν πολύπειρο Γέρο.

Πήδησαν ἔπειτα «τὶς τρεῖς» κι' ὁ Γιάννης Ζορμπᾶς δὲν μπόρ νὰ φτάση οὔτε τὸν Ἀποστόλη Κολοκοτρώνη, οὔτε τὸν Παρασ Πλαπούτα.

Ὅσο γιὰ τὸν περιώνυμο Νικηταρᾶ, γιὰ τὸν ὁποῖο ὁ ποιητὴς Τ μπανάκος ἔγραψε ὅτι «εἶχε τὰ πόδια σὰν φτερά», αὐτὸς ξεπ καὶ τοὺς τρεῖς κατὰ μεγάλη ἀπόστασι.

Ὁ Ζορμπᾶς φάνηκε κάπως δυσαρεστημένος ἀπ' τὴν πρώτη ἀ πειρα καί, βγάζοντας τὰ τσαρούχια, εἶπε στοὺς τρεῖς ἄλλους συ γωνιστάς του:

— Ἐλᾶτε πάλι!

Ὁ γέρο Κολοκοτρώνης ὅμως φοβήθ δυσάρεστα ἐπακόλουθα, καὶ τοὺς φώναξ

— Φτάνει πειά!

— Τί φτάνει; ἀπάντησε θυμωμένος Ζορμπᾶς. Ἐγὼ πηδῶ περισσότερο ἀπ' τούς.

— Ὅλοι σας καλὰ πηδᾶτε, τοῦ εἶπε Γέρος συμβιβαστικά. Μὰ οἱ τρεῖς αὐτοὶ χουν δουλειά.

Κι' ἀμέσως προσκάλεσε ἕναν ἄλλον ἁ ματωλό, συγγενῆ του κι' αὐτόν, τὸν Κο τάνη Κολοκοτρώνη.

— Κουντάνη, τοῦ φώναξε, σήκω καὶ π ρε μαζύ σου τὸν Ἀποστόλη, τὸ Νικηταρ τὸν Παρασκευᾶ καὶ ἄλλα δέκα παιδιά. Ἐ δῶ νὰ σοῦ πῶ στ' αὐτὶ ποῦ θὰ πᾶτε...

Ὁ Κουντάνης πλησίασε τὸν ἀρχηγό κι' Κολοκοτρώνης τοῦ διεβίβασε μιὰ ἐντολὴ μόλις πρὸ ὀλίγων στιγμῶν τὴν εἶχε ἐπ

Ὁ Ζορμπᾶς ἀναγκάστηκε, φυσικά, κατ πιν αὐτοῦ, νὰ παραιτηθῆ ἀπὸ τὸ ἐπαναλη κὸ ἀγώνισμα κι' ὅλη τὴν ἡμέρα φαινό σκεφτικός.

Κατὰ τὸ βράδυ, πῆγε κοντὰ στὸν ἀδελ του, ποὺ περίμενε σοβαρὸς καὶ τὸν κοίτ λοξά, καὶ τοῦ εἶπε μὲ κάποιο παράπονο:

— Θοδωράκη, γιατί ἔδιωξες τὸ μεση ρι τοὺς ἄλλους τρεῖς;

— Εἶχαν δουλειά, ἀπάντησε ἀπότομα Κολοκοτρώνης.

— Τί δουλειὰ καὶ ξεδουλειά! φώναξε Ζορμπᾶς. Καταλαβαίνω ἐγὼ γιατί τὸ ἔκα αὐτό. Σοῦ φάνηκε πῶς θὰ μαλλώσουμε κα θέλησες νὰ μᾶς χωρίσης. Μπᾶς καὶ νόμι ὅτι ἤμουν λύκος καὶ θἄτρωγα τὴ γενιά μου; Ἔννοια σου, κι' ἐ δὲν βαρῶ τ' ἀδέρφια μου. Δὲν ἤθελα ὅμως νὰ μὲ περάσουν στὸ π δημα, κι' ἂν ἦσαν ἄνθρωποι τοῦ Βελῆ θἄβλεπαν τί θὰ τοὺς ἔκα

— Εἶχαν δουλειά, σοῦ λέω! τοῦ ἀπάντησε θυμωμένα ὁ ἀρχη Κι' ἐσὺ εἶσαι μικρότερος καὶ πρέπει ν' ἀκοῦς. Μὴ μὲ στενοχωρ μὲ τὰ λόγια σου.

Ὁ Γιάννης Ζορμπᾶς, παρὰ τὸν ἀγέρωχο χαρακτῆρα του καὶ τ ἀγροῖκο φέρσιμό του, εἶχε καλὴ καρδιὰ καὶ ἀγαποῦσε τοὺς συγ φους του.

Κατάλαβε ὅτι μὲ τὴ στάσι του εἶχε πικράνει τὸν ἀδελφό του ὅταν μετὰ δυὸ μέρες ξαναγύρισε ὁ Κουντάνης μὲ τοὺς ὑπολοίπ ἔτρεξε νὰ τοὺς προϋπαντήση καὶ τοὺς φίλησε.

Ἀλλὰ ὁ Νικηταρᾶς, μόλις ἔμαθε τὴ συνομιλία ποὺ εἶχε πρ θεῖ, σχετικὰ μὲ τὴ ματαίωσι τοῦ ἀγωνίσματος, πῆγε στὸ Γέρο κα τοῦ παραπονέθηκε.

— Μπάρμπα, τοῦ εἶπε, εἶν' ἀλήθεια πὼς μᾶς ἔδιωξες γιὰ νὰ μ μαλλώσουμε μὲ τὸ Ζορμπᾶ;

— Ὄχι, παιδί μου. Εἴχατε δουλειά, δὲν τὸ εἶδες;

— Καλά, ἐξακολούθησε ὁ ἀτρόμητος ἁρματωλός, κι' ἂν ἤμαστ ἀσκέρι τοῦ Βελῆ, τί θὰ μᾶς ἔκανε τάχα ὁ καπετὰν Γιάννης μὲ τ παίνιες του;

— Αϊντε νὰ μοῦ χαθῆς ἀπὸ δῶ! τοῦ ἀποκρίθηκε ὁ Γέρος μὲ π τρικό, ἀλλὰ συγχρόνως καὶ αὐστηρὸ ὕφος. Φύγε γρήγορα, διάολε κα σέ, μὴ σηκωθῶ ἐπάνω καὶ σοῦ ἀλλάξω τὸν ἀδόξαστο. Ὄρσε μας τώρα, μεγάλωσε ἡ κολοκύθα καὶ μάκρυνε ἡ οὐρά της». Γκρεμοτσακίσου στὴ στιγμὴ καὶ νὰ μὴ σὲ ματακούσω ἄλλη φορὰ νὰ μοῦ πῆς τέτοια λόγια. Ἐσὺ κι' ὁ Ἀποστόλης εἶστε ἀκόμα κουτάβια. Ἀκοῦς;

Κι' ἔτσι ὁ γέρο Κολοκοτρώνης κατώρθωσε μὲ τὴν ταχτική του νὰ προλάβη ἕναν καυγᾶ, ὁ ὁποῖος χωρὶς τὴν ἐπέμβασί του, θὰ κατέληγε ἀσφαλῶς σ' αἱματοκύλισμα ἄγριο καὶ τρομερό.

* * *

Γιὰ τὸν Γιάννη Ζορμπᾶ ὑπάρχει ἐπίσης καὶ τὸ ἑξῆς χαρακτηριστικώτατο ἀνέκδοτο: Κάθε χρόνο οἱ ἁρματωλοὶ εἶχαν τὴ συνήθεια νὰ πηγαίνουν μαζὺ μὲ τὴ σημαία τους κατὰ τὴ γιορτὴ τῆς Ἁγίας Παρασκευῆς, στὶς 26 Ἰουλίου, στὸ ὀχυρὸ χωριὸ Ἀλωνίσταινα τῆς ἐπαρχίας Τριπόλεως, τὸ ὁποῖο βρίσκεται στὰ σύνορα τῆς Γορτυνίας.

Οἱ ἁρματωλοὶ παρουσιαζόμενοι ἐκεῖ ὅλοι μαζὺ καὶ μάλιστα μὲ τὴ σημαία τους, ἐνίσχυαν τὸ φρόνημα τῶν ὑποδούλων κατοίκων καὶ τοὺς ἐνέπνεαν περισσότερη τόλμη.

Κάποια ἐποχὴ ὅμως ἕνας παπᾶς, κουμπάρος τοῦ Ζορμπᾶ, πρόδωσε στοὺς ἁρματωλοὺς τοὺς στρατιῶτες τοῦ Βελῆ πασᾶ, οἱ ὁποῖοι τοὺς ἐτετέθησαν ξαφνικὰ καὶ ἀφοῦ σκότωσαν ἀρκετοὺς ἀνάγκασαν τοὺς ὑπολοίπους νὰ περιορισποῦν σὲ δυὸ μονάχα χωριά, στὸ Ἀρκουδόρεμα καὶ τὸ Λιμποβίσι.

Κατόπιν αὐτοῦ, ὁ Θεόδωρος Κολοκοτρώνης εἶχε δώσει αὐστηρὴ διαταγὴ νὰ μὴν ἀπομακρυνθῆ κανεὶς ἀπὸ τὸ «γιατάκι» του, γιατὶ φοβόταν μὴν πάθουν χειρότερα.

Τὸ δυστύχημα αὐτὸ εἶχε συμβεῖ ἕνα μῆνα περίπου πρὶν ἀπὸ τὸ πανηγύρι τῆς Ἀλωνίσταινας καὶ ὅσο ζύγωναν ἡ μέρες, τόσο ἡ γυναῖκες τοῦ κολοκοτρωνέϊκου σπιτιοῦ ἀνησυχοῦσαν, χωρὶς ὅμως νὰ τολμᾶ καμμιά τους νὰ μιλήση τίποτε.

Ἐπὶ κεφαλῆς ὅλων τῶν γυναικῶν, ἡ ὁποῖες φοροῦσαν μαῦρα λόγῳ τοῦ προσφάτου πένθους, στεκόταν ἡ γρηὰ Γιωργίτσα, ἡ χήρα καὶ μητέρα τοῦ Θεοδώρου Κολοκοτρώνη.

Αὐτὴ δυὸ μέρες πρὶν ἀπὸ τὸ πανηγύρι, ὁπότε συνήθιζαν πάντοτε νὰ ἑτοιμάζουν τοὺς ἄντρες τοῦ σπιτιοῦ των, καθόταν στὴν αὐλὴ μαζὺ μὲ ἄλλες γυναῖκες κι' ἔγνεθε.

Φαινόταν πολὺ συλλογισμένη καὶ στὸ τέλος δάκρυσε καὶ εἶπε:

— Φέτος οὔτε ἑτοιμασίες ἔχουμε, οὔτε πανηγύρι! Ἔ, δόξα νἄχη πάλι ὁ Θεός! Μοῦρχεται κακὸ νὰ μὴν πᾶν οἱ ἄντρες στὴν Ἀλωνίσταινα, ἀλλὰ πῶς νὰ πᾶν ποὺ μᾶς χτύπησαν ἀπὸ παντοῦ, Τοῦρκοι καὶ ραγιάδες, κι' ἀφοῦ θἆναι κεῖ, ὅπως μᾶς εἶπαν, καὶ τ' ἀσκέρι τοῦ Βελῆ; Πῶς νὰ πᾶν, πῶς νὰ πᾶν;...

— Μὲ τὰ πόδια τους νὰ πᾶν! τὴ διέκοψε ἡ ἀνεψιά της ἡ Στεκοῦλα, σύζυγος τοῦ περιφήμου στρατηγοῦ τῆς Ἐπαναστάσεως Δημητρίου Πλαπούτα, ἀδελφὴ τῶν ἁρματωλῶν Κουντάνη, Γιωργακλῆ καὶ Γιαννάκη καὶ πρώτη ἐξαδέλφη τοῦ γέρου Κολοκοτρώνη.

— Κι' ἂν δὲν πᾶν οἱ ἄντρες, πρόσθεσε ἡ λεβεντο—Στεκοῦλα, ἐγὼ ποὺ μὲ βλέπεις ἐδῶ θὰ ντυθῶ ἀντρίκια καὶ θὰ πάω!...

— Ξεκουμπίσου ἀπὸ δῶ, μουρλή! τῆς φώναξε ἡ γρηά. Θαρρεῖς πὼς οἱ ἄντρες ἔχουν τὰ μυαλά σου; Ἂν πᾶν ἐκεῖ καὶ σκοτωθοῦν, τί θὰ γίνουν αὐτὰ τὰ κουτάβια, τὰ μικρά, ποὺ θ' ἀφήσουν πίσω;

— Μὰ ἂν δὲν πᾶν πάλι, θὰ τὸ πάρουν ἀπάνω τους οἱ ὀχτροὶ καὶ θὰ ποῦν πὼς ἐσκιαχτήκαμε, ἀπάντησε ἡ Στεκοῦλα μὲ θυμό.

Καὶ ἐπειδὴ ἡ Στεκοῦλα δὲν μποροῦσε ν' ἀνεχθῆ τέτοια ντροπή, σηκώθηκε καὶ πῆγε νὰ βρῆ τὸν ξάδερφό της τὸ Ζορμπᾶ.

— Γιάννη, τὸν ρώτησε σιγά, δὲν θὰ πᾶτε μεθαύριο στὸ πανηγύρι;

— Ὅπως θέλουν κι' οἱ ἄλλοι! ἀπάντησε λακωνικὰ ὁ Γιάννης.

— Μὰ εἶνε ντροπή, Γιάννη, νὰ μὴν πᾶτε. Οἱ ραγιάδες θὰ ποῦν πὼς ἐσκιαχτήκατε.

— Τί λές, μωρή! φώναξε ἀπότομα καὶ πετάχτηκε ἐπάνω ὁ ἁρματωλὸς στὸ ἄκουσμα τῆς λέξεως ποὺ τὸν πείραζε ἰδιαίτερα. Ἐμεῖς σκιαχτήκαμε; Τώρα θὰ τὸ δῆς....

Καὶ ἡ λεοντόκαρδη Μωραΐτισσα ἔφυγε καταχαρούμενη, ἀφίνοντας τὸν ὁπλαρχηγὸ βυθισμένο σὲ σκέψεις.

Ὅταν κατὰ τὸ μεσημέρι τὸν προσκάλεσαν γιὰ φαΐ, ἀρνήθηκε νὰ πάη.

— Τί ἔχεις, μωρέ; τοῦ φώναξε ὁ Γέρος.

— Ὅ,τι θέλω ἔχω!..., ἀπάντησε μὲ πεῖσμα ὁ Γιάννης.

— Γιὰ πές το νὰ τ' ἀκούσουμε κι' ἐμεῖς.

— Νά, οἱ βρωμοραγιάδες λὲν πὼς ἐσκιαχτήκαμε καὶ γι' αὐτὸ δὲν πᾶμε στὸ πανηγύρι. Ἐγὼ ὅμως θὰ πάω, κι' ὅποιοι τοὺς βαστάει ἂς ἔρθουν μαζύ μου...

— Ἔλα, βρέ, κάτσε στὸ σοφρᾶ νὰ φᾶς, τὸν συμβούλεψε ὁ γέρο Κολοκοτρώνης. Ποιὸς ἦρθε καὶ σοῦ εἶπε πὼς δὲν θὰ πᾶμε;

Καί, παίρνοντας ἀμέσως ἀπόφασι, κάλεσε τὴ μητέρα του καὶ τῆς παράγγειλε νὰ βάλη τὶς γυναῖκες νὰ ἑτοιμάσουν ψωμὶ γιὰ τρεῖς μέρες καὶ τὸ πρωΐ νὰ τὄχουν βαλμένο στὰ ταγάρια. Συγχρόνως ἔστειλε νὰ εἰδοποιήσουν καὶ τ' ἄλλα παλληκάρια τῶν χωριῶν γιὰ τὴν ἀπόφασι ποὺ εἶχε πάρει. Σὲ λίγο τὸν πλησίασε ὁ Πλαπούτας, ὁ ἄντρας τῆς Στεκούλας, καὶ τὸν ρώτησε:

— Ἔ, τ' ἀποφάσισες, γέρο;

— Τί νὰ γίνη, θὰ πᾶμε! ἀπάντησε ὁ Κολοκοτρώνης. Δὲν πρέπει νὰ χαλάσουμε τὴ συνήθεια. Ἴσως νὰ χτυπηθοῦμε μὲ τοὺς Τούρκους, ἴσως μᾶς βαρέσει καὶ τὸ χωριό. Τὸ νοῦ σας λοιπὸν κι' ἂς γίνη ὅ,τι θέλει ὁ Θεός!...

Τὴ συνέχεια θὰ τὴν ἰδοῦμε στὸ ἐρχόμενο φύλλο.

ΤΑ ΔΙΚΑ ΜΑΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΚΑΙ ΑΣΤΕΙΑ

Ἕνας δήμιος... ἀτζαμῆς! Τὰ κατὰ τὸν Χασὰν Ἀρναούτ. Ὁ Παῦλος Καλλιγᾶς κι' ὁ ἐχθρός του. Γιατὶ τὸν τάϊζε. Ὁ ἡρωϊκὸς μπάρμπα Ἀποστόλης στὸ Μπιζάνι. Ἀνέκδοτα τοῦ καπετὰν Κόρακα, κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Στὰ 1834 δήμιος στὴν Ἑλλάδα ἦταν κάποιος Τοῦρκος Χασὰν Ἀρναούτ. Ὁ δήμιος αὐτὸς εἶχε ὁρκισθεῖ, πολὺ πρὶν ἀναλάβει ὑπηρεσία καὶ ὑπόγραψε στὸ πρακτικὸ τῆς ὁρκωμοσίας, ἐπειδὴ δὲν ἤξερε γράμματα, μὲ τὸ σημεῖο τοῦ... σταυροῦ.

Ὁ Χασὰν Ἀρναοὺτ ἦταν ὡς δήμιος ἀδέξιος καὶ βασάνιζε τοὺς καταδικασμένους. Μὰ τὸ Κράτος δὲν εὕρισκε ἄλλον καὶ τὸν διατηροῦσε στὴ θέσι του.

Μιὰ φορὰ ὁ Ἀρναοὺτ ζήτησε αὔξησι, ἀπειλῶντας ὅτι θὰ παραιτηθῆ. Καὶ τὸ Κράτος, μὴ μπορῶντας νὰ κάμη ἀλλοιῶς, ἀναγκάστηκε νὰ ὑποκύψη. Ἐξεδόθη λοιπὸν Βασιλικὸ διάταγμα, διὰ τοῦ ὁποίου ηὔξανε ὁ μισθὸς τοῦ δημίου κατὰ... δέκα δραχμές. Ὅταν ὅμως ὁ Γραμματεὺς τῆς Δικαιοσύνης τοῦ κοινοποίησε τὴν αὔξησι αὐτή, τοῦ σύστησε συγχρόνως καὶ τὰ ἑξῆς: «....*νὰ γυμνασθῆ εἰς τὴν διαχείρισιν τῆς μηχανῆς πρὸς ἀποφυγὴν ἀπανθρώπων σκηνῶν, αἵτινες προῆλθον εἰς μερικὰς περιστάσεις ἀπὸ τὴν ἀνεπιτηδειότητά του*».

* * *

Ὁ Παῦλος Καλλιγᾶς, ὅταν ἦταν ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν, προσκαλοῦσε συχνὰ σὲ γεύματα κάποιον, ὁ ὁποῖος τὸν κακολογοῦσε ἀδιακόπως.

Ὁ Ἀνδρέας Αὐγερινὸς τοῦ εἶπε μιὰ ἡμέρα:

— Φίλε μου, αὐτὸν βρῆκες νὰ προσκαλῆς στὸ τραπέζι σου, ποὺ σὲ λούζει κάθε μέρα;

— Τί θέλεις νὰ κάνω, κὺρ Ἀνδρέα, τοῦ ἀπάντησε ὁ Καλλιγᾶς, ἀφοῦ δὲν μπορῶ νὰ τοῦ κλείσω τὸ στόμα, τοῦ τὸ γεμίζω!...

* * *

Κατὰ τὴν πολύμνηνη πολιορκία τοῦ Μπιζανιοῦ ἕνας στρατιώτης ἀπὸ τὸ δῆμο Ἀπεραντίων, τοῦ νομοῦ Ἄρτης, ὀνομαζόμενος Ἀπόστολος Κατσούδας, ὁ ὁποῖος εἶχε λάβει μέρος σὲ πολλὲς μάχες, τραυματίστηκε σὲ τρία μέρη τοῦ σώματός του. Κάθε φορὰ ποὺ πληγωνόταν ἔδενε τὸ τραῦμα μοναχός του καὶ ἐξακολουθοῦσε νὰ μένη στὴ θέσι του.

Τὴν τρίτη φορὰ τραυματίστηκε στὸ κεφάλι καί, κατὰ τὴ συνήθειά του, ἔδεσε τὴν πληγὴ μ' ἕνα κομμάτι ἀπὸ τὴν εὐζωνική του φουστανέλλα. Ἐπειδὴ ὅμως τὸ τραῦμα ἄρχισε νὰ πρίζεται, ὁ λοχαγός του τὸν διάταξε νὰ πάη στὸ χειρουργεῖο.

Τότε ὁ μπάρμπα-Ἀποστόλης (ὅπως τὸν ἔλεγαν οἱ ἄλλοι φαντάροι, λόγῳ τῆς προχωρημένης ἡλικίας του) γύρισε στὸ λοχαγὸ καὶ τοῦ ἀποκρίθηκε μὲ τὴν ἰδιωματικὴ προφορά του:

— Ἄσι μι, κὺρ-λουχαγέ, νὰ γρατσ' νίσου ἀκόμα κάνα γουρνουμύτ', κι' ὕστιρις φεύγου!...

* * *

Νὰ τώρα καὶ ἕνα ἀνέκδοτο τοῦ περιφήμου Κρητὸς ὁπλαρχηγοῦ Κόρακα:

Ὁ Κόρακας εἶχε κάποτε περίεργα προαισθήματα.

Στεκόταν π.χ. στὴν κορφὴ κανενὸς βουνοῦ κι' ἔξαφνα, χωρὶς καμμιὰ αἰτία, γύρυζε στὰ παλληκάρια καὶ τοὺς ἔλεγε:

— Παιδιά, σηκωθῆτε νὰ πᾶμε στ' ἄλλο βουνό!...

Τὰ παλληκάρια του τὸν ἀκολουθοῦσαν καὶ πολλὲς φορὲς ἔβλεπαν μ' ἔκπληξί τους τὴν πρώτη τους θέσι ζωσμένην ὁλοῦθε ἀπὸ τοὺς Τούρκους.

Η ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΚΑΡΔΙΩΝ

Η ΩΡΑΙΟΤΕΡΕΣ ΕΡΩΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ

ΤΟΝ περασμένο μῆνα ἐξεδόθη στὸ Παρίσι μιὰ νέα συλλογὴ ἐρωτικῶν ἐπιστολῶν μεγάλων ἀνδρῶν καὶ ἱστορικῶν γυναικῶν. Μεταφράζουμε ἀπὸ αὐτὲς τὶς πιὸ τρυφερές, τὶς πιὸ ὡραῖες.

Ὁ Γκαῖτε πρὸς τὴν Λόττε Μπούφφ :

«Ποιὸς νομίζεις πὼς βγαίνει αὐτὴ τὴ στιγμὴ ἀπὸ τὴν κάμαρά μου ; Λόττε, ἀγαπημένη μου Λόττε, δὲν μπορεῖς νὰ τὸ μαντέψης. Εἶχα δεχθεῖ λοιπὸν τὴν ἐπίσκεψι τῆς κυρὰ Κατρὶν Λίσμπετ, τῆς γρηᾶς πλύστρας μου, τῆς τόσο φλύαρης, ποὺ τὴν ξέρεις καὶ ποὺ σ' ἀγαπάει σὰν παιδί της.

'Ανέβηκε στὴν κάμαρά μου, εἶδε τὸ σκῖτσο σου καὶ φώναξε :

— Καλέ, αὐτὴ εἶνε τὸ πουλάκι μου, ἡ Λόττε !

Παρ' ὅλο ποὺ εἶνε ὁλότελα φαφούτα, τὸ εἶπε αὐτὸ μὲ τὴν πιὸ τρυφερὴ ἔκφρασι ποὺ μπορεῖ νὰ φαντασθῆ κανείς. 'Απ' τὴ χαρά της μάλιστα μοῦ φίλησε τὸ χέρι καὶ μοῦ διηγήθηκε γιὰ σένα τί... συχαμένο παιδὶ ποὺ ἤσουν μικρή !....

Τὴν ἄκουγα χωρὶς νὰ μιλῶ. Ροφοῦσα τὰ λόγια της. Μοῦ ρχότανε νὰ τὴν ἀγκαλιάσω στὴ σκέψι ὅτι ἡ γρηοῦλα αὐτὴ σὲ κρατοῦσε στὴν ἀγκαλιά της ὅταν ἤσουν παιδί. Μοῦ φαινόταν ὅλη αὐτὴ τὴν ὥρα σὰν νὰ πετοῦσε ἀόρατο τὸ πνεῦμα σου γύρω μας.

Μοῦ διηγήθηκε ἕνα σωρὸ πράγματα καὶ γιὰ τὴν Καρολίνα καὶ γιὰ τὴν 'Ελένη ποὺ δὲν τὰ ἤξερα, μὰ στὸ τέλος δὲν μιλοῦσε παρὰ γιὰ τὴν Λόττε, γιὰ τὴν Λόττε καὶ πάλι γιὰ τὴν Λόττε, γιατὶ χωρὶς τὴν Λόττε ὅλα εἶνε ἄνοστα καὶ κρύα. 'Αντίο, Λόττε, ὄχι ἄλλα πειὰ γιὰ σήμερα. 'Αντίο... Σὲ φιλῶ στὸ λακκάκι τοῦ πηγουνιοῦ σου... 'Αντίο !...».

* * *

Ἡ 'Ιωάννα Μπέν, (ἀργότερα κόμησσα Ντυμπαρρὺ) στὸν λατρευτό της :

«Ναί, καλέ μου φίλε, στὸ εἶπα καὶ στὸ ἐπαναλαμβάνω : Σὲ ἀγαπῶ μὲ τὴν καρδιά μου. Μοῦ εἶπες βέβαια καὶ σὺ τὸ ἴδιο. Μὰ ἀπὸ μέρους σου δὲν εἶνε παρὰ ἕνα καπρίτσιο. Ναί, ναί. Φοβᾶμαι πὼς ὕστερα ἀπὸ τὴν πρώτη ἐρωτικὴ ἡδονή, δὲν θὰ μὲ συλλογίζεσαι πειὰ καθόλου. 'Αρχίζω νὰ καταλαβαίνω τοὺς ἀνθρώπους καὶ θὰ σοῦ πῶ τί σκέπτομαι, πρόσεξε :

Δὲν θέλω πειὰ νὰ εἶμαι ἐργάτρια μὲ τὸ μεροδοῦλι.

Θὰ ἤθελα νὰ εἶμαι κυρία τοῦ ἑαυτοῦ μου. Θέλω νὰ βρῶ κάποιον, ὁ ὁποῖος νὰ μὲ συντηρῆ. Ἂν δὲν σὲ ἀγαποῦσα, θὰ προσπαθοῦσα νὰ σοῦ τραβήξω χρήματα. Θὰ σοῦ ἔλεγα πὼς πρέπει νὰ κάνης τὴν ἀρχή, νὰ μοῦ νοικιάσης μιὰ κάμαρα καὶ νὰ μοῦ τὴν ἐπιπλώσης. 'Αλλὰ ἐπειδὴ μοῦ εἶπες πὼς δὲν εἶσαι πλούσιος, δὲν ἐπιμένω. Μπορεῖς νὰ μὲ πάρης κοντά σου, στὸ σπίτι σου. Τὰ μόνα μου ἔξοδα θὰ εἶνε ὅσα θὰ δίνω γιὰ τὰ καπέλλα μου καὶ τὸ χτένισμά μου.

'Εκατὸ λίβρες τὸ μῆνα θὰ μοῦ εἶνε ἀρκετές. Κι' ἔτσι θὰ μπορέσουμε κι' οἱ δυό μας νὰ ζήσουμε τόσο εὐτυχισμένοι !... Καὶ δὲν θἄχης πειὰ παράπονα μαζύ μου.

Ἂν μ' ἀγαπᾶς, δέξου αὐτὴ τὴν πρότασί μου, ἂν ὅμως δὲν μὲ ἀγαπᾶς, τότε ἂς χωρίσουμε κι' ἂς ψάξη ὁ καθένας νὰ βρῆ ἀλλοῦ τὴν τύχη του. Χαῖρε, σὲ φιλῶ μὲ τὴν καρδιά μου».

* * *

Ὁ Ναπολέων πρὸς τὴν 'Ιωσηφίνα :

«Σὲ περιμένω, εἶμαι ὅλος δικός σου. Ἡ εἰκόνα σου καὶ ἡ ἀνάμνησις τῆς μεθυστικῆς βραδυᾶς ποὺ περάσαμε μαζύ, δὲν ἀφίνουν τὸ μυαλό μου νὰ ἡσυχάση. Γλυκειά, ἀσύγκριτη 'Ιωσηφίνα, τί τὴν κάνατε τὴν καρδιά μου ; Μοῦ κρατᾶτε κάκια ; Σᾶς βλέπω λυπημένη... Εἴσαστε ἀνήσυχη... Μὰ μήπως μπορῶ νὰ βρῶ κι' ἐγὼ ὁ ἴδιος πουθενὰ ἡσυχία ;

Παραδίδομαι στὸ πάθος γιὰ νὰ σβύσω ἐπάνω στὴν καρδιά σου καὶ στὰ χείλη σου τὴν φλόγα ποὺ μὲ καίει. Ἄχ, αὐτὴ τὴ νύχτα πρόσεξα πὼς ἡ εἰκόνα σου δὲν μπορεῖ ποτὲ νὰ σὲ ἀντικαταστήση ἐσένα τὴν ἴδια. Τὸ μεσημέρι φεύγω... Σὲ τρεῖς ὧρες θὰ σὲ ξαναδῶ.... Ὡς τότε, mio dolce amor, χίλια φιλιά. 'Εσὺ ὅμως μὴ μοῦ δίνεις κανένα, γιατὶ μοῦ φλογίζουν τὸ αἷμα μου....».

Ὁ ἴδιος στὴν ἴδια :

«Ἡ ζωή, γλυκειά μου φίλη, εἶνε γιὰ μένα ἀνυπόφορη, ἀπὸ τότε ποὺ σὲ βλέπω λυπημένη. Θὰ κυττάξω νὰ κλείσω γρήγορα εἰρήνη μὲ τὸν Πάπα καὶ τότε θὰ βρεθῶ πάλι κοντά σου. Ἡ Βολωνία, ἡ Φερράρα, ἡ Ρουμανία δίδονται σὲ μᾶς...

'Απὸ τὸ χέρι σου ὅμως οὔτε μιὰ λέξι δὲν ἔλαβα. Θεέ μου, τί ἔγκλημα λοιπὸν ἔχω κάνει ; Γιατὶ σωπαίνεις ; Θὲς νὰ πεθάνω ; Ξέρ πάρα πολὺ καλὰ τί ἀπεριόριστη δύναμι ἔχεις ἐπάνω μου.

Γιὰ ὅλη τὴ ζωὴ δικός σου... ΜΠΟΝΑΠΑΡΤΕ.

* * *

Ὁ Φερδινάνδος Λασσὰλ στὴν 'Ελένη φὸν Νταίνιγκες :

«'Ελένη... Σοῦ γράφω μὲ τὸν θάνατο στὴν καρδιά. Τὸ τηλεγράφημα τοῦ Ρύστωβ μ' ἔπληξε θανάσιμα. 'Εσύ, ἐσὺ μὲ προδίδεις. Αὐτὸ εἶνε ἀπίστευτο. Μοῦ ὁρκίστηκες ὅλους τοὺς ἱεροὺς ὅρκους μὲ τὸ στόμα σου καὶ μὲ γράμματα. Καὶ ἀφοῦ κατέκτησες διὰ τῆς βίας τὴν πιστὴ αὐτὴ καρδιά, ποὺ ἅμα δοθῆ μιὰ φορά, δίνεται γιὰ πάντα, τὴν πετᾶς ὕστερα ἀπὸ δεκαπέντε μέρες στὴν ἄβυσσο, γελῶντας σαρκαστικά, ἐνῶ ἐγὼ βασανίζουμαι σὰν κολασμένος.

Θὲς λοιπὸν νὰ πετύχης ἐκεῖνο ποὺ δὲν θὰ κατόρθωνε οὔτε ἡ ἴδια ἡ μοῖρα ; Θὲς νὰ κατασυντρίψης, νὰ ἐκμηδενίσης τὸν ἰσχυρότατο ἄνδρα ποὺ καὶ στὶς σφοδρότερες καταιγίδες στάθηκε ἀκλόνητος, χωρὶς καθόλου νὰ λυγίση ;

'Ελένη, ἡ μοῖρα μου βρίσκεται στὰ χέρια σου. Μὰ ἂν μὲ θανατώσης μὲ τὴν ἄνανδρη αὐτὴ προδοσία σου, τότε ἡ μοῖρα μου ἂς πέση ἐπάνω στὸ κεφάλι σου καὶ ἡ κατάρα μου ἂς σὲ παρακολουθῆ ὣς τὸν τάφο !... Εἶνε ἡ κατάρα τῆς πιστότερης καρδιᾶς ποὺ ἐσὺ τὴν συντρίψες δόλια ἀνάμεσα στὰ χέρια σου. Καὶ ἡ κατάρα αὐτὴ πάντα...

'Απ' ἐδῶ ποὺ εἶμαι θὰ ἐξακολουθήσω τὶς ἐνέργειές μου, γιὰ νὰ σὲ κερδίσω καὶ ὕστερα θὰ ἔρθω στὴν Γενεύη.

Ἡ μοῖρα μου ἐπάνω στὸ κεφάλι σου, 'Ελένη !....

ΦΕΡΔΙΝΑΝΔΟΣ ΛΑΣΣΑΛ».

* * *

Ἡ Γεωργία Σάνδη πρὸς τὸν 'Αλφρέδο Ντὲ Μυσσέ :

«Ὁ Θεὸς νὰ σὲ φυλάη, φίλε μου, ἀπὸ τὴν διανοητικὴ καὶ ψυχικὴ κατάστασι, στὴν ὁποία βρίσκεσαι τώρα... Ναί, ἀγαπημένε μου, ἡ ἀγάπη εἶνε ἀρκετὴ γιὰ νὰ ἐξαντλήση μιὰ ἰσχυρὴ ψυχή. Ἡ ἀγάπη εἶνε μιὰ φωτιὰ ποὺ γίνεται διαρκῶς μεγαλείτερη καὶ πιὸ ζωηρή. Εἶνε ἴσως τὸ φοβερώτερο, τὸ μεγαλοπρεπέστερο καὶ ὑπομονετικώτερο ἔργο μιᾶς ὁλόκληρης ζωῆς. Ποιὰ εἶνε δὲ ἡ ὡραιότερη ἀπὸ τὶς δυὸ ἐποχὲς μιᾶς ἀγάπης; Τὰ δάκρυα τῆς ἀπελπισίας ἢ οἱ ὕμνοι τῆς εὐτυχίας; Ἔχω τὴν ἰδέα πὼς ἡ πρώτη εἶνε ἡ ὡραιότερη. Εἶνε ἐκείνη ποὺ γεμίζει τὴν ψυχή μας μὲ τὰ ζωντανότερα συναισθήματα. Εἶνε ἕνας δρόμος γεμάτος κινδύνους καὶ κόπους ποὺ ἀνεβάζει ὡστόσο σὲ ἄφθαστες κορυφὲς ποὺ στέκουν ἐπάνω ἀπ' τὸν χαμηλὸ μονότονο κόσμο, στὸν ὁποῖο φυτοζωοῦν οἱ ἄνθρωποι ποὺ δὲν μποροῦν νὰ ἐπιβληθοῦν στὸν ἑαυτό τους... Θάρρος λοιπόν, καλέ μου φίλε. Θάρρος κι' ὑπομονή. Πρὸ πάντων δὲ πίστις. Πίστευε σὲ μένα καὶ θὰ σοῦ φύγη κάθε ἔγνοια καὶ κάθε λύπη...».

* * *

Ἡ κυρία Ρολὰν πρὸς τὸν φίλο της Μπυζό :

Φυλακὴ τῆς 'Αγίας Πελαγίας

«'Αγαπημένε μου,

Δὲν θὰ ἤθελα νὰ σοῦ στείλω τίποτε ἀπ' εὐθείας, γιατὶ τὸ ὄνομά σου εἶνε ἀρκετὸ γιὰ νὰ κατασχεθῆ ἀμέσως τὸ γράμμα μου καὶ νὰ ἐνοχοποιηθῆς καὶ σύ. Ἤρεμη καὶ ὑπερήφανη περιμένω τὸ θάνατο μέσα στὴ φυλακή μου. Ἂς γίνη τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Ἀρκεῖ νὰ σωθῆ ἡ πατρίδα μου, ποὺ συνταράσσεται ἀπὸ τὴν ἐπανάστασι.

Βρισκόμουν σὲ φοβερὴ ἀγωνία γιὰ σένα, προτοῦ νὰ βεβαιωθῶ γιὰ τὴν φυγή σου. Τὸ ἔνταλμα συλλήψεως ποὺ βγῆκε ἐναντίον σου μὲ βάζει σὲ νέα ἀγωνία. Μὰ ἐξακολούθησε μὲ θάρρος, φίλε μου, τὶς εὐγενικὲς προσπάθειές σου. Ἂν σώσης τὴν πατρίδα μας, θὰ ἐπιτύχης καὶ τὴν δική μου σωτηρία. Θὰ θυσιάσω πρόθυμα τὴν ζωή μου ἂν γνωρίζω ὅτι ὑπηρετεῖς μ' ἐπιτυχία τὴν πατρίδα. Ὁ θάνατος, τὰ βάσανα καὶ οἱ πόνοι δὲν ἔχουν καμμιὰ σημασία γιὰ μένα· εἶμαι προετοιμασμένη γιὰ ὅλα. Θὰ ζήσω ὥς τὴν τελευταία μου στιγμή, χωρὶς νὰ δείξω δειλία ἢ ἄπρεπη ταραχή. Θὰ βαδίσω πρὸς τὴν γκιλοτίνα, χωρὶς νὰ τρομάξω, ψιθυρίζοντας τ' ὄνομά σου...

Χαῖρε, φίλε μου, χαῖρε, πολυαγαπημένε μου».

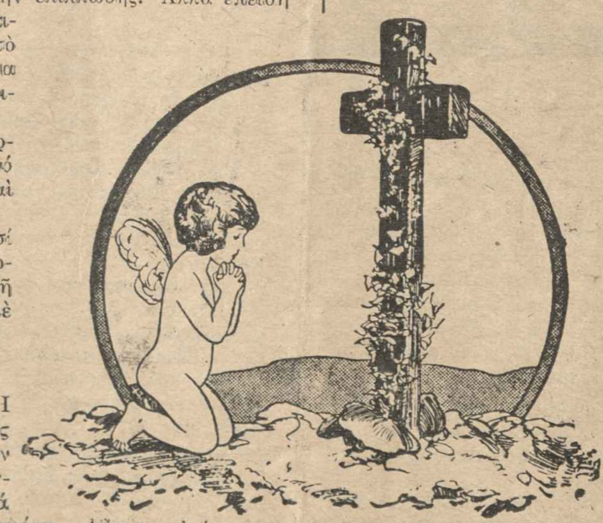

Η ΑΥΣΤΗΡΟΤΗΣ ΤΟΥ ΓΡΙΒΑ

Ὁ στρατηγὸς Γρίβας ἦταν ἄνθρωπος τοῦ καθήκοντος καὶ δὲν ἄφινε ἀτιμώρητη καμμιὰ παρεκτροπή.

Μιὰ μέρα, ὅταν ἦταν ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν, ἐπειδὴ ἔμαθε ὅτι ὁ τότε στρατιωτικὸς ἰατρὸς Βερνάρδος ἔδωσε δωρεὰν ἕναν ἐπίδεσμο σὲ κάποιον πολίτη, τὸν ἐτιμώρησε μὲ φυλάκισι, ἂν καὶ συνδέοταν μαζύ του φιλικώτατα.

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΤΟΥ κ. ΝΑΠΟΛ. ΛΑΠΑΘΙΩΤΗ

ΤΟ ΜΑΓΙΚΟ ΠΑΛΑΤΙ

ΑΠΟ παιδί, εἶχε στήσει, μέσ' στὴ φαντασία του, ἕνα λαμπρὸ κι' ὁλόχρυσο παλάτι. Τόσο λαμπρὰ κι' ἀπίθανα παλάτια, δὲ βρίσκονται στημένα, παρὰ μονάχα, μέσ' στὶς φαντασίες τῶν ἀνθρώπων. Τὸ εἶχε χτίσει, ἐπίμονα κι' ἀργά, σὰν ἕνας εὐσυνείδητος τεχνίτης, μ' ὅλα τὰ πολύτιμα ἐκεῖνα ὑλικά, ποὺ διαθέτει μιὰ λεπτὴ καὶ φλογερὴ καρδιὰ —μ' ὅλες τὶς εὐαίσθητες ἐκεῖνες ἀποχρώσεις, τῆς ἐλπίδας καὶ τῆς νοσταλγίας, ποὺ βρίσκονται μέσ' στὴν ψυχὴ τοῦ καθενὸς—ἀλλὰ ποὺ καθένας δὲν μπορεῖ νὰ τὶς ἐκφράσει, ἴσως ἀπὸ ἔλλειψη τοῦ εἰδικοῦ ταλέντου, ἴσως, ἀκόμα, κι' ἀπ' τὴν ἀπουσία κάποιας ὡρισμένης ἐπιδόσεως, ποὺ μεταβάλλει, τὶς λεπτὲς ἐκεῖνες ἀποχρώσεις, σ' ἕνα μελετημένο ἔργο Τέχνης.

Εἶχε χτίσει τὸ παλάτι του κρυφά, μέσ' στὸ σκοτάδι καὶ τὴ μοναξιά, ἀποφεύγοντας τὰ βέβηλα τὰ μάτια —κι' ἔμενε μόνος κι' ἄφαντος σ' αὐτό, καρτερώντας, ἴσως, τὴ στιγμή, ποὺ θὰ μποροῦσε νὰ τὸ δείξει καὶ στοὺς ἄλλους. 'Αλλά, κι' ἂν αὐτὴ ἡ ποθητὴ στιγμὴ δὲν ἦταν πετρωμένο νὰ φανεῖ, θἄμενε πάντα μὲ τὴν εὐτυχία τοῦ νὰ τὸ χτίσει γιὰ τὸν ἑαυτό του, μοναδικός του κύριος καὶ κάτοικος, σὰν ἐκείνους τοὺς ἐγωϊστὲς πλουσίους, ποὺ χτίζουν τὰ πολυτελῆ τους μέγαρα, γι' ἀτομική τους χρήση κ' εὐχαρίστηση, ἀδιαφορώντας, στὸ κάτω—κάτω τῆς γραφῆς, ἂν θὰ μποροῦσαν νὰ τὰ καμαρώσουν κι' ἄλλοι, καὶ κάποτε ζηλότυπα κρατώντας ἀγνοημένη τὴ λαμπρή τους ὕπαρξη, γιὰ ν' ἀπολαβαίνουν, μοναχοί τους, τὸν ἀγαπημένο θησαυρό.

Τὸ εἶχε χτίσει μὲ τὸ αἷμα τῆς καρδιᾶς του, κ' ἔμενε μονάχος του σ' αὐτό, σὰν κάποιοι ἰδιότροποι φιλάργυροι, ποὺ σωρεύουν μυστικὰ τὸ θησαυρό τους, κλεισμένοι μέσ' στὴν ἴδια τους ἀπέραντη χαρὰ —κι' ἀποφεύγουν νὰ τὴν κοινολογήσουν, ἀπ' τὸ φόβο μὴν καταστραφεῖ....

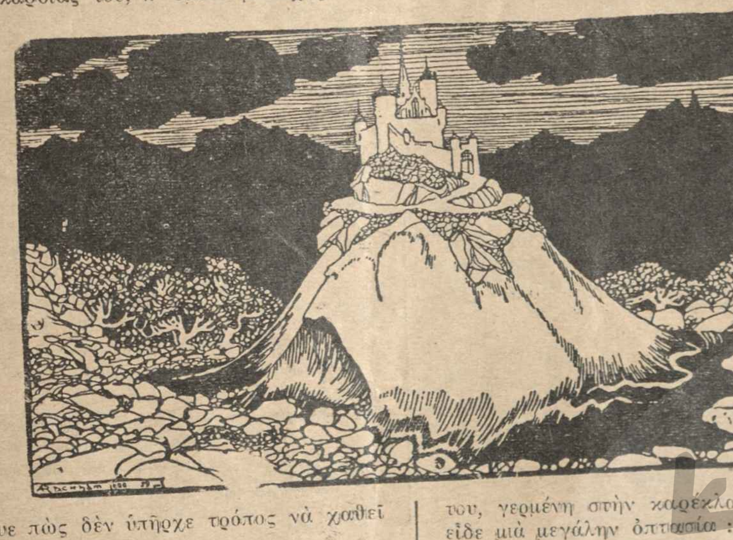

Μὲ τὸ πέρασμα τῶν χρόνων, ὅμως, τὸ χιμαιρικὸ αὐτὸ παλάτι, εἶχε χάσει τὴν παρθενική του λάμψη. Τῆς ζωῆς τὰ περιστατικά, κάποιες ἀβαρίες ἰδιαίτερες τῶν ἀρχικῶν παρθενικῶν ὀνείρων, κάποιες ὀδυνηρὲς ἀποκαλύψεις τῆς πολὺ στυγνῆς πραγματικότητος —τὸν εἶχαν κάνει νὰ περιορίση τὶς ἀφηνιασμένες ἀπαιτήσεις του, καὶ νὰ ξύσει ἀπ' τὸ μαγικὸ παλάτι, τὰ παλιά του μαγεμένα χρώματα. Ἔμενε, ὡστόσο, τὸ παλάτι, στημένο μέσ' στὰ βάθη τοῦ μυαλοῦ —καὶ πίστευε πὼς δὲν ὑπῆρχε τρόπος νὰ χαθεῖ μιὰ μέρα ἐντελῶς.

Ἔπειτα, ὅμως, βρέθηκε σὲ φοβερὲς ἀνέχειες. Εἶχε χτίσει τὸ παλάτι μὲ χρυσάφι, ἀλλὰ χρωστοῦσε στὴ ζωὴ ἀπίστευτα ποσὰ —καί, μὲ τὸ πέρασμα τῶν χρόνων, οἱ τόκοι εἶχαν τόσο μεγαλώσει, ποὺ ἔπρεπε, γιὰ νὰ πληρώση τώρα; —τώρα ποὺ ἡ ζωὴ τοῦ γύρευε ἀμείλικτα, τὴν παλιὰν ἐκείνη ὀφειλὴ—νὰ «ἐκποιήσει» ἕνα μέρος τοῦ χτιρίου του —τοὐλάχιστον τὰ περιττὰ στολίδια— γιὰ νὰ μπορέσει νὰ τὸ ἀπαλλάξει ἀπὸ μιὰν ἄμεση κι' ὁριστικὴ κατάσχεση ! Ἡ ζωή, βλέπετε, σ' αὐτὸ τὸ μεταξύ, εἶχε γίνει ἀπαιτητική, καὶ δὲν ἔδινε καμμιὰ ἀναβολὴ ὅπως εἶχε κάνει μέχρι τώρα....

Ξεκόλλησε, λοιπόν, τὰ περιττὰ στολίδια —τὰ μαρμαρένια τ' ἀετώματα, τὰ κάγκελα, τὶς χρυσὲς κολόνες τῆς εἰσόδου— καὶ μὲ τὸ λίγο τὸ ποσὸ ποὺ κέρδισε —γιατ' οἱ καιροὶ ἦταν κακοὶ καὶ δύσκολοι, καὶ κανένας τώρα δὲν ἀγόραζε— προσπάθησε νὰ φέρη ἕν' ἀλάφρωμα στοὺς ἐκκρεμεῖς λογαριασμοὺς μὲ τὴ ζωή. Τ' ἀλάφρωμα αὐτό, ἂν καὶ φοβερὰ προσωρινό, τοὔδινε, ὅμως, τὸν καιρὸ νὰ πάρει μιὰν ἀνάσα, καὶ νὰ σκεφτεῖ τί θἄπρεπε νὰ κάνει, ἂν ὁ ἀμείλικτος ἐκεῖνος ὀφειλέτης γύριζε πάλι γιὰ νὰ πληρωθεῖ.

Ἤλπιζε πάντα πὼς ἡ πληρωμὴ τοῦ τόκου θ' ἀργοποροῦσε, κάπως ἀρκετά, τὴν καταβολὴ τοῦ κεφαλαίου. 'Αλλά, σ' αὐτό, λογάριαζε χωρὶς τὸν ξενοδόχο. Ἡ ζωή, ἕνα πρωΐ, γύρισε πάλι, μ' ἕνα χαρτὶ στὸ χέρι, καὶ ζήτησε τὴν ἀποπληρωμή της.

Κ' ἔτσι, τὸ παλάτι, ἄρχισ' ἐντελῶς ν' ἀπογυμνώνεται. Ἡ πρόσοψή του πῆρε μιὰν ὄψη χαλκοπράσινη. Μόλις βγῆκε ἡ χρυσή του στρώση, μόλις ἔλειψαν τὰ θαυμαστὰ συμπλέγματα τῶν γύρω μαρμαρένιων ἀγαλμάτων, μόλις ἔφυγαν τ' ἀτίμητα πετράδια τῶν ὀνειρωδῶν μωσαϊκῶν του, κ' ἡ φανταστικὲς διακοσμήσεις του, τὸ παλάτι ἄρχισε νὰ γδύνεται, καὶ νὰ φαντάζει σὰν ἁπλὸ φτωχόσπιτο, σὰν ἕνα κοινὸ σπίτι ρημαγμένο.

Κ' ἐκεῖνος ἐξακολουθοῦσε πάντα, νὰ κάθεται στὸ ρημαγμένο σπίτι. 'Εξακολουθοῦσε νὰ πιστεύει, πὼς θὰ μποροῦσε, καὶ μ' αὐτὸ τὸ σπίτι, νὰ περάσει τὴ ζωή του ἥσυχα, περιορίζοντας τὶς περιττὲς δαπάνες, κάνοντας μερικὲς οἰκονομίες —ξεγελῶντας, μὲ καμμιὰ μπουκιά, τ' ἀχόρταγο στόμα τῆς ζωῆς...

'Αλλά, μπουκιὰ μὲ τὴ μπουκιά, καὶ μὲ τὸ δόσε—δόσε κάθε λίγο, τὸ παλάτι ἔμεινε καλύβα. Δὲν ἦταν, τώρα, παρὰ μερικὲς σανίδες, μὲ μιὰ σκεπὴ σαθρὴ καὶ σκεβρωμένη. Ὁ ἄνεμος φυσοῦσε ἀπ' ὅλες τὶς μεριές, τὰ παράθυρα εἶχαν ξερριζωθεῖ, ἡ βροχὴ ἀπὸ παντοῦ ἔμπαινε μέσα. Ἄνθρωπος δὲ μποροῦσε νὰ σταθεῖ, σ' αὐτὸ τὸ ἑτοιμόρροπο ρημάδι.

Καὶ μιὰ νύχτα, ποὺ φυσοῦσε δυνατώτερα, ἔπεσαν καὶ σανίδες καὶ σκεπή. Ἔμεινε τρέμοντας καὶ μόνος μέσ' στὴ νύχτα, μουσκεμένος ἀπ' τὴ νεροποντή, μὲ τὰ δόντια νὰ χτυπᾶνε μέσ' στὸ κρύο...

Σέρνοντας τὸ ἄθλιο κουφάρι του, μὲ τὸ κεφάλι καταματωμένο ἀπ' τὶς πεσμένες πέτρες τῆς σκεπῆς, μέσ' στὶς λάσπες καὶ τὶς κακοτοπιές, ἔφτασε στὴν ἄκρη τοῦ βουνοῦ καὶ περίμενε νὰ φέξει, μὲ λαχτάρα. Μόλις, ὅμως, πῆρε νὰ χαράζει, κ' οἱ στερνὲς δυνάμεις του τὸν ἄφησαν. Κάποιοι διαβάτες τὸν βρῆκαν ξαπλωμένο, βρεμμένον ὥς τὸ κόκκαλο, κι' ἀναίσθητο.

Τὸν πῆγαν, τότε, στὸ νοσοκομεῖο. Χάρις στὴν καλωσύνη τῶν ἀνθρώπων —ποὺ εἶνε, κάποτε, πολὺ πιὸ ἐλεήμονες καὶ πιὸ πονετικοὶ ἀπ' τὴ ζωὴ— ἄρχισε λίγο—λίγο, νὰ συνέρχεται.

Μόλις ἄνοιξε τὰ πονεμένα μάτια του, μεγαλωμέν' ἀπὸ τὸν πυρετό, κ' εἶδε γύρω του τὶς ἄγνωστες μορφές, ποὺ τὸν περιστοίχιζαν περίεργα, ἅπλωσε τὸ τσακισμένο χέρι του, καὶ δείχνοντας στὰ βάθη τ' οὐρανοῦ, θέλησε κάτι νὰ διηγηθεῖ... 'Αλλὰ δὲν μποροῦσε νὰ μιλήσει. Ἕνας κόμπος ἔδενε τὴ γλῶσσα του.

Ἤθελε νὰ τοὺς πεῖ γιὰ τὸ παλάτι, γιὰ τὶς μαρμαρένιες κολόνες καὶ τὶς χρυσές, βαρύτιμες στοές του. 'Αλλὰ δὲ μποροῦσε νὰ μιλήσει....

Τὸ βράδι, σὰν ἦρθε ὁ γιατρός, κούνησε τὸ κεφάλι. Μιὰ νοσοκόμα ἀγρυπνοῦσε στὸ πλευρό του. Τῆς εἶπε κάτι, σιγανά, στ' αὐτὶ —καὶ τότε κούνησε, κ' ἐκείνη, τὸ κεφάλι.

Καὶ τὰ μεσάνυχτα —μεσάνυχτα καὶ κάτι— ἐνῶ ὅλοι ἦσαν κοιμισμένοι, μέσ' στὸ νοσοκομεῖο, κ' ἡ νοσοκόμα εἶχε κοιμηθεῖ στὸ πλάϊ του, γερμένη στὴν καρέκλα —καθὼς πλησίαζε ἡ ὥρα τοῦ θανάτου, εἶδε μιὰ μεγάλην ὀπτασία : Στὰ γαλάζια βάθη τ' οὐρανοῦ, λουσμένο μέσα στὰ φῶτα τῆς αὐγῆς —ἕνα φῶς ροδόχρυσο, λαμπρό, χιμαιρικό, ἕνα φῶς γιομάτο δόξα, κ' ὑπερκόσμιο— εἶδε στημένο ξαφνικὰ μπροστά του, σ' ὅλη τὴν πρώτη φλόγα του καὶ λάμψη, τὸ μαγικὸ κι' ὁλόχρυσο παλάτι.... Εἶδε τὶς μαρμαρένιες του κολόνες, τὶς φωτεινὲς ἀπέραντες στοές του, τὰ μαργαριταρένια του νερά, τὶς ἀστραφτερές του τὶς ταράτσες. Εἶδε τὰ χρυσά του συντριβάνια, πυρπολημένα ἀπ' τὰ φῶτα τῆς αὐγῆς, τὰ κρυσταλλένια τζάμια του, καὶ τὶς πλατιές του σκάλες. Εἶδε τοὺς βελουδένιους του μπερντέδες, μὲ τ' ἀσημένια καὶ χρυσὰ κεντίδια, τὰ σκαλιστὰ τ' ἀλάβαστρα τῶν πύργων του, τὶς παραμυθένιες του τὶς βρύσες. Εἶδε τοὺς κήπους του, τὶς χίλιες πρασινάδες τους καὶ τ' ἄσπρα, τὰ χρυσὰ τ' ἀγάλματά τους. Ἔφτασε ὥς τ' αὐτιά του τὸ κελάϊδισμα τῶν πουλιῶν τους, ποὺ πρωτοξυπνοῦσαν. Κ' ἦρθαν ὥς τὰ ρουθούνια του, λεπτὲς καὶ μακρυνές, λιποθυμισμένες εὐωδιὲς ἀπὸ δροσάτα γιασεμιὰ κι' ἀπὸ τριαντάφυλλα....

Ἔμπηξε τότε μιὰ φωνή, καὶ στύλωσε τὰ μάτια.

Μὲ τὴ φωνὴ ἐκείνη ἡ νοσοκόμα ξύπνησε. Ἔγυρε ἀπάνω του, ἀκούμπησε τὸ χέρι της ἀπάνω στὴν καρδιά του, καὶ μὲ μιὰ βαθιὰν ἀνατριχίλα, κατάλαβε πὼς ἦταν πεθαμένος.

ΝΑΠΟΛΕΩΝ ΛΑΠΑΘΙΩΤΗΣ

ΙΣΠΑΝΙΚΕΣ ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ

— 'Εκεῖνος ποὺ παίρνει τὸ δρόμο τοῦ «ἀργότερα», φτάνει στὴν πολιτεία τοῦ «ποτέ».

— Μέσα στὸ νερὸ τοῦ βούρκου μὴ βάνης οὔτε τὸ μικρὸ δάχτυλό σου.

— Ἡ γυναῖκες κι' ἡ σαρδέλλες εἶνε μικροκαμωμένες.

Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΩΝ

Ο ΓΥΙΟΣ ΤΟΥ ΚΑΠΕΤΑΝ ΒΡΥΚΟΛΑΚΑ

ΤΟΥ ΜΠΡΑΜ ΣΤΟΟΥΚΕΡ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

ΜΙΑ πόρτα ἔτριξε ἔξαφνα καὶ συγχρόνως σχεδὸν ἄκουσα τὰ γαυγίσματα τοῦ Πιστοῦ στὴν αὐλή, γαυγίσματα ἀσυνήθιστα, ἄγρια καὶ φρενιασμένα.

Πῶς πήδησε ἔξω ἀπ' τὸ ξύλινο κιόσκι τῶν σκυλιῶν ὁ Πιστός ;

Καὶ γιατὶ γαύγιζε ἔτσι ;

Ὅπως καταλαβαίναμε, τὸ σκυλὶ ἦταν πολὺ ἐρεθισμένο καὶ τρομαγμένο συγχρόνως, σὰν ν' ἀντίκρυζε κάτι τὸ φρικῶδες, τὸ ἀνατριχιαστικό.

Καταλαβαίναμε ἀκόμα καλὰ πὼς δὲν στεκόταν σ' ἕνα μέρος τῆς αὐλῆς, μὰ στριφογύριζε δεξιὰ κι' ἀριστερά, πηδοῦσε πάνω—κάτω, σὰν νὰ κυνηγοῦσε κάποιον καὶ σὰν νἄφευγε μπρὸς σὲ κάτι ποὺ τὸν φρένιαζε ἀπ' τὸν τρόμο.

Γινόταν μεγάλο κακὸ καὶ θὰ ξυπνοῦσαν ὅλοι στὸ σπίτι. Ἔπρεπε νὰ τρέξουμε νὰ δοῦμε τί τρέχει.

— Ἐμπρός, εἶπα στὸ Δημήτρη. Τὸ ὅπλο σου ἕτοιμο. Ἔχουμε τὰ φυλαχτά μας, μᾶς φυλάει κι' ἡ Παναγία ἡ Δέσποινα...

Κάναμε τὸ σταυρό μας καὶ τρέξαμε στὴν αὐλή.

Τὰ μάτια μας εἶχαν συνηθίσει στὸ σκοτάδι καὶ προλάβαμε νὰ τὸν δοῦμε. Ἦταν αὐτός !.... Αὐτός, πάντα αὐτὸς ὁ αἱμοπότης ! Ἄ, τὸν ἄθλιο, τὸ βδελυρό, τὸν ἀντίχριστο !... Δὲν πρόκαμα νὰ τοῦ ρίξω. Ἦταν καβάλλα στὸν τοῖχο καὶ πήδησε ἀμέσως κάτω καὶ χάθηκε μέσα στὸ σκοτάδι. Δὲν φόραγε τίποτε στὸ κεφάλι. Κι' ἂν δὲν κάνω λάθος, ἦταν γυμνός. Εἶχε μονάχα ριχμένο ἐπάνω του ἕναν μαῦρο μανδύα, ποὺ τοὔφτανε ὥς τὰ πόδια καὶ ποὺ ἀνέμιζε στὸν ἀέρα κι' ἔμοιαζε μὲ δυὸ μαῦρες φτεροῦγες. Κάτω ἀπ' τὸ μανδύα αὐτὸ δὲν φόραγε τίποτε—τίποτε. Εἶδα —λέω— τὰ γυμνά του πόδια ποὺ ξεχώριζαν ἄσπρα, σὰν τὸ μάρμαρο πάνω στὸν τοῖχο...

Μόλις φτάσαμε, κάρφωσε ἐπάνω μας τὸ πύρινο βλέμμα του ποὺ καίει σὰν φωτιὰ τῆς Κολάσεως. Σήκωσα τὸ ὅπλο μου. Μὰ πρόκαμε καὶ πήδησε ἀπ' τὸ ἄλλο μέρος τοῦ τοίχου, μουγκρίζοντας ἄγρια, σὰν τὸ ζῶο ποὺ τὸ ἐρεθίζουν.

Ὁ Πιστὸς εἶχε σηκωθεῖ ὄρθιος, εἶχε στηρίξει τὰ μπροστινά του πόδια στὸν τοῖχο καὶ τὸν γαύγιζε λυσσασμένα. Μόλις μᾶς εἶδε, ἔτρεξε κοντά μας. Ἦρθε κι' ἔπεσε μπρὸς στὰ πόδια μου λαχανιασμένος. Φτωχὸ ζῶο !... Ἡ τρίχα του ἦταν σηκωμένη καὶ δυνατὲς ἀνατριχίλες τοῦ τίναζαν τὸ κορμί. Ναί, ναί, ὁ Πιστὸς εἶνε ἔξυπνο σκυλί. Κι' εἶχε καταλάβει τί εἴδους τέρας εἶχε μπροστά του....

Ἔσκυψα καὶ τὸν χάϊδεψα, γιὰ νὰ τὸν ἡμερέψω.

Μὰ αὐτὸς τινάχτηκε ἔξαφνα ὀρθὸς κι' ἄρχισε νὰ οὐρλιάζη λυπημένα. Θέλησα νὰ τὸν κάμω νὰ σωπάση. Μὰ δὲν κατάφερα τίποτε. Τὸ σκυλὶ οὔρλιαζε, οὔρλιαζε ἐπίμονα, σὰν νὰ θρηνοῦσε μὲ τὴ φωνὴ ποὺ τοὔδωσε ὁ Θεός, γιὰ κάτι ποὺ δὲν τὸ μάντευε, γιὰ κάποια ἀνεπανόρθωτη συμφορά.

Ὁ Δημήτρης γονάτισε πλάϊ του καὶ κύτταξε μὴν ἦταν χτυπημένος. Ὄχι. Ὁ τρισκατάρατος δὲν εἶχε προφτάσει νὰ τοῦ κάμη κακό.

Τί εἶχε τότε ; Ἀναγκάστηκα νὰ τὸν διατάξω νὰ λουφάξη. Τὸν φοβέρισα. Χτύπησα τὸ πόδι μου κάτω μ' ὀργή.

— Σσσς, σώπα... σώπα....

Μὰ τὸ σκυλὶ δὲν ἔπαυε. Εἶχε τὸ λόγο του. Γυρισμένο πρὸς τὸ ξύλινο κιόσκι, ἔσκουζε τόσο θρηνητικά, ποὺ σοὔφερνε ἀνατριχίλα.

Ἔξαφνα μιὰ ὑποψία πέρασε ἀπ' τὸ μυαλό μου. Κύτταξα τὸ Δημήτρη κατάματα κι' ὕστερα τὸ βλέμμα μου στράφηκε πρὸς τὸ κιόσκι. Ὁ Δημήτρης ἔκανε τὸ ἴδιο. Κι' ἀμέσως τραύλισε :

— Τὰ σκυλιά ; Ποῦ εἶνε τὰ σκυλιά ; Γιατὶ δὲν ἀκούγονται ;

Ἔτρεξα πρὸς τὸ κιόσκι.

Ὁ Πιστὸς πήδησε πλάϊ μου, γρυλίζοντας πένθιμα.

Ἡ πόρτα ἦταν ὁλάνοιχτη.

Ὁ Δημήτρης πλησίασε καὶ σήκωσε τὸ φανάρι ψηλά. Καὶ τότε ἕνα βογγητὸ λύπης καὶ λύσσας μαζὺ βγῆκε ἀπ' τὰ στήθη μας.

— Κατάρα !... Κατάρα !...

Τ' ἄλλα τρία σκυλιά μου βρισκόντουσαν ξαπλωμένα πάνω στὸ ἄχυρο, μὲ τὰ πόδια πεντωμένα, ἀκίνητα. Τῶν δυὸ ἡ γλῶσσα κρέμοταν ἔξω μιὰ σπιθαμή. Τἆχε πνίξει. Τοῦ τρίτου τοὔχε συντρίψει τὸ κρανίο, χτυπῶντας το ποιὸς ξέρει μὲ τί...

Μονάχα ὁ Πιστὸς εἶχε γλυτώσει, ὁ Θεὸς ξέρει πῶς. Φαίνεται πὼς πρόφτασε καὶ πήδησε ἔξω πρὶν ἁπλώσει ἐπάνω του τὰ καταραμένα του χέρια.

Κακόμοιρα σκυλιά !...

Τώρα καταλαβαίναμε ἀπὸ ποῦ προέρχονταν τὰ παράξενα κλάματα π' ἀκούσαμε. Ἦσαν αὐτὰ τὰ φτωχὰ ζῶα ποὺ χαροπαλεύανε, μέσα στὶς σιδερένιες του χοῦφτες. Ἦσαν τὰ στερνά τους σκουξίματα, τὴν ὥρα ποὺ τἄπνιγε....

Ὁ Πιστὸς εἶχε πάψει νὰ οὐρλιάζη. Εἶχε σπαθεῖ στὴν πόρτα, μὲ τὴν οὐρὰ ἀνάμεσα στὰ σκέλια του καὶ κύτταζε λυπημένα, μ' ἀνθρώπινη λύπη, μὰ τὸν ἐπουράνιο Θεό, τοὺς σκοτωμένους συντρόφους του.

Ἡ ὀργὴ κόχλαζε μέσα μου. Δὲν ὑπῆρχε πειὰ καμμιὰ ἀμφιβολία. Τὸ τέρας αὐτὸ εἶχε σημαδέψει τὴν ἔπαυλι. Θὰ μᾶς ἀφάνιζε ἂν δὲν λαβαίναμε τὸ γρηγορώτερο τὰ μέτρα μας.

Ὁ Δημήτρης ἦταν ἀκόμα σαστισμένος.

Σήκωσε τὰ μάτια του, μὲ κύτταξε καὶ ρώτησε σιγά :

— Γιατί ; Γιατὶ τἄπνιξε ;

Κούνησα μὲ μανία τὸ κεφάλι μου.

— Γιατί ; καὶ τὸ ρωτᾶς ; Δὲν τὸ μαντεύεις ;

— Ὄχι, ἀφέντη.

— Ἤθελε νὰ τὰ βγάλη ἀπὸ τὴ μέση. Γιατὶ μυριζόντουσαν τὸν ἐρχομό του καὶ γαυγίζανε καὶ τὸν προδίνανε. Κατάλαβες τώρα ; Εἶνε καταχθόνιος αὐτός. Εἶνε πονηρός, σὰν τὸ διάβολο. Κάτι μᾶς τοιμάζει. Πρέπει νὰ τὸν προλάβουμε. Κατάλαβες ;...

Ὁ Δημήτρης κούνησε τὸ κεφάλι του.

— Καταλαβαίνω, εἶπε.

— Πρέπει λοιπὸν νὰ πᾶμε νὰ τὸν χτυπήσουμε μέσα στὴ φωλιά του.

— Στὴ φωλιά του ;

— Ναί. Ξέρω ποῦ βρίσκεται. Εἶν' ἕνας παμπάλαιος πύργος, πάνω σ' ἕναν τρομερὸ γκρεμό. Τὴ νύχτα θὰ ἦταν τρέλλα νὰ πλησιάσουμε ἐκεῖ. Μὰ τὴν ἡμέρα, ἔχω ἀκουστά, πὼς τὸ τέρας αὐτὸ εἶνε βυθισμένο σὲ λήθαργο. Θ' ἀφήσουμε πίσω τοὺς γυιούς μου καὶ θὰ ξεκινήσουμε πρωΐ—πρωΐ. Θὰ βιάσουμε τ' ἄλογό μας, θὰ πάρουμε ἕνα μονοπάτι ποὺ ξέρω ἀνάμεσα στὰ βουνὰ καὶ πρὶν τὸ μεσημέρι θἆμαστε ἐκεῖ...

Ὁ Δημήτρης κούνησε ὑπάκουα τὸ κεφάλι του.

— Ὅπως θές, ἀφέντη. Διάταξέ με καὶ θὰ σ' ἀκολουθήσω.

Τοὔσφιξα μὲ συγκίνησι τὸ χέρι.

— Ἐμπρός, τοῦ εἶπα κατόπιν. Πρέπει νὰ θάψουμε τὰ σκυλιά. Δὲν πρέπει νὰ καταλάβη κανένας τίποτε. Θὰ βροῦμε μιὰ δικαιολογία γιὰ τὴν ἐξαφάνισί τους.

Ἀνοίξαμε ἕνα λάκκο στὸ κοντινὸ δάσος, ρίξαμε μέσα τὰ δύστυχα ζῶα καὶ τὰ σκεπάσαμε καλά.

Τὸ σπίτι ἦταν ἥσυχο ὅταν γυρίσαμε. Ὡστόσο ἔκανα ἕνα γῦρο στὶς κάμαρες. Ἡ Ἀρλέττα κοιμόταν ἥσυχη. Στὸ μαξιλάρι της ἦταν καρφιτσωμένο ἕνα φυλαχτό. Θὰ τῆς τὤχε βάλει ἀσφαλῶς ἡ γιαγιά της...

Οἱ γυιοί μου ἦσαν ἐπίσης βυθισμένοι στὸν ὕπνο. Εἶχαν ἀκουμπήσει ὅμως, γιὰ κάθε ἐνδεχόμενο, πλάϊ στὰ κρεββάτια τους τὰ ὅπλα τους.

Σκέφτηκα νὰ κρεμάσω ἕνα φυλαχτὸ καὶ στὸ περιλαίμιο τοῦ Πιστοῦ. Ναί, ναί, δὲν ἔπρεπε νὰ χάσω τὸ πιστό μου ζῶο. Θὰ μοῦ χρησίμευε πολὺ στὸν ἀγῶνα ποὺ ἄρχιζα....

('Απ' τὸ 'Ημερολόγιο τοῦ Βλαδιμήρου Χάϊντεβιτς).

Συνέχεια. —Δὲν κοιμήθηκα οὔτε τρεῖς ὧρες. Κι' ὅμως ὁ ὕπνος μου ἦταν ταραγμένος. Ἄκουγα διαρκῶς σκυλιὰ νὰ οὐρλιάζουν, λύκους νὰ ρυάζουνται, νυχτοπούλια νὰ κλαῖνε καὶ πεταγόμουν ἀλαφιασμένος...

Θεέ μου, αὐτὰ τὰ χαροπούλια τῆς νύχτας !... Γιατί σκούζουν ἔτσι τὰ καταραμένα πουλιὰ τοῦ θανάτου ; Τί προμηνοῦν οἱ θρῆνοι τους ;

Κάθουνται πάνω στὴ στέγη καὶ κλαῖνε, κλαῖνε ὁλονυχτίς... Μὰ τώρα πειὰ χρειάζεται καρδιά. Ὅλα εἶνε ἕτοιμα. Τ' ἄλογα καρτεροῦν στὸ σταῦλο. Μίλησα μὲ τὴ γιαγιά, ξηγήθηκα μὲ τὰ παιδιά μου. Μόλις γλυκοχαράξει ἡ αὐγή φεύγουμε μὲ τὸ Δημήτρη. Θὰ πᾶμε νὰ πολεμήσουμε τὸ βρυκόλακα μέσα στὸ κάστρο του.

Ἡ σημερινὴ μέρα θἆναι ἡ πιὸ κρίσιμη τῆς ζωῆς μου. Δὲν πρέπει νὰ γυρίσω πίσω, χωρὶς νὰ κάμω τίποτε. Πρέπει νὰ νικήσω. Θεέ μου, βοήθα με !.... Δυνάμωσε τὴν καρδιά μου, κάμε την ἀτσαλένια. Ἂν δὲν τὸν ἐξοντώσουμε, εἴμαστε χαμένοι...., χαμένοι. Λυσσασμένος ἀπὸ ὀργή, θὰ ρημάξη τὸ σπιτικό μου...

Σὲ σένα, Κύριε, στηρίζω ὅλες μου τὶς ἐλπίδες, σὲ σένα...

Ἡ γιαγιὰ ποὺ ξέρει πολλὰ πράγματα κι' εἶδαν πολλὰ τὰ μάτια της, κι' ἄκουσαν πολλὰ τ' αὐτιά της, μοῦ ξήγησε πῶς πρέπει νὰ φερθῶ. Μόλις τὸν ξετρυπώσουμε, δὲν πρέπει νὰ φοβηθοῦμε, δὲν πρέπει νὰ χάσουμε καιρό. Οὔτε τὸ σταυρό μας νὰ μὴ χασομερήσουμε νὰ κάνουμε....

Αὐτὸς θὰ μᾶς κυττάη. Τὰ μάτια του θἆναι καρφωμένα ἐπάνω μας ἄγρια. Τὰ δόντια του θὰ τρίζουν. Μὰ δὲν θὰ μπορῆ νὰ σαλέψη. Γρήγορα—γρήγορα τότε θὰ τοῦ τρυπήσουμε τὴν καρδιὰ πέρα—πέρα μὲ τὸ σιδερένιο χοντρὸ σουβλὶ ποὺ θὰ πάρουμε μαζύ μας. Θὰ βογγήξη. Θὰ μουγκρίση φρικτά. Μὰ ἐμεῖς τὴ δουλειά μας, χωρὶς τρομάρα, χωρὶς δισταγμό. Καθὼς θἆχη τὸ βρωμερό του στόμα ἀνοιχτὸ καὶ θὰ οὐρλιάζη, θὰ τοῦ ρίξουμε μέσα ἕνα τοσοδὰ μικρὸ ψίχουλο ἀπὸ τὴν ἅγια ὄστια. Μόλις γίνει αὐτό, θὰ βγάλη ἕνα σκούξιμο μεγάλο, φοβερό, συνταρακτικό. Κι' ἀμέσως ὕστερα ἡ δύναμις τοῦ Θεοῦ θὰ κάνη τὸ θαῦμα της. Τὸ τέρας, ὁ αἱμοπότης ζωνεκρος, θὰ σκάση καὶ θὰ βροντήση σὰν φουρνέλο. Θὰ γίνη θρύψαλλα. Θὰ σκορπίση γύρω—ὁλόγυρα σὲ στάχτη. Ὁ ἀέρας θὰ γεμίση μυρωδιὰ θειαφιοῦ. Μὰ δὲν πρέπει νὰ σαστίσουμε. Ἔτσι λέει ἡ γιαγιά, κι' αὐτὴ ξέρει. Πρέπει νὰ μάσουμε τὴ στάχτη του, μιὰ φοῦχτα πρᾶγμα, καὶ νὰ τὴ ρίξουμε σὲ δυνατὴ φωτιά...

Αὐτὸ εἶνε ὅλο. Ἂς μᾶς βοηθήση ὁ Παντοδύναμος νὰ νικήσουμε καὶ νὰ γλυτώσουμε τὴν οἰκουμένη ἀπὸ ἕνα ἀπαίσιο πνεῦμα τῆς Κολάσεως.

Ἀκούω τὰ πουλιὰ καὶ σιγανοπουρπουλίζουν μέσα στὶς φυλλωσιές. Εἶν' ἀκόμα σκοτάδι, μὰ δὲ θ' ἀργήση νὰ φέξη. Ὁ ἀγέρας δυνάμωσε. Πρέπει νὰ σηκωθῶ. Πρέπει νὰ φύγουμε πολὺ πρωΐ, γιὰ νὰ φτάσουμε στὸν πύργο πρὶν τὸ μεσημέρι...

Ὁ Δημήτρης θἆχη ξυπνήσει, σκεφτόμουν. Μὰ ὅταν κατέβηκα κάτω, δὲν εἶδα φῶς στὴν κάμαρά του. Τὸ παράθυρό του ἦταν ἀνοιχτό. Καὶ μ' ὅλο τὸ σκοτάδι, μοῦ φάνηκε πὼς καὶ τὸ τζάμι δὲν ἦταν καλὰ κλεισμένο. Τί συνέβαινε τάχα ; Ἀνησύχησα. Πῆγα μπρὸς στὴν πόρτα τῆς κάμαράς του καὶ χτύπησα δυνατά.

Τσιμουδιά....

Ξαναχτύπησα. Χτύπησα δυνατὰ αὐτὴ τὴ φορά, μὲ τὰ χέρια καὶ τὰ πόδια. Ἐπὶ τέλους ἄκουσα ἀπὸ μέσα τὸ κρεββάτι νὰ τρίζη. Ἔπειτα πατημασιές.

— Δημήτρη ! φώναξα.

Ἦρθε καὶ μ' ἄνοιξε τὴν πόρτα, μὰ φαινότανε σὰν χαμένος. Ὅταν μάλιστα ἄναψε τὴ λάμπα, εἶδα ὅτι τὸ πρόσωπό του ἦταν ἀλλαγμένο. Ἔμοιαζε μὲ ἄνθρωπο ποὺ τὸν εἶχαν ἀφιονίσει. Τὸν ἅρπαξα ἀπ' τοὺς ὤμους καὶ τὸν κούνησα δυνατά, φωνάζοντας :

— Τί ἔχεις, ἐπὶ τέλους ; Μίλα.... Ὀρθὸς κοιμᾶσαι ;

Μὲ κύτταξε μὲ τὰ νυσταγμένα του μάτια καὶ μοῦ ἀπάντησε :

— Δὲν ξέρω, ἀφέντη, δὲν ξέρω.... Νοιώθω τὸ κεφάλι μου βαρύ, σὰν νἄπια ὀκάδες κρασί. Κοιμήθηκα ἄσχημα....

Ἔξαφνα τὸ μάτι του ἔπεσε στὸ τζάμι καὶ ξαφνιάστηκε.

— Τί ἔχεις ; ρώτησα.

— Ποιὸς τ' ἄνοιξε αὐτό ;

— Δὲν τ' ἄνοιξες ἐσύ ;

— Ὄχι, ἀφέντη....

Ἄρχισα νὰ ὑποψιάζουμαι τί εἶχε συμβεῖ. Θἆχε ρθεῖ πάλι. Ἐκεῖνος, μὰ δὲν πρόλαβε φαίνεται νὰ κάμη τίποτε. Ὡστόσο, δὲν φανέρωσα τὴν ὑποψία μου στὸν κηπουρό. Τὸν συμβούλεψα νὰ ρίξη κρύο νερὸ στὸ κεφάλι του, νὰ πιῆ ἕνα ποτῆρι κονιὰκ γιὰ νὰ συνέρθη καὶ ν' ἀρχίση νὰ τοιμάζεται....

— Φαίνεται, εἶπα, πὼς μισάνοιξε ὁ ἀέρας τὸ τζάμι τὴ νύχτα καὶ κρύωσες. Ἂς εἶνε ὅμως... Κάμε γρήγορα τώρα. Πρέπει νὰ φύγουμε πρὶν βγῆ ὁ ἥλιος...

Σὲ μιὰ ὥρα εἴμαστε ἕτοιμοι.

Εἶχε ἀρχίσει νὰ γλυκοχαράζη.

Πῆγα στὴν κάμαρα τῆς γιαγιᾶς καὶ τὴν ἀποχαιρέτησα :

— Μάνα, δῶσε μου τὴν εὐχή σου. Δὲν ξέρω ἂν θὰ γυρίσω πίσω...."

Ἡ γιαγιὰ ἀνασηκώθηκε στὸ κρεββάτι της καὶ μοῦ εἶπε :

('Ακολουθεῖ)

Ἡ Ἀρλέττα κοιμόταν ἥσυχη.

ΞΕΝΕΣ ΓΕΛΟΙΟΓΡΑΦΙΕΣ

Ὁ Βάγνερ, ὁ ὁποῖος... τρυπάει μὲ μιὰ νότα τὸ ἀκουστικὸ τύμπανο ἑνὸς αὐτιοῦ !..
(Γελοιογραφία τοῦ Ἀντρὲ Ζὶλ)

ΤΑ ΠΑΡΑΔΟΞΑ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

Τ' ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΛΟΥΤΟΥ

Τί κάνουν ὅσοι κληρονομοῦν μεγάλες περιουσίες. Ὁ δάσκαλος ποὺ χάρισε ἀσημένια καλαμάρια στοὺς μαθητάς του. Τὸ τσάϊ μὲ τὴ ζάχαρι καὶ τὸ ἀσημένιο σερβίτσιο. Πενῆντα ζευγάρια παπούτσια μονομιᾶς. Πῶς ἕνας ἑκατομμυριοῦχος πέθανε ἀπὸ.... ἀνέχεια ! Τὸ λαμπρὸ ἁμάξι τοῦ τραπεζιτικοῦ.

Ἂν σᾶς ρωτοῦσαν τί θὰ κάνατε ἂν θὰ γινόσαστε ἔξαφνα πλούσιοι, ἀσφαλῶς δὲν θὰ ξέρατε τί ν' ἀπαντήσετε ἀμέσως... Σᾶς παραθέτουμε λοιπὸν παρακάτω τὰ παραδείγματα μερικῶν ἀνθρώπων ποὺ ἔγιναν ἔξαφνα πλούσιοι κληρονομῶντας μεγάλες περιουσίες, γιὰ νὰ δῆτε πόσο παράδοξα πράγματα συμβαίνουν καμμιὰ φορὰ στὸν κόσμο.

Ἐδῶ καὶ λίγους μῆνες, ἕνας δημοδιδάσκαλος μιᾶς Αὐστριακῆς πολίχνης κληρονόμησε ἔξαφνα ἕνα σημαντικὸ ποσὸν χρημάτων κι' ἔτσι ἀπὸ φτωχὸς ὑπάλληλος ποὺ ἦταν προηγουμένως, ἔγινε ἑκατομμυριοῦχος.

Ἡ τύχη του ὅμως δὲν τὸν ἔκανε ν' ἀλλάξη καθόλου τὶς συνήθειές του. Ἐξακολούθησε νὰ διδάσκη καὶ νὰ ζῆ στὸ σπίτι του ἐξίσου φτωχικὰ καὶ οἰκονομικά, ὅπως καὶ πρίν. Τὸ μόνο ποὺ ἔκανε τώρα ποὺ εἶχε γίνει πλούσιος, ἦταν ὅτι ἐχάρισε σὲ καθέναν ἀπὸ τοὺς μαθητάς του ἀπὸ ἕνα ἀσημένιο καλαμάρι καὶ ὁ ἴδιος ἀντήλλαξε τὴν κοινὴ «βέργα» του μ' ἕνα κομψὸ μαστίγιο μὲ ἀσημένιο χεροῦλι, μὲ τὸ ὁποῖο ἔδερνε τοὺς μαθητάς του.... πολυτελῶς !

Ἐπίσης καὶ μιὰ Λονδρέζα κυρία, ἡ ὁποία κληρονόμησε πρὸ ὀλίγου καιροῦ τὸ ποσὸν τῶν 70,000 ἀγγλικῶν λιρῶν, δηλαδὴ 26,000,000 δραχμῶν, δὲν ἄλλαξε τὸν συνηθισμένο της τρόπο τοῦ ζῆν, παρὰ σ' ἕνα σημεῖο μονάχα : Ἄρχισε δηλαδὴ νὰ πίνη τὸ τσάϊ της μὲ ζάχαρι καὶ ἀπὸ ἀσημένια τσαγέρα, ἐνῶ ὥς τότε τὸ ἔπινε χωρὶς ζάχαρι κι' ἀπὸ πορσελάνινη τσαγιέρα !

Κατὰ τὰ τέλη τοῦ περασμένου αἰῶνος, ὁ γραφεὺς ἑνὸς δικηγόρου τοῦ Λονδίνου κληρονόμησε ἔξαφνα δέκα χιλιάδες λίρες. Κι' αὐτὸς ὅμως, μολονότι εἶχε γίνει πλούσιος, ἐξακολούθησε τὴν ἐργασία του, δὲν μαρτύρησε σὲ κανέναν ἀπολύτως πὼς εἶχε κληρονομήσει μιὰ τόσο μεγάλη κληρονομία καὶ ζοῦσε ἀκριβῶς ὅπως καὶ πρῶτα, μὲ μιὰ μικρὴ διαφορὰ μονάχα : Ἄρχισε δηλαδὴ νὰ φοράη κομψότατα παπούτσια, καμωμένα στὸν καλύτερο παπουτσῆ τοῦ Λονδίνου. Μὲ τὸν καιρό, κατάντησε ν' ἀγοράση πενῆντα ζευγάρια παπούτσια μονομιᾶς κι' ἡ πολυτελὴς αὐτὴ ὑπόδησις ἔκανε φυσικὰ γελοία ἐντύπωσι, συγκρινομένη μὲ τὸ ντύσιμό του ποὺ ἦταν φτωχικὸ κι' ἐλεεινό, ὅπως καὶ τὸν καιρὸ ποὺ δὲν ἦταν πλούσιος.

Ἕνας μικρέμπορος πάλι ἀπὸ τὴν Καινιξβέργη, κληρονόμησε πρὸ ἐτῶν 200.000 χρυσᾶ μάρκα. Ὁ μικρέμπορος αὐτὸς ἦταν πάντοτε ἐξαιρετικὰ οἰκονόμος, ἀλλὰ ἀπὸ τὴν ἡμέρα ποὺ ἔγινε πλούσιος, ὑπέβαλε τὸν ἑαυτό του σὲ φοβερὲς στερήσεις, γιατί, ὅπως ἐδήλωσε, ἦταν ὑποχρεωμένος τώρα νὰ πληρώνη μεγάλο φόρο εἰσοδήματος. Μολονότι δὲ οἱ φίλοι του προσπαθοῦσαν νὰ τὸν πείσουν, ὅτι καὶ μὲ τοὺς φόρους τὸ εἰσόδημά του ἔφτανε γιὰ νὰ ζήση πολυτελῶς, ἐκεῖνος ἐξακολούθησε νὰ περιορίζη σὲ τέτοιο σημεῖο τὶς δαπάνες του, ὥστε ὕστερα ἀπὸ λίγο καιρὸ πέθανε ἀπ' τὶς στερήσεις.

Τέλος, ἕνας νεαρὸς τραπεζιτικὸς ὑπάλληλος ἐκληρονόμησε πρὸ ἔτους ἀπὸ τὸν θεῖο του μιὰ μεγάλη περιουσία. Αὐτός, θέλοντας νὰ ἐπιδείξη τὰ πλούτη του, ἀγόρασε ἕνα πολυτελὲς ἁμάξι, ὡραῖα ἄλογα καὶ ἐμίσθωσε ἕναν ἁμαξᾶ κι' ἕναν ὑπηρέτη. Αὐτὴ ἦταν ὅμως ἡ μόνη πολυτέλεια ποὺ ἐπέτρεψε στὸν ἑαυτό του. Κατὰ τ' ἄλλα, ἐξακολούθησε νὰ ζῆ ἐξ ἴσου φτωχικά, ὅπως καὶ πρίν, καὶ δὲν ἄφησε κἂν οὔτε τὴν θέσι του στὴν Τράπεζα, ἀπὸ τὴν ὁποία ἔπαιρνε τέσσερες χιλιάδες μάρκα τὸν χρόνο. Κάθε πρωῒ ὅμως πήγαινε στὸ γραφεῖο του μὲ τὸ μεγαλοπρεπέστατο ἁμάξι του καὶ ὁ λακές του κατέβαινε καὶ τοῦ ἄνοιγε τὴν πόρτα, ἐπίσης δὲ καὶ τὸ βράδυ τὸ ἁμάξι πήγαινε καὶ τὸν ἔπαιρνε τὴν ὥρα ποὺ ἔκλεινε τὸ γραφεῖο.

ΛΑΪΚΑ ΔΙΣΤΙΧΑ

Μὲ πόνους ἐγεννήθηκα, μὲ πόνους θὰ πεθάνω,
κι' ὅσα 'χω πάθει θὰ γραφοῦν στὸ μνῆμα
(μου ἐπάνω.

Ἐγὼ εἶμαι κεῖνο τὸ πουλὶ ὁποὺ φωλιὰ δὲν
(κάνει,
μέσα στοὺς λόγγους περπατεῖ ὡσότου νὰ
(πεθάνη.

ΗΡΩΪΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΤΗΣ ΕΛΛ. ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ

Ο ΑΡΧΗΓΟΣ ΤΩΝ ΖΥΓΙΩΤΩΝ

Ἡ ζωὴ καὶ ὁ θάνατος τοῦ Δημήτρη Μακρῆ. Πῶς κατήργησε στὴν Αἰτωλία τὸ χαράτσι. Ὁ γάμος του στὸ πολιορκημένο Μεσολόγγι καὶ τὸ ἐπεισόδιο μὲ τοὺς Τουρκαλβανούς. Ὁ Μακρῆς στὴν Ἔξοδο καὶ τὸ ἄλογο τοῦ Κίτσου Τζαβέλλα. Μιὰ πληροφορία γιὰ τὸν περίφημο «Κατάστικτο ἄνθρωπο». Πῶς ἡ Μακρίνα ἐμοιρολόγησε ζωντανὸ τὸν ἄνδρα της, κτλ.

ΜΙΑ ἀπὸ τὶς φλογερώτερες ψυχὲς τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως ἦταν καὶ ὁ Δημήτριος Μακρῆς, ὁ Μεσολογγίτης. Θὰ διηγηθοῦμε σύντομα τὴ ζωὴ καὶ τὰ περίεργα ἀνέκδοτά του :

Ἦταν γυιὸς τοῦ περίφημου ἁρματωλοῦ τοῦ Ζυγοῦ Καπετὰν Μακρῆ καὶ γεννήθηκε στὰ 1780. Ὅταν ξέσπασε τὸ 1821, καὶ οἱ καπεταναῖοι τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος ἐστέκονταν διστακτικοὶ ἂν ἔπρεπε νὰ ἐπαναστατήσουν κι' αὐτοί, ὁ Δημήτριος Μακρῆς ἀπεφάσισε νὰ κάμη ἕνα τετελεσμένο γεγονὸς ποὺ νὰ τοὺς ἀναγκάση ν' ἀφήσουν τὶς ἐπιφυλάξεις τους. Ἐμάζεψε λοιπὸν τὰ παλληκάρια του καὶ βγῆκε στὴ Σκάλα τοῦ Μαυρωματιοῦ, καρτερῶντας νὰ περάσουν ἀπὸ κεῖ οἱ χαρατζῆδες Τοῦρκοι, δηλ. οἱ εἰσπράκτορες τοῦ ἀπαισίου κεφαλικοῦ φόρου «χαράτσι», ποὺ εἶχαν βγεῖ στὴν ἐπαρχία νὰ τὸν μαζέψουν.

Καὶ ὅταν οἱ χαρατζῆδες ἔφτασαν στὸ στενό, συνοδευόμενοι ἀπὸ τοὺς ἐφίππους Σπαχῆδες, ὁ καπετὰν Μακρῆς ρίχτηκε πάνω τους, τοὺς ἐσκότωσε, πῆρε τὸ μικρὸ θησαυρό, (ποὺ ἀπετέλεσε τὴ βάσι τοῦ ἐπαναστατικοῦ ταμείου), κι' ἔτσι κηρύχτηκε ὁ Ἀγὼν καὶ στὴ Δυτικὴ Ἑλλάδα.

Στὶς τρεῖς ἔνδοξες πολιορκίες τοῦ Μεσολογγίου ὁ Δημήτρης Μακρῆς ἔδειξε ὅλη τὴ φρονιμάδα του καὶ τὸν ἐνθουσιασμό του. Στὴν Ἐθνική μας Βιβλιοθήκη βρίσκεται χειρόγραφη μιὰ ἱστορία τοῦ Μεσολογγίου, γραμμένη ἀπὸ τὸ γυιὸ τοῦ Μακρῆ, τὸ Νικόλαο. Σ' αὐτὴν ὑπάρχει καὶ τὸ ἀκόλουθο σχετικὸ ἀνέκδοτο :

Σὲ μιὰ ἀπὸ τὶς πολιορκίες, ὁ στρατηγὸς Δημήτρης Μακρῆς, ἐρωτευμένος μὲ μιὰν ὄμορφη Μεσολογγιτοπούλα, τὴ ζήτησε νὰ τὴν κάμη γυναῖκα του. Γρήγορα γίνηκαν καὶ οἱ γάμοι τους, ποὺ τοὺς γιόρτασε ὅλο τὸ Μεσολόγγι. Τὴν ἴδια μέρα ὁ φρούραρχος τῆς πολιορκημένης πόλεως καπετὰν Δημήτρης Δεληγιώργης, ἀρραβωνιάστηκε μὲ μιὰν ἄλλη κοπέλλα, κι' ἔτσι οἱ πολιορκημένοι γιόρταζαν διπλῆ χαρά. Ἡ πεῖνα ἀκόμα δὲν τοὺς εἶχε σφίξει. Φάγανε, ἤπιανε, τραγουδούσανε μὲ τὰ βιολιὰ καὶ θέλοντας νὰ διαλαλήσουν βροντερὰ τὴ διπλῆ χαρά, ἄρχισαν τὸ ντουφεκίδι στὶς ντάπιες...

Οἱ πολιορκητὲς Τουρκαλβανοὶ ξαφνιάστηκαν καὶ σὰν ἐκατάλαβαν ὅτι οἱ πυροβολισμοὶ αὐτοὶ ἦσαν πυροβολισμοὶ χαρᾶς, ρώτησαν ἀπ' ἀντίκρυ :

— Σὰν τί καλὰ χαμπάρια λάβατε καὶ ρίχνετε ντουφεκιές ;

— Παντρεύτηκε ὁ καπετάνιος μας ! ἀπάντησαν οἱ Μεσολογγῖτες ἀπὸ τὴ ντάπια.

— Νὰ ζήσουνε ! ἀπάντησαν οἱ Τοῦρκοι καὶ ἄρχισαν κι' αὐτοὶ τὶς ντουφεκιές.

Κι' ἔτσι, μὲ τρόπο ἀρκετὰ Ὁμηρικό, ἐχθροὶ καὶ φίλοι ἐπανηγύρισαν τὰ στεφανώματα τοῦ καπετὰν Μακρῆ καὶ τῆς ὄμορφης Μεσολογγιτοπούλας.

* * *

Στὴ «Μεσολογγιάδα» του ὁ ποιητὴς Ἀντωνιάδης ἀναφέρει τὸ ἀνωτέρω πολεμικὸ ἐπεισόδιο μὲ τοὺς ἑξῆς στίχους :

Ὅπλων δ' ἀκούοντες βολὰς οἱ Ἀλβανοὶ ὁπλῖται
κι' ὀργάνων ἦχον εὔθυμον, θαυμάζουσι τὸ πρᾶγμα,
καὶ τῶν Ἑλλήνων τοὺς σκοποὺς τοιαῦτα ἐρωτῶσι :
«Τί τρέχει ; πόθεν ἄσκοπα πυροβολεῖτε τόσον
ἐντὸς τῆς πόλεως ; αὐτὸ δὲν ἔγιν' ἕως τώρα».
Τοιαῦτα δ' ἀπεκρίθησαν οἱ Ἕλληνες ἀσμένως·
«Πυροβολοῦν εἰς τοῦ Μακρῆ τὸν γάμον οἱ συμπόται,
τὸν προσφιλῆ τῶν Ζυγιωτῶν ὁπλαρχηγὸν τιμῶντες·
πυροβολήσατε καὶ σεῖς τιμῶντες τὴν ἀνδρείαν».
Εἶπον, κι' ὁ λόγος εὕρηκεν ἠχὼ εἰς τοὺς γενναίους
Τουρκαλβανούς· πυροβολοῦν κι' ἐκεῖνοι παρομοίως
θαυμάζοντες κι' εἰς τοὺς ἐχθροὺς ἀκόμη τὴν ἀνδρείαν.

* * *

Ὁ Δημήτρης Μακρῆς, στὴν τραγικὴ τρίτη πολιορκία τοῦ Μεσολογγίου εἶχε ἕνα θαυμάσιο ἀράπικο ἄλογο, ποὺ τὸ ἀγαποῦσε καὶ μὲ κανέναν τρόπο δὲν ἐδέχτηκε νὰ τὸ θυσιάση, στὶς φοβερὲς ἡμέρες τῆς πείνας, ποὺ οἱ πολιορκούμενοι ἔφαγαν ὄχι μόνο τ' ἄλογα, ἀλλὰ καὶ τοὺς σκύλους καὶ τὶς γάτες.

Ὅταν ἦρθε ἡ ὥρα τῆς Ἐξόδου, ὁ σεΐζης τοῦ Μακρῆ, σέρνοντας τ' ἄλογο, ἀκολουθοῦσε τὸν ἀρχηγό του, ὅμως τὴ στιγμὴ ποὺ ἀκούστηκε ἡ ἀπαισία κραυγὴ «πίσω ! πίσω !» στὴν ἐπακολουθήσασα ταραχή, φαίνεται ὅτι ὁ σεΐζης ἔχασε κι' αὐτὸς τὴν ψυχραιμία του καὶ πισωδρόμησε, σέρνοντας τὸ ἄλογο ἀπὸ τὰ χαλινάρια...

Ἄξαφνα βρέθηκε ἀντιμέτωπος μὲ τὸ στρατηγὸ Κίτσο Τζαβέλλα, ὁ ὁποῖος συνώδευε τὴν ὡραιότατη Βασιλικὴ—γυναῖκα του ἀστεφάνωτη ἀκόμα, ἀλλὰ ἀγαπημένη, ἀφοῦ τῆς εἶχε μὲ ὅρκο ὑποσχεθῆ νὰ τὴ στεφανωθῆ μόλις βγοῦνε ἀπὸ τὴν Κόλασι τοῦ Μεσολογγιοῦ. Ἡ γυναῖκα κρατοῦσε τὸ παιδί τους στὴν ἀγκαλιά, τὸ μικρὸ Δημητράκη Τζαβέλλα, δυὸ χρονῶν. Ἦταν ὅμως καὶ σ' ἐνδιαφέρουσα κατάστασι.

Ὁ Κίτσος Τζαβέλλας, μόλις εἶδε τὸ σεΐζη τοῦ Μακρῆ, τὸν διέταξε νὰ τοῦ δώση τ' ἄλογο γιὰ νὰ βάλη ἐπάνω τὴ γυναῖκα του καὶ τὸ παιδί. Ὁ σεΐζης ἀρνήθηκε, κι' ὁ Τζαβέλλας, φοβερίζοντάς τον, τοῦ τὸ πῆρε διὰ τῆς βίας, ἔβαλε πάνω τὴ Βασιλικὴ καὶ τὸ Δημητράκη του, καβάλλησε κι' αὐτὸς στὰ καπούλια, καὶ πῆραν τὸ δρόμο τῆς ἐξόδου. Τὴ σκηνὴ αὐτὴ ὁ ποιητὴς Ἀντωνιάδης τὴν περιγράφει ἐπὶ τὸ θεατρικώτερον ἔτσι :

Ὡς ἑκατὸν δ' ἐφάνησαν γυναῖκες, κι' ἐμπρὸς ὅλων
ἐπὶ τοῦ ἵππου τοῦ Μακρῆ τοῦ Κίτσου τοῦ Τζαβέλλα
ἡ ἐρωμένη, ἐρυθρὰν ἐξ αἵματος ῥομφαίαν
κρατοῦσα μὲ τὴν δεξιάν, κι' ἐπαίρουσα στὴν ἄλλην
ἀγκάλην κλαῖον δυνατὰ τὸ ἄμοιρόν της τέκνον.

Τὸ ἄλογο τοῦ Μακρῆ τοὺς ἔφερνε στὴν ἀσφάλεια, ἀλλὰ στὴν ταραχὴ καὶ στὴ νύχτα, τὸ παιδὶ ἔπεσε ἀπὸ τὴ σέλα καὶ τὸ ἔχασαν. Ἀργότερα, ὅταν ἐσώθηκαν, ἔμαθαν πὼς ὁ Δημητράκης βρίσκεται στὸ Τουρκικὸ στρατόπεδο καὶ τὸν ἐξαγόρασαν μὲ σαράντα Ὀθωμανοὺς αἰχμαλώτους.

Οἱ γάμοι τοῦ Κίτσου Τζαβέλλα καὶ τῆς Βασιλικῆς γίνηκαν μετὰ τρία χρόνια στ' Ἀνάπλι. Ὅταν πρωτοσυναντήθηκε ὅμως ὁ Κίτσος μὲ τὸ Μακρῆ, φιλονείκησαν ζωηρὰ γιὰ τὴν ἁρπαγὴ τοῦ ἀλόγου καὶ παραλίγο νἀρθοῦν στὰ χέρια, πέσανε ὅμως οἱ φίλοι τους στὴ μέση καὶ τοὺς ἐχώρισαν... Τὸ παιδὶ τοῦ ἔρωτα, ὁ Δημητράκης Τζαβέλλας μεγάλωνε, ἐξαιρετικὰ ζωηρό, πρῶτο στοὺς πετροπολέμους καὶ τελευταῖο... στὰ γράμματα. Ἅμα γίνηκε ἄντρας, χάθηκε ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα, πῆγε σὲ χῶρες ἀγρίων λαῶν, οἱ ὁποῖοι τέλος τὸν αἰχμαλώτισαν καὶ τὸν ἐστιγμάτισαν. Εἶνε ὁ περίφημος «Κατάστικτος ἄνθρωπος» ποὺ ξαναφανερώθηκε στὰς Ἀθήνας στὰ 1890 κι' ἔκανε τόσο θόρυβο μὲ τὸ μυστήριό του. Οἱ ἀναγνῶστες μας ξέρουν τὴν ἱστορία του.

* * *

Ἂς ξαναγυρίσουμε στὴν ἱστορία τοῦ ἥρωά μας, τοῦ στρατηγοῦ Δημήτρη Μακρῆ :

Ὅταν ἡ Ἑλλὰς γίνηκε Κράτος Ἐλεύθερο, ὁ ἀρχηγὸς τῶν Ζυγιωτῶν πῆρε τὸ βαθμὸ τοῦ ὑποστρατήγου κι' ἔζησε μὲ τὴν οἰκογένειά του ὡς τὸν Αὔγουστο τοῦ 1841 στὸ Μεσολόγγι.

Ὁ θάνατός του σημειώθηκε μ' ἕνα δραματικὸ ἐπεισόδιο, ἀντάξιο τῆς παλληκαρίσιας ζωῆς του : Ὅταν ὁ καπετὰν Μακρῆς ἔννοιωσε ὅτι πλησιάζει ἡ τελευταία του ὥρα, ἐζήτησε ἀπὸ τὴ γυναῖκα του ν' ἀκούση... τὸ μοιρολόγι ποὺ θὰ τοῦ πῆ !

— Χλιμένη γρηά ! τῆς εἶπε, ἔρχεται ὁ Τάταρης νὰ πάρη τὴν ψυχή μου. Ἄϊντε γρηά, μοιρολόγα τὸν ἥρωά σου !...

— Ζωντανόνε νὰ σὲ μοιρολογήσω, καπετάνιε μου ;! διεμαρτυρήθηκε ἡ Μακρίνα.

— Ζωντανόνε ! διάταξε ὁ στρατηγός.

Κι' ἔτσι, ἐνῶ ἡ καπετάνισσα ἐθρηνολογοῦσε, ὁ καπετάνιος ἐπαράδωσε τὴν ψυχή του στὸν Πλάστη.

Ὁ «Αἰὼν» τῆς ἄλλης ἡμέρας ἔγραφε :

«... Καὶ τὸ τέλος τῆς ζωῆς του ἦταν περίεργον. Ὁ Μακρῆς αἰσθάνεται ὅτι θέλει ὑποκύψει κατὰ πρώτην καὶ τελευταίαν φορὰν τὸν αὐχένα του εἰς τὸν πέλεκυν τοῦ Θανάτου. Ἐνδύεται, ἐξοπλίζεται καὶ ἐξέρχεται τῆς πόλεως τοῦ Μεσολογγίου, ὡς νὰ ἐξεστράτευσε κατά τινος Πασᾶ. Φθάσας εἰς τὸ χωρίον, χαιρετᾶ τὴν γυναῖκα του καὶ τὴν παρακαλεῖ νὰ μοιρολογήσῃ καὶ νὰ τραγωδήσῃ τὸν ἥρωά της. Αὕτη κατ' ἀρχὰς δυσκολεύεται· ἀλλὰ τέλος, κατ' ἐπίμονον αἴτησιν τοῦ ἀνδρός της, ὅστις τὴν πληροφορεῖ ὅτι ὁ «Τάταρης» ἔρχεται, ἄρχεται τραγωδοῦσα τὸ Κλέπτικον Τραγοῦδι. Ὁ Μακρῆς τὴν βλέπει ἀσκαρδαμυκτί, ἐνθυμεῖται εἰς τὸ τραγοῦδι τοῦτο ὁλόκληρον τὴν ζωήν του καὶ παραδίδει τὸ πνεῦμα εἰς τὸν Δημιουργὸν τοῦ παντός. Τοιαύτην ζωὴν βέβαια ἔπρεπε νὰ ἔχωσιν οἱ ἄνθρωποι οἱ ἐπιχειρισθέντες τὸ δυσκολώτερον ἔργον τῆς ἐποχῆς μας, τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς Ἑλλάδος».

ΞΕΝΟΙ ΠΟΙΗΤΑΙ

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΟΥ ΧΑΪΝΕ

1.

Τὸ καλοκαῖρι, κόρη μου, κρύβεις στὰ μάγουλά σου.
μὰ κατοικεῖ ὁ παγερὸς χειμῶνας στὴν καρδιά σου.

Θἄρθη καιρὸς στὰ μάγουλα νὰ στήση τὸ λημέρι
αὐτός, κι' ἐσὺ μές στὴν καρδιὰ θὲ νἄχης καλοκαῖρι !

2.

Τὰ δάκρυά μου γέννησαν ἕνα σωρὸ λουλούδια
κι' οἱ πόθοι μου ὅλοι ἀηδονιοῦ γινήκανε τραγούδια.

Ἂν μ' ἀγαπᾶς, μικρούλα μου, πάρε τὰ λουλουδάκια
καὶ στὸ παραθυράκι σου θ' ἀκοῦς τὰ τραγουδάκια.

3.

Φαρμάκι μέσα στῆς ζωῆς μοῦρριξες τὸ λουλοῦδι,
γι' αὐτὸ τὰ χείλη μου πετοῦν φαρμακερὸ τραγοῦδι.

4.

Μαργαριτάρια κι' ἄστρα μου, οὐρανὲ καὶ θάλασσά μου,
δὲν λάμπετε περσότερο ἀπὸ τὸν ἔρωτά μου.

Η ΖΩΗ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΔΩΝ

ΑΠΟ Τ' ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ ΤΗΣ ΣΑΡΑΣ ΜΠΕΡΝΑΡ

ΣΤ'.

ΕΠΕΙΤΑ ἀπὸ λίγες μέρες —συνεχίζει ἡ Σάρα Μπερνὰρ στὰ «Ἀπομνημονεύματά» της— παρουσιάστηκα στὸ ρόλο τῆς Ἰουνίας στὸ «Βρεταννικό», ἔχοντας γιὰ Νέρωνα τὸν Μουνὲ Σουλλύ, ὁ ὁποῖος ἔπαιξε ὑπέροχα. Μὰ κι' ἐγὼ σημείωσα στὸν γοητευτικὸ αὐτὸν ρόλο τῆς Ἰουνίας μιὰ ἐπιτυχία ἀπέραντη κι' ἀπίστευτη. Τὴν ἴδια ἐπιτυχία σημείωσα κατόπιν καὶ στοὺς «Γάμους τοῦ Φίγκαρο» τοῦ Μπωμαρσαί.

Τὰ πράγματα πήγαιναν ἔτσι, ὅταν κατὰ τὸν Μάρτιο τοῦ 1873, ἦρθε στὸν διευθυντὴ τῆς «Γαλλικῆς Κωμωδίας», Περρέν, ἡ ἰδέα ν' ἀνεβάση τὴν «Δαλιδὰ» τοῦ Ὀκταβίου Φεγιέ.

Ὡς τότε, ἔπαιζα ρόλους κοριτσιῶν, νεαρῶν πριγκηπισσῶν ἢ καὶ νέων ποὺ μοῦ ταίριαζαν πάρα πολύ, χάρις στὸ λεπτό μου σῶμα, στὴ χλωμή μου ὄψι καὶ στὴν ἀσθενική μου ἐμφάνισι.

Μὰ τώρα ὁ Περρέν, κάνοντας μιὰ ἠλιθία διανομή, μοῦ ἔδωσε τὸν ρόλο τῆς Δαλιδᾶς, τῆς κακῆς καὶ μοχθηρῆς αὐτῆς βασίλισσας, ἐνῶ συγχρόνως ἕναν ἄλλο ρόλο τοῦ ἔργου —ρόλο κόρης ξανθῆς κι' αἰθερίας, ποὺ ταίριαζε σὲ μένα— τὸν ἔδωσε στὴν Κρουαζέτ.

Τὸ ἔργο λίγο ἔλειψε ν' ἀποτύχη ἐξ αἰτίας τῆς διανομῆς αὐτῆς. Ἐγὼ ἐβίαζα τὸν ἑαυτό μου γιὰ νὰ φαίνωμαι ὑπεροπτική, ἄγρια καὶ φιλήδονη, σὰν τὴν Δαλιδά, ἐνῶ ἡ Κρουαζὲτ ἔπαιζε ἐντελῶς ξεψυχισμένα, γιὰ νὰ προσαρμοστῆ στὸ ρόλο της.

Ἔτσι, ἡ «Δαλιδᾶ» κατεβάστηκε ἔπειτα ἀπὸ λίγες μέρες.

Κατόπιν ἔπαιξα τὸν ρόλο τῆς Ἀνδρομάχης μὲ τεραστία ἐπιτυχία, μαζὺ μὲ τὸν Μουνὲ Σουλλὺ ὡς Ὀρέστη, ὁ ὁποῖος ἀποθεώθηκε κυριολεκτικῶς.... Ἄ ! τί ὑπέροχος ποὺ ἦταν ὁ Μουνὲ Σουλλὺ στὸ ρόλο τοῦ Ὀρέστη. Ἡ μανία του, ἡ τρέλλα του, ἡ ἐμφάνισί του γενικῶς, ἦταν κάτι ἀφάνταστο.

* * *

Ἔπειτα ἀπὸ λίγον καιρό, χάρις στὶς ἐπιτυχίες μου αὐτές, ἐπῆρα μιὰ τέτοια θέσι στὴ «Γαλλικὴ Κωμωδία», ὥστε ὅλοι σχεδὸν οἱ ἄλλοι καλλιτέχναι ἤρχισαν νὰ μὲ ζηλεύουν. Μὰ κι' ἐγὼ τὸ εἶχα πάρει ἐπάνω μου τόσο, ὥστε ὁ διευθυντὴς τοῦ θεάτρου κ. Περρέν, ἄρχισε ν' ἀνησυχῆ. Ὁ κ. Περρέν, μολονότι ἄνθρωπος διανοητικῶς ἀνώτερος, ἦταν τρομερὰ αὐταρχικός. Ἐγὼ ἤμουν ἐπίσης αὐταρχικὴ κι' ἔτσι ἐρχόμαστε διαρκῶς σὲ συγκρούσεις. Ἤθελε πάντα νὰ μοῦ ἐπιβάλη τὴ θέλησί του, μὰ ἐγὼ δὲν ἐννοοῦσα νὰ τὴν δεχθῶ. Γελοῦσε βέβαια μὲ τ' ἀπότομα φερσίματά μου καὶ τὴν ἀναίδειά μου, ὅταν ἀπευθυνόντουσαν πρὸς τοὺς ἄλλους, μὰ μάνιαζε κυριολεκτικῶς ὅταν αὐθαδίαζα πρὸς αὐτόν.

Ἐμένα πάλι ἀπ' τὶς μεγαλείτερες χαρές μου ἐκείνη τὴν ἐποχή, ἦταν νὰ ἐξοργίζω τὸν Περρέν, ἂν καὶ τώρα μετανοῶ εἰλικρινῶς γι' αὐτό. Μὰ τραύλιζε τόσο ὅταν θύμωνε καὶ ἤθελε νὰ μιλήση γρήγορα, αὐτὸς ποὺ συνήθως ζύγιζε ὅλες του τὶς λέξεις, ὥστε δὲν μποροῦσα ν' ἀντισταθῶ στὸν πειρασμό. Ὅταν θύμωνε ἐπίσης, τὰ μάτια του στριφογύριζαν μέσ' στὶς κόγχες τους καὶ τὸ πρόσωπό του γέμιζε ἀπὸ μελανὲς βοῦλες. Ὁ θυμός του τὸν ἔκανε ἀκόμα νὰ βγάζη καὶ νὰ βάζη τὸ καπέλλο του δεκαπέντε φορὲς στὸ λεπτό, ἐνῶ τὰ καλοχτενισμένα πάντα μαλλιά του ὀρθωνόντουσαν σὰν τ' ἀγκάθια τοῦ σκαντζόχοιρου.

Ἂν καὶ εἶχα τότε ἡλικία ποὺ μποροῦσα νὰ σκέπτωμαι λογικά, εὐχαριστιόμουν μὲ τὰ ἄσχημα αὐτὰ ἀστεῖα, τὰ ὁποῖα —γιατὶ νὰ τὸ κρύψω ;— μοῦ ἀρέσουν ἀκόμα καὶ σήμερα.

* * *

Ἐντωμεταξὺ ὅμως ἡ ζωή μας στὴ «Γαλλικὴ Κωμωδία» γινόταν κάπως ἐκνευριστική. Ὁ Περρέν, ποὺ ἦταν πάντα δυσαρεστημένος μαζύ μου, δὲν μοῦ ἔδινε τοὺς ρόλους ποὺ ἤθελα. Ἤθελα νὰ παίξω τὴν Καμίλλη στὸ ἔργο τοῦ Μυσσὲ «Δὲν παίζουν μὲ τὸν ἔρωτα» ; Ἔδιναν τὸ ρόλο αὐτὸ στὴν Κρουαζέτ. Ἤθελα νὰ παίξω τὴ Σελιμένη ; Πάλι στὴν Κρουαζὲτ ἔδιναν τὸν ρόλο ποὺ μοῦ ἄρεσε.

Ὁ Περρὲν ἦταν πολὺ μεροληπτικὸς πρὸς τὴν Κρουαζέτ. Τὴν ἐθαύμαζε. Καὶ ἔτσι ἡ νεαρὰ καλλιτέχνις, ποὺ ἦταν πολὺ φιλόδοξη, κολάκευε ὅσο μποροῦσε τὸν αὐταρχικὸ διευθυντὴ τῆς «Γαλλικῆς Κωμωδίας».

Μ' αὐτὸν τὸν τρόπο, πετύχαινε ὅ,τι ἤθελε. Ἐπειδὴ δὲ ἡ Σοφία Κρουαζὲτ ἦταν καλὴ κι' εἰλικρινής, μοῦ ἔλεγε συχνά, ὅταν τῆς παραπονιόμουν σχετικῶς : «Κάνε ὅ,τι κάνω κι' ἐγώ. Δεῖξου πιὸ πειθαρχική. Ἐνῶ ἐσὺ περνᾶς τὸν καιρό σου μ' ἐπαναστάσεις, ἐγώ, προσποιουμένη πὼς κάνω ὅ,τι θέλει ὁ Περρέν, τὸν κάνω νὰ κάνη ὅ,τι θέλω ἐγώ. Δοκίμασε καὶ θὰ ἰδῆς...».

Τότε κι' ἐγώ, παίρνοντας θάρρος, ἀνέβαινα στὸ γραφεῖο τοῦ Περρέν, ὁ ὁποῖος μὲ ὑποδεχόταν στερεοτύπως μ' αὐτὴ τὴ φράσι :

— Ἄ ! Καλημέρα, κυρία Ἐπανάστασις ! Εἶστε ἥσυχη σήμερα.....

Τότε ἐγώ, κάνοντας τὴν πρόσχαρη καὶ τὴ γελαστή, ἔβαζα ὅλη τὴν ὑποκριτική μου δύναμι καὶ τοῦ μιλοῦσα μὲ τὴ γλυκύτερη φωνή μου. Αὐτὸς μ' ἄκουγε γεμᾶτος διάθεσι, ἔλεγε διάφορα ἐξυπνότατα ἀστεῖα, γιατὶ ἦταν πνευματωδέστατος, κι' ἔτσι περνούσαμε ἕνα τέταρτο τῆς ὥρας ἐξαιρετικὰ εὐχάριστα. Τότε ἔκρινα πειὰ κατάλληλη τὴ στιγμὴ νὰ φέρω τὴ συζήτησι στὸ ζήτημα ποὺ μ' ἐνδιέφερε, καὶ τοῦ ἔλεγα :

— Ἀφῆστε με νὰ παίξω τὸν ρόλο τῆς Καμίλλης στὸ «Δὲν παίζουν μὲ τὸν ἔρωτα».

— Αὐτὸ εἶνε ἀδύνατον, παιδί μου. Ἡ Κρουαζὲτ θὰ δυσαρεστηθῆ.

— Τῆς ἐμίλησα σχετικῶς καὶ μοῦ εἶπε πὼς δὲν τὴν νοιάζει.

— Δὲν ἔκανες καλὰ νὰ τῆς μιλήσης.

— Γιατί ;

— Γιατὶ ἡ διανομὴ τῶν ρόλων δὲν ἀφορᾶ τοὺς καλλιτέχνας, ἀλλ' ἀποκλειστικῶς τὴ διεύθυνσι τοῦ θεάτρου.

Ἐνῶ μιλοῦσε, ἡ φωνὴ τοῦ Περρὲν ἄλλαζε διαρκῶς τόνους. Στὴν ἀρχὴ ἦταν γλυκειὰ καὶ μαλακή, κατόπιν γινόταν σοβαρὴ καὶ στὸ τέλος μούγκριζε.

Μὰ κι' ἐγὼ στὸ τέλος κυριευόμουν ἀπὸ λύσσα κι' ἔφευγα ἀπότομα, χωρὶς νὰ τὸν χαιρετήσω, χτυπῶντας μ' ὅλη μου τὴ δύναμι τὴν πόρτα.

Ὅλ' αὐτὰ ὅμως μὲ στενοχωροῦσαν ὑπερβολικὰ καὶ περνοῦσα νύχτες ὁλόκληρες κλαίγοντας. Τότε ἀκριβῶς ἔφτιαξα ἕνα ἀτελιέ, γιὰ νὰ καταγίνωμαι μὲ τὴ γλυπτική. Μὴ μπορῶντας νὰ δαπανήσω ὅλες μου τὶς δυνάμεις στὸ θέατρο, τὶς ἀφιέρωσα στὴν ἐξυπηρέτησι μιᾶς ἄλλης τέχνης. Κι' ἄρχισα νὰ ἐργάζωμαι στὴ γλυπτικὴ μὲ μιὰ τρελλὴ θέρμη. Ἔτσι σημείωσα γρήγορα μεγάλες προόδους.

Τὸ θέατρο μοῦ εἶχε γίνει πειὰ ἀδιάφορο. Ἔκανα κάθε πρωῒ στὶς ὀχτὼ τὸν περίπατό μου μὲ ἄλογο καὶ στὶς δέκα βρισκόμουν στὸ ἀτελιέ μου, ὅπου ἐργαζόμουν σχεδὸν ὁλόκληρη τὴν ἡμέρα μ' ἐλάχιστες διακοπές.

Μὰ ἡ ὑγεία μου, ποὺ ἦταν πάντα πολὺ λεπτή, ὑπέστη πολὺ γρήγορα τὸν ἀντίχτυπο τῶν προσπαθειῶν μου αὐτῶν.

Ἄρχισα νὰ φτύνω αἷμα κατὰ τρόπο τρομαχτικὸ κι' ἔμενα ὧρες ὁλόκληρες ἀναίσθητη. Δὲν πήγαινα πειὰ στὴ «Γαλλικὴ Κωμωδία», παρὰ μόνον ὅταν μὲ καλοῦσε ἐκεῖ ἡ ὑπηρεσία μου.

Ἐντωμεταξὺ οἱ φίλοι μου ἄρχισαν ν' ἀνησυχοῦν τρομερά. Ὁ Περρὲν ἔγινε ἐνήμερος τῆς καταστάσεώς μου κι' ἐπειδὴ τὸν ἐπίεζαν συγχρόνως ὁ τύπος καὶ τὸ ὑπουργεῖο, ἀποφάσισε νὰ μοῦ δώση ἕνα δημιουργικὸ ρόλο στὴ «Σφίγγα» τοῦ Ὀκταβίου Φεγιέ. Τὸν πρωτεύοντα ρόλο τὸν εἶχε καὶ στὸ ἔργο αὐτὸ ἡ Κρουαζέτ, μὰ κι' ἐγὼ βρῆκα τὸ δικό μου ρόλο τόσο γοητευτικό, ὥστε ἀποφάσισα νὰ τὸν μεταβάλω σὲ πρωτεύοντα. Ἔτσι στὴ «Σφίγγα» θὰ ὑπῆρχαν δυὸ πρῶτοι ρόλοι.

Ἡ πρόβες στὴν ἀρχὴ προχωροῦσαν ἀρκετὰ καλά, μὰ ὅταν εἶδαν ὅλοι πὼς ὁ ρόλος μου ἄρχιζε νὰ παίρνη περισσότερη σημασία ἀπ' ὅση τοῦ ἔδιναν, τὰ πράγματα ἄλλαξαν.

Ἡ Κρουαζὲτ νευριαζόταν κι' ὁ Περρὲν θύμωνε μαζύ της, πρᾶγμα ποὺ μὲ διασκέδαζε. Ἐπίσης κι' ὁ συγγραφεὺς τοῦ ἔργου Ὀκτάβιος Φεγιέ, ἄνθρωπος λεπτός, γοητευτικός, καλοαναθρεμμένος καὶ ἐλαφρὰ εἴρων, διασκέδαζε τρελλὰ μ' ὅλα αὐτά.

ΣΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ : Ἡ συνέχεια.

Ἡ Σάρα Μπερνὰρ στὸ ρόλο τοῦ Ἀετιδέως.

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

Ο ΑΧΕΠΑΣ

ΤΟΥ κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

Τὸ τραῖνο τρέχει, βροντᾶ, τραντάζεται, κυλάει, καταπίνοντας τὴν ἀπόστασι καὶ ρουφῶντας τὶς δυὸ σιδερένιες γραμμές, σὰν 'Ιταλὸς τὰ μακαρόνια !... Δέντρα, χαμόκλαδα, σπιτάκια, καλαμιές, στροβιλίζονται ἀπ' ἔξω γιὰ μιὰ στιγμή, παρουσιαζόμενα ἀπότομα κι' ἔπειτα χανόμενα ἀπὸ μπροστά μας.

Εἶχε περάσει ἀπ' τὴν 'Αθήνα ἕνας Γερμανός...

Καὶ τὸ τραῖνο φεύγει κι' ὅλο γλιγγίζει, βουΐζει καὶ σφυρίζει. Καὶ τὸ σφύριγμά του σούρνεται ἀπάνω στὰ πράσινα χωράφια, καὶ ἀντηχεῖ πέρα, μακρυά, στοὺς βράχους καὶ στὰ λοφοβούνια...

Μέσα στὸ βαγόνι δὲν εἴμαστε πολλοί. Τρεῖς—τέσσερες κύριοι, μιὰ γυναῖκα τυλιγμένη σὲ σάλια καὶ γουναρικά, κι' ἕνας χοντρὸς ἄντρας, μ' ἕνα φέσι ἀκαλαίσθητο στὸ κεφάλι καὶ μιὰ πιὸ ἀκαλαίσθητη γαλάζια φοῦντα, ποὺ ἔπεφτε βαρειὰ καὶ θυσσανωτή, στὸ στῆθος του.

Δὲν ξέρω γιατί δὲν ἔβγαζε τὸ φέσι του. Ἴσως γιὰ νὰ τὸν προσέχουμε καλύτερα. Μὰ κι' ἂν τὸ ἔβγαζε, σᾶς βεβαιῶ, πάλι θὰ ἦταν ἄξιος προσοχῆς.

Ὅλα ἀπάνω του φαντάζαν ἐπιδεικτικά : Κολλάρο, παπούτσια, καδένες, λαιμοδέτες, δαχτυλίδια, στυλὸ κοντυλοφόροι, δυὸ — τρεῖς στὴν ἀπάνω τσέπη του, βραχιόλια χοντρὰ ἀπὸ κουμπιὰ μεγάλα σὰν παληὰ τάλληρα, κουμπότρυπες μὲ κίτρινη κλωστὴ καὶ παραξενιὲς καὶ ἐπιδείξεις.

'Αλλὰ ἂν καὶ φωνάζανε ὅλα αὐτά, κανένας δὲν τοὺς ἀπαντοῦσε :...

Κι' ἔτσι ὁ νοικοκύρης τους στενοχωριότανε. Ἤθελε ὁ ἄνθρωπος νὰ βρῆ εὐκαιρία γιὰ νὰ μιλήση γιὰ τὴν 'Αμερική, γιὰ τὰ δολλάριά του, γιὰ τὰ θαύματα ποὺ γίνονται ἐκεῖ, γιὰ τὸ «τίποτε» ποὺ δὲν γίνεται δῶ πέρα, νὰ πῆ, νὰ πῆ, νὰ ἐπαινέση ἐκείνους, νὰ ἐπαινεθῆ κι' αὐτὸς καὶ νὰ μᾶς ταπεινώση ὅλους.

Ἄρχισε λοιπόν, ἀφοῦ δὲν τοῦ μιλοῦσε κανένας :

— Οὔφ ! Ζέστη πολλὴ κάνει ἐδῶ !... Στὴν 'Αμερικὴ δὲν κάνει τόση, γιατί ἔχουμε παντοῦ ἀνεμιστῆρες...

Σιωπή...

Μπόξερ !

— Τραῖνο τὸ λέτ' αὐτό !... Αὐτὸ εἶνε καρροτσάκι γιὰ μικρὰ παιδιά. Τὰ τραῖνα στὴν 'Αμερικὴ τραβοῦνε τριακόσια χιλιόμετρα τὴν ὥρα...

Σιωπή...

— Κύτταξε δέντρα ! Δέντρα εἶν' αὐτά ;... Δὲν εἶνε δέντρ' αὐτά, εἶνε ὀδοντογλυφίδες !... Νὰ δῆτε δέντρα στὴν 'Αμερική !...

Σιωπή...

Ἔκανε τσουχτερὸ κρύο καὶ τὰ τζάμια τοῦ βαγονιοῦ ἦσαν κλειστά. 'Ο ἀμερικανὸς μὲ τὸ φέσι, στενοχωρημένος γιατί κανεὶς δὲν τοῦ ἀπαντοῦσε, ἄνοιξε ἀποτόμως τὰ τζάμια. Μὰ κανένας δὲν τοῦ μίλησε κι' αὐτὴ τὴ φορά, κανένας δὲν τοῦ εἶπε λέξι. Μόνον ἡ γυναῖκα μὲ τὶς γοῦνες καὶ τὰ σάλια τυλίχτηκε ἀκόμα περισσότερο σ' αὐτά. Κρύωνε, καθὼς φαίνεται, πολύ.

— Αὐτὸ ἡμεῖς τὸ λέμε «κολλατσιό»...

'Ο ἀμερικανὸς μὲ τὸ φέσι γύρισε πάλι καὶ μᾶς εἶπε :

— 'Απὸ τότε ποὺ πῆρα τὸ παγκόσμιο ἔπαθλο...

'Ημεῖς κάναμε πὼς κοιμόμαστε. 'Η γυναῖκα χώθηκε μέσα στὰ παλτά της, τουρτουρίζοντας. Ἕνας ὅμως ἀπὸ μᾶς μόλις ἄκουσε γιὰ τὸ «παγκόσμιο ἔπαθλο», πετάχτηκε καὶ ρώτησε μ' ἐνδιαφέρον :

— Εἶσθε φίλαθλος ;

— Πολύ.

— Ποδοσφαιριστής ;

— Ὄχι. Μπόξερ. Πυγμάχος, δηλαδή !

— Δίνετε παραστάσεις ;

— 'Αρκετές.

'Η τρύπα ἄνοιξε καὶ ξεχύθηκε πειὰ ἄφθονη ἡ κουβέντα. Ἄϊντε, τώρα, νὰ κρατήσης τοὺς Ρωμηούς... 'Ο ἀμερικανὸς πλέει σὲ κύματα εὐτυχίας. 'Επὶ τέλους τὸν ἐπρόσεξαν !... Τὸ τραῖνο σφυρίζει, τραντάζεται, βροντάει καὶ τρέχει ἀκόμα περισσότερο... Κομμάτια πράσινα, μὲ διακόσμους δέντρων, περνᾶνε ἀπ' ἔξω, χωράφια, ἀμπέλια, ἀγροί...

— Καὶ κερδίζατε πολλὰ στὴν 'Αμερική, ἀπὸ τὰς παραστάσεις σας ; ξαναρωτάει ὁ περίεργος Ρωμηός.

— Πεντακόσια ντόλλαρς, κάθε βράδυ, σέρ, ἀπαντάει ὁ 'Αχέπας.

— Καὶ μόνον πυγμαχίες κάνατε ἢ δίνατε καὶ ἄλλες παραστάσεις ;

— Ὤ, τὸ φόρτε μου ἦταν τὰ τοῦ τοιούτου εἴδους γυμνάσματα, ἔκαμνα ὅμως καὶ τὰ τοῦ ἄλλου εἴδους. Κρατοῦσα δυὸ ἀνθρώπους ὁλοκλήρους στὰ μπράτσα μου κι' ἔπαιρνα ἕνα ἄλογο στὴ πλάτη μου καβάλλα, τὸ ὁποῖον δηλαδή, εἶνε τὸ ρεκόρ...

— Τοῦ ἀλόγου ;

— Ὄχι, τὸ δικό μου.

— Συγγνώμην, εἶχε περάσει ἄλλοτε ἀπὸ τὴν 'Αθήνα ἕνας Γερμανός, ποὺ βαστοῦσε ἕνα βαρέλι γεμᾶτο μπύρα, στὴ...

Ὅλοι μαζύ :

— Ποῦ ; Ποῦ ;

'Ο ἄλλος :

— Ποῦ ἀλλοῦ !... Στὴ κοιλιά του, διάβολε !

'Η διπλανὴ γυναῖκα τυλίγεται ἀκόμα περισσότερο στὶς γοῦνες της. Εἴμαστε βέβαιοι ὅτι θὰ τὴ βροῦμε παγωμένη στὸ τέλος.

— Κι' ἐγὼ εἶδα ἕναν ταμίαν τῆς Τραπέζης 'Αθηνῶν νὰ σηκώνη ὅλο... τὸ Ταμεῖο !... λέει ὁ τρίτος ἐπιβάτης.

Μιὰ γυναῖκα τυλιγμένη σὲ γουναρικά.

'Η συζήτησις ὅσο πάει καὶ γενικεύεται.

'Ο ἀμερικανός :

— Τὸ ὁποῖον, δηλαδή, δὲν εἶνε καὶ σπουδαῖον. Καὶ ἐγὼ ὅταν πεινῶ, τρώω ἕνα καζάνι. Τὸ ὁποῖον, ὅλοι τρῶνε στὴν 'Αμερική. Αὐτὸ λέγεται «Μπρέκφεστ»... Στὴν 'Ελλάδα πῶς τὸ λένε ;

— Ποιό ;

— Τὸ ὁποῖον...

— Ποιὸ ὁποῖον ;

— Τὸ Μπρέκφεστ ;

— Κολλατσιό.

Τόσο πολὺ φαΐ στὴν 'Αμερική, τόσα βάρη, τόσες ἐπιδόσεις, δὲν μποροῦσαν παρὰ ν' ἀνάψουν τὴν συζήτησι καὶ τὴν ἀτμόσφαιρα τοῦ βαγονιοῦ. 'Ο 'Αχέπας ἄνοιξε καὶ τὰ ὑπόλοιπα παράθυρα. Μιὰ ἑσπερινὴ ψυχρίτσα, καθὼς ἐρχόταν πέρα ἀπὸ τοὺς βάλτους καὶ τὴν ἀνοιχτὴ ἔκτασι, μᾶς περούνιαζε ὅλους. 'Η γυναῖκα οὔτε φαινόταν διόλου. Εἶχε τρυπώσει στὴ γωνιά. Εἶχε χαθεῖ κάτω ἀπ' τὶς γοῦνες της.

Μὰ ὁ ἀμερικανὸς δὲν ἐννοεῖ ν' ἀφήση τὴν κουβέντα.

— Νὰ σᾶς διηγηθῶ ἕνα γυμνάσιό μου, βέρυ—βέρυ μπούτιφουλ. Στὸ Νιοῦ—Γιὸρκ ἕνας παλαιστὴς ἔσπαζε μὲ τὰ δάχτυλά του βέργες ἀπὸ σίδερα. Τὸ ὁποῖον χιλιάδες ντόλλαρς ἔπεφταν κάθε βράδυ στὴν τσέπη του... Κανένας δὲν μποροῦσε νὰ τὸν περάση. Πάω κι' ἐγὼ τότε, τὸ ὁποῖον καὶ δέχομαι νὰ σπάσω τὶς ἴδιες βέργες. Τὸ ὁποῖον τὶς ἔσπασα. 'Ο ἀμερικανὸς τότε σπάει διπλές, ἐγὼ σπάω τριπλές, ἐκεῖνος τετραπλές, ἐγὼ ὁλόκληρο τὸ μάτσο...

Ὅλοι μαζύ :

— Μπράβο ! Μπράβο ! Ζήτω ἡ 'Ελλάς !...

Τὴ στιγμὴ αὐτὴ πετάχτηκε καὶ ἡ γυναῖκα ἀπὸ τὴ γωνιά της. «Θὰ ἐνθουσιάστηκε» εἴπαμε ὅλοι, ἀπὸ μέσα μας.

— Εὖγε, κύριε, σᾶς συγχαίρω ! εἶπε στὸν 'Αχέπα μὲ ψιλὴ φωνή.

— Θὲνκ—γιοῦ.

— Φαίνεται, ἐξακολούθησε ἡ γυναῖκα, πὼς θὰ ἔχετε πολὺ μεγάλη δύναμι... ὑπεράνθρωπη !...

Ἦταν ἕνας 'Αχέπας.

'Ο ἀμερικανὸς καμαρώνει. Δὲν κρατιέται... 'Απὸ συνήθεια ἢ ἀτταβισμό, σηκώνει τὸ χέρι του νὰ στρίψη τὸ μουστάκι του, ἀλλὰ μουστάκι... δὲν ὑπῆρχε. Τὸ ξύρισε ὅταν κίνησε νὰ ἔλθη στὴν 'Ελλάδα, γιὰ νᾶναι «πλήρης ἀμερικανός». Καὶ σὰν δὲν εἶχε μουστάκι γιὰ νὰ στρίψη, ἀνοίγει καὶ τὸ τέταρτο παράθυρο.

Τώρα τὸ κρύο εἶνε σ' ὅλους αἰσθητό. 'Η γυναῖκα φαίνεται πὼς εἶν' ἕτοιμη νὰ λιποθυμήση. Ἄγνωστον ἂν ἀπὸ τὸ κρύο ἢ ἀπὸ τὸ θαυμασμό της. Ὅλοι σωπαίνουν. 'Ο ἀμερικανὸς στενοχωρεῖται. 'Αλλὰ ἡ γυναῖκα ξαναρχίζει τὴν κουβέντα. Ἄτιμο θηλυκό !

— Θὰ ἤθελα, κύριε, λέει στὸν 'Αχέπα, ἂν μοῦ ἐπιτρέπετε, νὰ ὑποβάλλω κι' ἐγὼ σὲ μιὰ πρωτότυπη δοκιμασία τὶς δυνάμεις σας, ἡ ὁποῖες εἶνε ἀναμφισβητήτως μεγάλες καὶ ἀξιοθαύμαστες...

'Ο 'Αχέπας δὲν κρατιέται. Ὅλοι μας κυττάζουμε μὲ περιέργεια τὴν ἀδύνατη κυρία. Μᾶς καίει ὅλους ἡ περιέργεια. Τί ἆθλον, ἄραγε, θὰ βάλη τὸν ἀμερικανοέλληνα νὰ ἐκτελέση ;

'Ο 'Αχέπας φουσκώνει καὶ κορδώνεται :

— Διατάξατε, μανδάμ !

Ὅλοι κρεμιόμαστε ἀπὸ τὸ στόμα της. 'Εκείνη κουμπώνεται ἀκόμα περισσότερο.

— Κύριε 'Αχέπα !... 'Αφοῦ εἶσθε τόσο χεροδύναμος, μπορεῖτε βέβαια νὰ κλείσετε αὐτὰ ἐδῶ τὰ τζάμια, ἀλλὰ μ' ἕναν τέτοιο τρόπο, ποὺ νὰ μὴν ἀνοίξουνε πειὰ ὥς τὴν Τρίπολι ! Πλευριτώσαμε !...

'Ο ἀμερικανὸς βουβαίνεται. 'Εμεῖς ἀνοίγουμε ἀπὸ θαυμασμὸ τὸ... στόμα μας !

'Επειδὴ ὅμως ὁ ἀμερικανὸς δὲν ἤξερε νὰ κλείση τὰ τζάμια, σηκώθηκε ἕνας ἄλλος καὶ τὰ ἔκλεισε. 'Η κυρία ξανακουκουλώθηκε στὶς γοῦνες της καὶ δὲν ἔβγαλε πειὰ τσιμουδιά. Ἄτιμο θηλυκό !...

Καὶ τὸ τραῖνο ἔτρεχε, ἔτρεχε, χάφτοντας τὶς ἀποστάσεις...

ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΣΤΑ ΠΕΤΑΧΤΑ

ΤΟ ΠΟΥΡΜΠΟΥΑΡ ΚΑΙ ΤΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΤΟΥ

Σχετικὰ μὲ τὸ πουρμπουὰρ ὑπάρχουν δυὸ χαριτωμένα ἀνέκδοτα, τὰ ὁποῖα μεταφράζουμε ἀπὸ ἕνα γαλλικὸ περιοδικό.

'Ο δοὺξ ντὲ Ρισελιὲ ἐπεσκέφθη μιὰ Πέμπτη τὸν μονογενῆ του γυιὸ δοῦκα ντὲ Φρουσάκ, τὸν ὁποῖο εἶχε εἰσαγάγει ὡς μαθητὴ στὸ Λύκειο τοῦ Λουδοβίκου ΙΔ΄.

— Κύριε, τὸν ρώτησε, ἔχετε ἀνάγκη ἀπὸ χρήματα ;

— 'Υψηλότατε, ἀπάντησε ὁ νεαρὸς μαθητής, μοῦ μένουν ἀκόμα εἴκοσι λουδοβίκεια ἀπὸ τὸν περασμένο μῆνα.

Τότε ὁ Ρισελιὲ πῆρε μὲ περιφρονητικὴ χειρονομία τὸ βαλάντιο ποὺ περιεῖχε τὰ χρήματα τοῦ γυιοῦ του καὶ τὰ ἔδωσε στὸ σκουπιδιάρη τοῦ σχολείου.

— Πάρε εἴκοσι λουδοβίκεια, τοῦ εἶπε. Σοῦ τὰ χαρίζει ὁ δοὺξ ντὲ Φρουσὰκ γιὰ νὰ τὰ πιῆς στὴν ὑγειά του !

Καὶ κατόπιν γυρίζοντας πρὸς τὸ παιδί του πρόσθεσε μὲ αὐστηρότητα :

— Μάθετε, κύριε, ὅτι ὅταν ἔχει κανεὶς τὴν τιμὴ νὰ εἶνε γυιὸς τοῦ δουκὸς ντὲ Ρισελιέ, πρέπει νᾶναι ἀνοιχτοχέρης καὶ νὰ ξοδεύη ὅλα τὰ χρήματα ποὺ βαστᾶ πάνω του. Αὐτὰ ποὺ σοῦ δίνω ὥς τώρα δὲν σοῦ φτάνουν. 'Απὸ τὸν ἐρχόμενο μῆνα θὰ διπλασιάσω τὴν ἐπιχορήγησί σου...

'Ιδοὺ καὶ τὸ ἄλλο ἀνέκδοτο :

'Ο Μπαρμπὲ ντ' 'Ωρεβιλλύ, ὁ περίφημος συγγραφεὺς τῶν «Διαβολικῶν», εἶχε καλέσει κάποτε ἕνα φίλο του σὲ γεῦμα σ' ἕνα ἑστιατόριο. Ἂν καὶ δὲν ἦταν δὲ ἀρκετὰ εὔπορος, ἤθελε νὰ εὐχαριστῆ πάντα τοὺς φίλους του καὶ διάταξε γιὰ τὸν ξένο του φράουλες.

Ἔτυχε ὅμως ἐκείνη τὴν ἐποχὴ νᾶναι Γεννάρης, ὁπότε ὡς γνωστὸν τὰ φροῦτα αὐτὰ σπανίζουν καὶ εἶνε συνεπῶς πανάκριβα.

Ὅταν λοιπὸν ὁ ντ' 'Ωρεβιλλὺ ζήτησε νὰ τοῦ φέρουν τὸ λογαριασμό, βλέποντας τὴν τιμὴ τῶν φραουλῶν ἔγινε κάτωχρος. Τὰ ἔξοδα τοῦ γεύματος εἶχαν ὑπερβεῖ τοὺς ὑπολογισμούς του καὶ θὰ ἔμενε σχεδὸν μ' ἀδειανὴ τὴν τσέπη.

Πλήρωσε ἐν τούτοις χωρὶς νὰ διαμαρτυρηθῆ καθόλου γιὰ τὴν ὑπερβολικὴ τιμή, ἀλλὰ παρέλειψε ν' ἀφήση στὸν ὑπάλληλο ποὺ τοὺς ἐσέρβιρε τὸ συνηθισμένο φιλοδώρημα.

— Μήπως ὁ κύριος δὲν ἔμεινε εὐχαριστημένος ἀπὸ τὴν ὑπηρεσία ; ρώτησε ὁ τελευταῖος.

— Ὄχι, παιδί μου. 'Απεναντίας εὐχαριστήθηκα πολύ.

— Τότε γιατί ὁ κύριος ἐλησμόνησε... ;

— Τὸ πουρμπουάρ ; Νά το !...

Καὶ ὁ ντ' 'Ωρεβιλλὺ τοῦ ἔδειξε ἑφτὰ φράουλες ποὺ εἶχαν ἀπομείνει στὸ πιάτο.

— 'Εφτὰ φράουλες πρὸς τρία φράγκα ἡ καθεμιά, τοῦ εἶπε, μᾶς κάνουν ἐν ὅλῳ εἰκοσιένα φράγκα. Πάρτες λοιπὸν νὰ τὶς δώσης στὸ διευθυντή σου καὶ ζήτησέ του σ' ἀντάλλαγμα τὰ εἰκοσιένα φράγκα !

ΓΕΡΜΑΝΙΚΕΣ ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ

— Πολλοὺς ἀνθρώπους ἔβαλαν τὰ χρήματα στὸν Ἅδη, ἀλλὰ κανέναν δὲν ἔβγαλαν ἀπὸ κεῖ.

— Πολλὲς φορὲς φιλοῦν τὸ παιδὶ χάριν τῆς μητέρας καὶ τὴν παραμάνα χάριν τοῦ παιδιοῦ.

ΑΠ' ΟΛΟ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

ΠΟΙΚΙΛΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΕΡΓΑ

Μιὰ πρωτότυπη, ἀναίμακτη, ἀλλὰ καὶ τραγικὴ μονομαχία. Τὰ κυνήγια καὶ τὸ ψήσιμό τους. Μιὰ ἐξωφρενικὴ διαταγὴ κατὰ τῶν σκύλων. 'Η διαθήκη τοῦ Βαλδοβάϊν. Τί ζητοῦσε ὁ μακαρίτης, κ.τ.λ. κ.τ.λ.

'Ο ἀμερικανὸς πλοίαρχος Ριχάρδος Βίνσιπ, ἐπισκέφθηκε τελευταῖα τὴ Μαρβὰν τῆς Αὐστραλίας. Βγαίνοντας γιὰ λίγες ὧρες στὴν πόλι ἀπὸ τὸ πλοῖο του, ἔτυχε νὰ τσακωθῆ μὲ κάποιον Αὐστραλὸ λοχαγὸ καὶ νὰ προκληθῆ σὲ μονομαχία.

'Ο ἀμερικανὸς δέχτηκε τὴν πρότασι καὶ ἐπειδὴ εἶχε τὸ δικαίωμα τῆς ἐκλογῆς τῆς θέσεως καὶ τῶν ὅπλων, ἀπήτησε νὰ γίνη ἡ μονομαχία μὲ πιστόλι μέσα σ' ἕνα θάλαμο... σκοτεινό.

'Ο ἀντίπαλός του ἀναγκάστηκε νὰ ὑποκύψη στὴν πρωτοφανῆ αὐτὴ ἀξίωσι καὶ ὕστερ' ἀπὸ λίγο οἱ μάρτυρες τῆς μονομαχίας ὡδήγησαν τοὺς δυὸ ἀντιπάλους μέσα σ' ἕνα μεγάλο δωμάτιο ὅπου δὲν ἔμπαινε οὔτε μιὰ ἀχτίδα φωτός, γιατί εἶχε κιόλας νυχτώσει.

Ἔτσι δὲν μποροῦσαν νὰ διακρίνουν ὁ ἕνας τὸν ἄλλο καὶ τὸ χειρότερο ἦταν ὅτι, ἐπειδὴ φοβόντουσαν μήπως μὲ τὴ λάμψι τοῦ πιστολιοῦ φανερωθοῦν, δὲν τολμοῦσαν νὰ πυροβολήσουν καὶ στεκόντουσαν ἐντελῶς ἀκίνητοι.

'Ο πλοίαρχος ὅμως ἔβγαλε σιγὰ-σιγὰ τὰ παπούτσια του καὶ κατώρθωσε ψηλαφητὰ νὰ φτάση ὥς τὸ τζάκι, νὰ μπῆ μέσα σ' αὐτὸ καὶ νὰ βγῆ ἔξω ἀπὸ τὴν καπνοδόχο.

'Απὸ κεῖ κατέβηκε κάτω ἀπὸ τὸ πίσω μέρος τοῦ σπιτιοῦ, φώναξε ἕνα ἁμάξι, τράβηξε στὴν παραλία, ἐπιβιβάστηκε στὸ πλοῖο του καὶ... ἔφυγε.

Τὸ νοστιμώτερο εἶνε ὅτι ὁ λοχαγὸς δὲν τὸν πῆρε καθόλου μυρωδιὰ καὶ νομίζοντας πὼς ὁ ἀντίπαλός του βρίσκεται μέσα στὸ δωμάτιο στεκόταν μὲ τὸ πιστόλι στὸ χέρι καὶ τ' αὐτιὰ καὶ τὰ μάτια γαρίδα. Οἱ μάρτυρες ποὺ στεκόντουσαν πάλιν ἀπέξω περίμεναν, κατὰ τὴ συμφωνία, ν' ἀκούσουν τὸν πρῶτο πυροβολισμὸ γιὰ νὰ μποῦν μέσα.

Ὅταν ἐπὶ τέλους ξημέρωσε, μὴ μπορῶντας νὰ περιμένουν ἄλλο, ἔσπασαν τὴν πόρτα, μπῆκαν στὸ δωμάτιο καὶ βρῆκαν τὸν ἀτυχῆ λοχαγὸ γονατισμένο σὲ μιὰ γωνιά, μὲ τὸ πιστόλι στὸ χέρι. Τὰ μαλλιά του εἶχαν ἀσπρίσει, μέσα σὲ μιὰ νύχτα, ἀπὸ τὴν ἀγωνία του !...

* * *

'Ο φασιανὸς ψήνεται σὲ τρία τέταρτα, ὁ λαγὸς σὲ μιάμιση ὥρα, ἡ πέρδικα σὲ εἰκοσιπέντε λεπτά, ἡ μπεκάτσα σὲ μισὴ ὥρα, τὸ ὀρτύκι σὲ εἴκοσι λεπτά, ἡ τσίχλα σὲ εἰκοσιπέντε, τὸ κοτσύφι σὲ εἴκοσι λεπτά, ὁ τσαλαπετεινὸς σὲ μιὰ ὥρα κι' ἕνα τέταρτο καὶ ἡ ἀγριόχηνα σὲ μιὰ ὥρα.

* * *

Κατὰ τὸ 1791 τὸ δημοτικὸ συμβούλιο τοῦ Παρισιοῦ ἐξέδωσε τὴν ἑξῆς ἀξιομνημόνευτη διαταγή :

«'Απαγορεύεται ρητῶς στὰ σκυλιὰ ἡ εἴσοδος στοὺς ναούς. Οἱ παραβάτες αὐτῆς τῆς διαταγῆς, ἂν εἶνε σκύλοι τῆς ἐνορίας, θὰ τιμωροῦνται μὲ μαστίγωσι, ἂν δὲ εἶνε σκύλοι ξένοι, μὲ... πρόστιμο ἑξῆντα φράγκων.

«'Επειδὴ ὑπάρχει ὑπόνοια ὅτι τὰ ἐν λόγῳ σκυλιὰ μποροῦν νὰ προφασιστοῦν ἄγνοια, γι' αὐτὸ διατάσσουμε, ἡ παροῦσα διαταγὴ νὰ τοιχοκολληθῆ στοὺς κυριωτέρους δρόμους τῆς πόλεως».

* * *

Κάποιος Ἄγγλος ὀνομαζόμενος Σαμουὴλ Βαλδοβάϊν, ὁ ὁποῖος πέθανε πρὸ τινων ἐτῶν, ἄφησε μιὰ διαθήκη, στὴν ὁποία μεταξὺ τῶν ἄλλων ἐσημείωνε καὶ τὰ ἑξῆς :

«Οἱ συγγενεῖς μου ἐντέλλονται νὰ ρίξουν τὸ πτῶμα μου σ' ἕνα γειτονικὸ ποτάμι γιὰ πεῖσμα τῆς γυναίκας μου, ἡ ὁποία μὲ φοβέριζε διαρκῶς πὼς θἄρχόταν νὰ χορέψη ἀπάνω στὸ μνῆμα μου !».

* * *

'Η 'Εσκιμῶες ἀνατρέφουν τὰ παιδιά τους μὲ μεγάλη τρυφερότητα. Τὸ ξύλο εἶνε ἄγνωστο παιδαγωγικὸν μέσον γιὰ τὸν ἄξεστο αὐτὸ λαὸ καὶ ἡ μητέρες ἀφίνουν ἐλεύθερα τὰ παιδιά τους νὰ κάνουν συχνότατα ἀταξίες ποὺ σὲ μᾶς θὰ ἐτιμωροῦντο πολὺ αὐστηρά. 'Εκεῖνο ὅμως ποὺ δὲν μποροῦν νὰ ἀνιχθοῦν μὲ κανένα τρόπο ἡ 'Εσκιμῶες εἶνε τὰ κλάμματα καὶ τὰ νιαουρίσματα τῶν μωρῶν τους. Ἂν λοιπὸν τὸ μωρὸ δὲν πάψει μὲ τὸ καλὸ τὶς κλάψες του, τότε ἡ μητέρες τὸ γδύνουν ἐντελῶς κι' ἔτσι ὁλόγυμνο ὅπως εἶνε τὸ βγάζουν ἔξω στὸ χιόνι, μπρὸς στὴν εἴσοδο τῆς καλύβας τους ! Ὅσο κλαίει καὶ τσιρίζει τὸ μωρὸ θὰ μένη ἐκεῖ στὴν ἴδια θέσι. Ἅμα ὅμως ἀντιληφθεῖ πὼς τὸ καλύτερο εἶνε νὰ σταματήση τὶς κλάψες του, τότε ἡ μητέρα τὸ παίρνει πάλι μέσα καὶ τὸ τυλίγει μὲ τὰ ζεστά του ρουχαλάκια. Ἔτσι οἱ μικροὶ 'Εσκιμῶοι μαθαίνουν νὰ μὴν ἀνοίγουν κὰν τὸ στόμα τους. Οὔτε κλαῖνε, οὔτε φωνάζουν. 'Η μέθοδος τοῦ χιονιοῦ τοὺς ἔχει κάνει φρόνιμους, σὰν... γέρους !

Η ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΠΟΥ ΑΓΑΠΗΣΑΝ ΠΟΛΥ

Η ΩΡΑΙΑ ΦΕΡΡΟΝΙΕΡΑ

Β'.

Εἴδαμε στὸ προηγούμενο φύλλο πῶς ἡ Ζαρά, ἡ μικρὴ τσιγγάνα, ἔμεινε ὀρφανὴ ἀπὸ τὴ μητέρα της καὶ πῶς ἐφιλοξενήθη στὸ σπίτι τοῦ φιλανθρώπου δικηγόρου Φερρόν, ὁ ὁποῖος τὴν κράτησε κοντά του καὶ τὴν ἐβάφτισε, δίνοντάς της τὸ χριστιανικὸ ὄνομα Ἰωάννα.

Εἶχαν περάσει δυὸ χρόνια ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τῆς υἱοθετήσεώς της καὶ στὸ διάστημα αὐτὸ ἡ μικρὴ ὀρφανὴ ἔβγαλε ἀπὸ πάνω της τὴ θλῖψι κι' ἔγινε χαρούμενη καὶ γελαστή.

Ὁ Φερρὸν εὐχαριστιόταν νὰ τὴ βλέπη εὔθυμη καὶ τῆς παρεῖχε κάθε σχετικὴ ἐλευθερία. Ἕνα πρωΐ, ἡ Ἰωάννα τραγουδοῦσε, κατὰ τὴ συνήθειά της, ἐνῶ ὁ οἰκοδεσπότης ἐργαζόταν, σκυμμένος στὰ χαρτιά του.

— Κάθησε ἥσυχα, τῆς εἶπε ἡ Γιβόρνη, ἡ ὑπηρέτρια. Ἐργάζεται ὁ ἀφέντης...

— Καὶ τί σὲ νοιάζει ἐσένα γιὰ τὴ δουλειά μου; τὴ διέκοψε ὁ Φερρόν, ποὺ ἄκουσε τὴ φράσι της. Ἄσε την νὰ τραγουδάη...

Καὶ πραγματικά, ὁ Φερρὸν ποτὲ δὲν ἐργαζόταν τόσο καλά, ὅσο ὅταν ἔψαλλε ἢ ἔκανε διάφορα παιγνίδια ἡ προστατευομένη του.

Σιγὰ—σιγὰ μάλιστα ὁ δικηγόρος τὴν ἔμαθε νὰ διαβάζη καὶ νὰ γράφη κι' ἦταν εὐχαριστημένος ἀπὸ τὴν πρόοδό της.

Ὁ Φερρὸν εἶχε μεταβληθεῖ πειὰ καθ' ὁλοκληρίαν. Ἐνῶ ἄλλοτε στὸ δικαστήριο ἦταν ἀμίλητος καὶ βαρὺς στοὺς συναδέλφους του, τώρα μιλοῦσε πάντοτε μὲ κέφι καὶ ξώδευε μὲ περισσότερη ἐλευθερία τὰ χρήματά του.

Ὁ γραμματεύς του ὅμως ἦταν δυσαρεστημένος ἀπὸ τὴν ἀπότομη αὐτὴ μεταβολή.

— Τὸν χάλασαν τὸν ἀφέντη μου! ἔλεγε μὲ παράπονο ὁ μοχθηρὸς καμπούρης.

Καί, κυττάζοντας λοξὰ τὴν Ἰωάννα, ποὺ τὴ μισοῦσε κρυφά, πρόσθεσε μὲ κακία:

— Βέβαια αὐτὴ τὸν ἔχει χαλάσει... Αὐτὴ ἡ τσιγγάνα ποὺ τὴ μαζέψαμε προχτὲς ἀπ' τοὺς δρόμους... Καὶ νὰ σκέφτεται κανεὶς πῶς μόλις πάτησε τὰ δεκάξη της, ἐνῶ αὐτὸς ἔχει περασμένα τὰ πενῆντα....

Ὁ καμπούρης δὲν γελιόταν στὶς προβλέψεις του. Ὁ κύριός του, παρ' ὅλη τὴ διαφορὰ τῆς ἡλικίας των, συμπαθοῦσε τὴν Ἰωάννα καὶ τὴν προώριζε γιὰ τὸν ἑαυτό του.

* * *

Κατὰ τὶς ἀρχὲς τοῦ 1593, ἐπειδὴ ἡ δικηγορικές του ἐργασίες εἶχαν αὐξηθεῖ καὶ δὲν ἐπαρκοῦσε πειὰ ὁ γραμματεύς του γιὰ τὴ διεκπεραίωσί τους, ὁ Φερρὸν ἀναγκάστηκε νὰ πάρη καὶ δεύτερο βοηθὸ στὸ γραφεῖο του.

Ὁ νέος αὐτὸς ὑπάλληλός του ἦταν γυιὸς ἑνὸς φίλου του χρυσοχόου, μὲ τὸν ὁποῖο ὁ Φερρὸν σχετιζόταν πρὶν ἀπὸ πολλὰ χρόνια καὶ ὠνομαζόταν Ρενὲ Γκισάρ.

Ὁ Ρενὲ Γκισὰρ ἦταν δειλὸς σὰν κοριτσάκι...

Ἦταν δεκαεφτὰ μόλις ἐτῶν, ξανθός, συμπαθητικός, χαριτωμένος καὶ πρὸ πάντων δειλός, σὰν κοριτσάκι.

Ἐν τούτοις ὁ Ρενέ, παρὰ τὴ νεαρή του ἡλικία, λόγῳ τῆς ὡμορφιᾶς του, ἦταν ἱκανὸς νὰ ἐμπνεύση ἀπὸ τώρα ἔρωτα σὲ μιὰ γυναῖκα, πρᾶγμα ποὺ τὸ παρέβλεψε ὁ προϊστάμενός του, παίρνοντάς τον ἀκόμα γιὰ... μωρό.

Καὶ πραγματικά, κατὰ τοὺς τρεῖς πρώτους μῆνες τῆς παραμονῆς του στὴν ὑπηρεσία, ὁ νέος ὑπάλληλος ἀνταποκρίθηκε τελείως στὶς προσδοκίες τοῦ κυρίου του.

Δὲν ἄνοιγε τὸ στόμα του παρὰ μόνο κατὰ τὴ διάρκεια τοῦ γεύματος γιὰ.... νὰ φάη. Πολλὲς φορὲς ὁ Φερρὸν τὸν ρωτοῦσε στ' ἀστεῖα μήπως ἦταν μουγκός.

Ὁ Ρενὲ γινόταν τότε κατακόκκινος ἀπ' τὴ ντροπή του κι' ἡ Ἰωάννα γελοῦσε.

— Αὐτὸς ὁ μικρὸς φαίνεται βλάκας! ἔλεγε στὸν θετό της πατέρα.

Κατόπιν ὅλων αὐτῶν, ὁ Φερρὸν θεωροῦσε ἐντελῶς ἀκίνδυνο τὸν νεαρό του γραμματέα καὶ γι' αὐτὸ τὸν ἄφινε χωρὶς καμμιὰ ὑποψία, κάθε βράδυ καὶ κάθε Κυριακή, νὰ συνοδεύη τὴν Ἰωάννα στὸν περίπατο.

Ἔκανε μεγάλο λάθος ὅμως, λάθος φοβερό. Ὅταν μιὰ γυναῖκα θεωρεῖ κουτὸν ἕναν ὡραῖον ἄνδρα, θὰ βρῆ ὁπωσδήποτε εὐκαιρία νὰ τοῦ δώση μερικὰ μαθήματα ἐξυπνάδας.

Στὸ μεταξὺ αὐτό, ἡ συμπάθεια ποὺ ἔννοιωθε ἀρχικὰ ὁ Φερρὸν γιὰ τὴν Ἰωάννα, ἀνεπτύχθη καὶ μετεβλήθη σ' ἔρωτα, σ' ἕνα πραγματικὸ πάθος καὶ μάλιστα γεροντικό!

Δὲν τολμοῦσε ὅμως νὰ ἐξομολογηθῆ τίποτε στὴν Ἰωάννα κι' ὅσο ἔκρυβε τὴν ἀγάπη του, ἄλλο τόσο αὐτὴ φούσκωνε μέσ' στὰ στήθια του καὶ τοῦ φλόγιζε τὴν καρδιά.

Ἀπὸ μέρα σὲ μέρα ἔνοιωθε πῶς τὴν ἀγαπᾶ περισσότερο κι' ἡ ὧρες ποὺ περνοῦσε μακρυά της τοῦ φαινόντουσαν ἀτέλειωτες, μονότονες, ἀπελπιστικές. Ὡστόσο, τὸ μεγαλείτερο μέρος τῆς ἡμέρας ὁ γέρο δικηγόρος τὸ περνοῦσε κοντά της κι' ἐξακολουθοῦσε μὲ ἀφάνταστη ὑπομονὴ νὰ τῆς κάνη μαθήματα.

Τὴ νύχτα πολλὲς φορὲς πήγαινε, πατῶντας στὶς ἄκρες τῶν ποδιῶν του, ὡς τὴν πόρτα τοῦ δωματίου της κι' ἀπὸ κεῖ ἄκουγε τὴν ἥσυχη κανονικὴ ἀναπνοή της.

Μιὰ βραδυὰ ὅμως δὲν ἐβάσταξε καί, στρέφοντας τὸ κλειδί, ποὺ συνήθιζε ἡ Ἰωάννα νὰ τὸ ἀφίνη στὴν πόρτα, μπῆκε μέσα.

Τὸ φεγγάρι ἔμπαινε ἀπὸ τὸ παράθυρο καὶ φώτιζε τὸ κρεββάτι τῆς κόρης, ἡ ὁποία ἀναπαυόταν πλαγιασμένη σὲ μιὰ θελκτικώτατη στάσι.

Οἱ κατάλευκοι βραχίονές της ἦσαν ριγμένοι πίσω ἀπ' τὸ ὡραῖο της κεφάλι καὶ τὸ μισόγυμνο στῆθος της φεγγοβολοῦσε σὰν νάταν ἀπὸ φίλντισι...

Ὁ Φερρὸν γλύστρησε τότε κοντά της κι' ἄκουσε τὴν καρδιά του νὰ χτυπᾶ δυνατά. Ἡ λαχτάρα του ἡ ἐρωτικὴ τὸν ἔπνιγε...

Αὐτὴ τὴ στιγμὴ ἡ κοιμισμένη κόρη κουνήθηκε κι' ἕνας ψίθυρος ξέφυγε ἀπ' τὰ χείλη της.

Ὁ δικηγόρος φοβήθηκε μὴν ἀποκαλυφθῆ. Ὀπισθοχώρησε ἀμέσως καὶ ἐτράπη εἰς φυγήν, σὰν ἕνας κλέφτης ποὺ εἶχε πιαστεῖ ἐπ' αὐτοφώρῳ.

Τὴν ἄλλη μέρα, ὅταν ἐξύπνησε ὕστερ' ἀπὸ ἕναν ταραχώδη ὕπνο, ὁ Ζὰν Φερρὸν σκέφτηκε:

— Αὐτὴ ἡ δουλειὰ πρέπει νὰ τελειώση... Δὲν ὑποφέρεται πειά... Τὴν ἀγαπῶ πολύ, πάρα πολύ... Πρέπει νὰ τὴν κάνω δική μου. Καὶ γιὰ νὰ γίνη αὐτό, πρέπει νὰ τὴν παντρευτῶ...

Ὅταν ὅμως τὴν εἶδε σὲ λίγο νὰ μπαίνη, ὅπως πάντα, στὸ γραφεῖο του καὶ νὰ τὸν καλημεράη, προσφωνῶντας τον, ὅπως συνήθως, πατέρα, τοῦ ἦρθε νὰ σκάση καὶ δὲν ἤξερε πῶς νὰ φερθῆ.

Πατέρας! Πατέρας! Τί ἀνόητος ποὺ ἦταν ὅταν τὴν εἶχε συμβουλέψει γιὰ πρώτη φορὰ νὰ τὸν ἀποκαλῆ μ' αὐτὸ τὸ γελοῖο ὄνομα!

* * *

Ἕνας, δυό, τρεῖς μῆνες πέρασαν ἀκόμα, χωρὶς νὰ συμβῆ τίποτε τὸ ἔκτακτο.

Κι' ἂν δὲν μεσολαβοῦσε τὸ περιστατικὸ ποὺ θὰ διηγηθοῦμε παρακάτω, ὁ Φερρὸν θὰ περίμενε ἴσως πολὺν καιρὸ ἀκόμα γιὰ νὰ προβῆ στὴν ἐξομολόγησί του.

Ἦταν ἕνα ἀνοιξιάτικο ἀπόγευμα Κυριακῆς.

Ὁ Φερρὸν ἔλειψε γιὰ μιὰ βιαστικὴ ὑπόθεσί του.

Ὁ Ἀλαὶν Μπριντοῦ, ὁ πρῶτος γραμματεύς του, ἦταν ἐπίσης ἔξω.

Ἡ Γιβόρνη βρισκόταν μέσα στὴν κουζίνα κι' ἑτοίμαζε τὸ δεῖπνο.

Ἡ Ἰωάννα καθόταν σ' ἕνα παράθυρο τῆς σάλας τοῦ κάτω πατώματος καὶ κεντοῦσε.

Ὁ Ρενέ, καθισμένος ἀπέναντί της πάνω σ' ἕνα χαμηλὸ σκαμνί, διάβαζε ἕνα ἠθικοθρησκευτικὸ ἀνάγνωσμα, γραμμένο ἀπὸ κάποιον ἐπίσκοπο καὶ μεταφρασμένο ἀπ' τὰ λατινικά.

Ἡ Ἰωάννα ὅμως δὲν ἄκουγε τὴν ἀνάγνωσι ἐκείνη τὴ στιγμή. Πρόσεχε μᾶλλον.... τὸν ἀναγνώστη!

Καὶ νὰ ποιὰ ἦταν ἡ σκέψι της:

«— Φαίνεται κουτός, ἀλλὰ στὴν πραγματικότητα δὲν εἶνε!»

Ναί, ἀλλὰ ἔπρεπε νὰ βεβαιωθῆ γι' αὐτό. Μὲ ποιὸν ὅμως τρόπο;

Ἡ Ἰωάννα ἦταν ἀναμφιβόλως ἀθωοτάτη ἀκόμα, ἀλλὰ μέσα στὶς φλέβες της εἶχε θερμὸ σπανιόλικο αἷμα. Διέκοψε λοιπὸν τὸ κέντημά της κι' εἶπε ξαφνικὰ στὸν νέο:

— Γιατί κάθεστε τόσο μακρυά μου, Ρενέ; Δὲν ἔρχεστε σιμώτερα;

— Μά, δεσποινίς, συνήθως ἐδῶ κάθομαι πάντα..., πάντα..., τραύλισε ὁ νέος.

— Πάντα...., πάντα..., ἐπανέλαβε μισοειρωνικὰ ἡ κόρη. Πλησιάστε λοιπόν... Μὴ φοβάστε... Κι' ἔπειτα αὐτὸ τὸ βιβλίο δὲν μ' ἀρέσει... Ἀρέσει σὲ σᾶς;... Δὲν εἶνε καλύτερα νὰ μιλήσουμε;...

— Νὰ μιλήσουμε... Ἀλλὰ γιατί πρᾶγμα;

— Θὰ βροῦμε... Σταθῆτε... Πόσων ἐτῶν εἶστε;

— Τὰ ἐρχόμενα Χριστούγεννα κλείνω τὰ δεκαεφτά...

— Εἶστε δηλαδὴ μεγαλείτερός μου ἔξη μῆνες, σωστὸς ἄντρας νὰ ποῦμε... Ὕστερ' ἀπὸ λίγον καιρὸ θὰ σκέφτεστε γιὰ παντρειά....

— Γιὰ παντρειά! Ὤ, ὤ!...

— Τί, δὲν θέλετε νὰ παντρευτῆτε;

— Εἶμαι πολὺ νέος ἀκόμα, δεσποινίς...

— Ναί, μὰ ἂν ἀγαπούσατε καμμιά... Δὲν σᾶς ρώτησα, ἀλήθεια, μήπως ἀγαπᾶτε;....

— Ἐγώ..., βέβαια..., ἀλλά...

Ὁ νεαρὸς ὑπάλληλος τὰ σάστισε καὶ δὲν μποροῦσε νὰ προχωρήση. Ἡ Ἰωάννα κρεμόταν ἀνυπόμονη ἀπ' τὰ χείλη του.

Στὸ μεταξὺ αὐτὸ ὁ Ρενὲ ἐπλησίασε τὴν καρέκλα του πρὸς τὸ μέρος της, σύμφωνα μὲ τὴν ἐπιθυμία της.

Ἐπεκράτησε σιωπή. Ἡ Ἰωάννα ἄφησε τὸ κέντημά της νὰ τῆς πέση. Κι' ὁ Ρενὲ ἐγκατέλειψε τὸ βιβλίο στὰ γόνατά του.

— Λοιπόν; ρώτησε ἡ κόρη, ἀκουμπῶντας τὸ κεφάλι της στὸν ὦμο τοῦ λατρευτοῦ της.

— Τί;

— Γιατί δὲν μοῦ εἶπες ποιὰν ἀγαπᾶς; Μήπως δὲν μοὖχεις ἐμπιστοσύνη;

— Ὤ, ὄχι, δεσποινίς! Μόνο πού....

Ὁ Ρενὲ δὲν πρόφτασε ν' ἀποτελειώση τὴ φράσι του.

Καθὼς ψιθύριζε αὐτὰ τὰ λόγια, τὰ χρυσὰ μαλλιά του ἔσμιξαν, ἄθελα, μὲ τὰ μαῦρα μαλλιὰ τῆς Ἰωάννας.

Συγχρόνως ἡ πόρτα τῆς σάλλας ἄνοιξε καὶ παρουσιάστηκε ἕνας ἄνθρωπος πελιδνός, ἔξαλλος, ἀγνώριστος ἀπ' τὴν ὀργή του.

Ἦταν ὁ Φερρόν!....

Στὸ ἐρχόμενο φύλλο, θὰ δοῦμε τί ἀπόγινε μεταξὺ τῶν τριῶν αὐτῶν ἀνθρώπων, ποὺ ζοῦσαν κάτω ἀπ' τὴν ἀγάπη καὶ τὴ ζήλεια.

ΓΙΑ ΝΑ ΚΑΝΕΤΕ ΚΕΦΙ

Η ΠΑΛΗΕΣ ΑΜΙΜΗΤΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ

Κατ' ἐπανάληψιν ἔχουμε δημοσιεύσει στὸ «Μπουκέτο» παληὲς ἀναφορὲς ἀποσπασματαρχῶν καὶ ἄλλων κατωτέρων δημοσίων ὑπαλλήλων, ἀμίμητες καὶ ξεκαρδιστικές. Σήμερα δημοσιεύουμε μερικὲς ἀκόμα, ἀντιγεγραμμένες ἀπὸ τὸ ἀρχεῖο μανιώδους συλλέκτου τοιούτου εἴδους... μαργαριτῶν.

Ἀπολαύσατε...

Ὁ σταθμάρχης Α. Ν. πρὸς τὴν μοιραρχίαν Χ.

διὰ τὸν εσερχωμὸν εἰς τὴν εἰκίαν τοῦ Μ.Π.

Εὐπιθῶς ἀναφέρω πρὸς τὴν Σ. Μοιραρχία ὅτι εἰς τὴν 1ην Μ.Μ. τοῦ μεσωνικτίων ἐσίλθαν εἰς τὴν εἰκίαν τοῦ Μ.Π. δίω ἄνθρωποι ἄγνωστη καὶ ἡ κιρεία ἐπιροβόλησε πληροφορηθεῖς ἀπὸ τοὺς γιτόνους ἀμέσως ἐξίλθον καὶ δὲν ἴδον τίποτες, περίπολῳ ἤτων ει χωροφίλακες Κ. Σ. καὶ Ε. Γ. δὲν μᾶς ἀνέφεραν τίποτης τὴν προείαν Μ.Π. μᾶς ἠδόπιρσε εἰκιρία ὅτι εἰσήλθον εἰς τὴν εἰκίαν της καὶ ἀναγκάστη νὰ πιροβολήση καθῶς ὁ νοικοκίρης δὲν εἴτων ἐντὸς τῆς εἰκίας του καθῶς πλιροφορίθην ὅτι μίπος ἐσήλθον διὰ τὴν παραμάνα εἰ διὰ κανένα κουνέλη εἰ εἰκία εἶνε πλησίον τοῦ σμιρνιοῦ.

Α. Ν. (ὑπινωματάρχης)

Ὁ ἀποσπασματάρχης Α. Β. πρὸς τὴν Μοιραρχίαν Π. περὶ παραλαβῆς καταλόγου τοῦ κληρούχου τοῦ 21.

Ἀναφέρω μετασεβασμοῦ πρὸς τὴν Μοιραρχίαν ταύτην ὅτι χθὲς ἔλαβον τὸν Κατάλογον τοὺ κληρούχου τοῦ ἐνταῦθα Δήμου ἐνείργισα καὶ θὰ ἐνεργίσω τὰ κτηκοτάτην είπερεσίαν ἀλλὰ τὰ παράπονα ἶναι καθόλου ἀνιπόστατα ὅπος τὰ γνωρίζομε ἡμεῖς κατὰ καθήκον ἐνεργίσαμε τὴν σύλειψιν τοῦ φειγωστράτου ὅπος ἠμπορέσαμε καὶ ἂν ἦχον κρίσην ἐκύνι ποῦ παραπονέθηκαν δὲν παραπονοῦντο διότι τοῦς ἔκαμα καλὸ καὶ τὴν Σύμερον ἀπαλάκτηκαν καὶ δὲν ἔχουν ἄλας τημορίας καὶ δὲν πειράζη ἂν τοῦς φάγαμε μερικὲς κότες μεχίλιες σβλαφήμιες καὶ μηρείαις κατάρες, ἀλλὰ ὁ θεὼς μὰς τῆς ἔκανε χαλάλη διώτὶ ἀγανακτοῦσαμε διὰ τὴν σύλειψήν τους.

Εὐπυθέστατος Α. Β.

(ἐνωματάρχης)

Καὶ ἕνα ἄλλο *«περὶ ἕνος τρέχου Κάρου καὶ Ἴπου καὶ Ἀνθρόπου καλπάζον καὶ μιὰς κλοπῆς»!...*

«Ἀναφέρο ἐφσεβάστως πρὸς τὴν σεβαστὶν Μηραρχίαν διὰ τῆς ὁρμῆς ἔτρεχαν σφόδρα κάρον καὶ Ἴπον κατὰ τὶν θέσιν στρατειοτικοῦ νοσοκομίου διαβένον καὶ τρέχον τὸν ὕπον καὶ δύω μάγγες προξένισαν μίαν μικρὰν κλοπὶν ὁ μὲν ἐν τῶν δύω ἴπον προκεροῦ εἶχον φονεύσει ἐν ἄλλῳ πεδίον τὸ ὁποῖον ἀπέθανεν ἐπομένος!

»Αὐτὴ ἡ δύω μάγγε κατὰ τὶν θέσιν μακρογιάνιν ἔκλεψαν καὶ ἕνα τέντζερα ἑνὸς πτοχοῦ, συνάμα δὲ ἐν τῷ μέσων τῆς ἀποστάσεως θέσιν μακρογιάνι τοὺς συνελίψαμεν καὶ τοὺς ἐξέταζα τὴν πράξην τους τρέχον καὶ διαβένον ὁδιγῶν τὸν ὕππον καὶ τὼ κάρω εὔφνης βλέπων φωνάζω—βρὲ θὰ μὲ κόψης—αὐτοὶ ἔμεινον καὶ δὲν ὁμιλοῦσαν παντελὸς ἀφοῦ τὸν ἐφόναξα—βρὲ διὰ τῆ τρέχης τὸν ὕπο—κι' ἔτρεξα προλαβῶν τὸν ἑαυτόν μου κατὰ τοῦ τρέχαντος ἴπου καὶ Κάρου καὶ ἐπρόλαβα τὸ κακὸν συνάμα δὲ ἐπῆγεν νὰ κρεμίσει καὶ τὸν ἱερέα τοῦ στρατειοτικοῦ νοσοκωμίου καὶ ἐπρόφθασα τὸ κακὸν τοῦ ἵππου ὅπου ἐπιστραίφον ἐκ τοῦ νταμάρη εἰς τὸ στάβλον τῆς γαργαρέτας».

ΠΑΛΗΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

ΟΙ ΦΟΡΟΙ

(Ἀπ' τὸ παρακάτω χαριτωμένο σατυρικὸ ποίημα φαίνεται τί τραβοῦσαν ἄλλοτε οἱ Ἕλληνες μὲ τὴν εἴσπραξι τῶν φόρων. Τὰ ἴδια τραβοῦν περίπου καὶ σήμερα καὶ γι' αὐτὸ δημοσιεύουμε τὸ ἐν λόγῳ ποίημα ὡς ἐπίκαιρο).

Σήκω, Γιάννη, σήκω!
Στ' ὄνειρό σου λύκο
χτὲς τὸ βράδυ εἶδες;
Ἔρχετ' ὁ εἰσπράκτορας μὲ τοὺς σταυρωτῆδες!

Γιάννη, ξύπνα, Γιάννη, κι' ἦρθαν στὸ χωριό μας
ξένοι ποὺ τὰ σπίτια παίρνουν παγανιά.
Ἄντρα μου, τί θένε; Ἔχουν καὶ σκοινιά...
Εἶν' οἱ σταυρωτῆδες! Πάει, φτωχέ, τὸ βιό μας!....
Σήκω, Γιάννη, σήκω, κ.λ.π.

Κύττα, ξημερώνει. Πετεινοὶ λαλοῦνε,
Εἶσ' ἀποσταμένος κι' ἄργησες πολύ!
Τὸ μονάκριβό του πρόβατο πουλεῖ
ὁ ἀντικρυνός μας γιὰ νὰ πλερωθοῦνε!
Σήκω, Γιάννη, σήκω, κ.λ.π.

Ἄχ, λεφτὸ δὲν ἔχω κι' ἔρχονται, τί ζάλη!...
τὰ πατήματά τους νοιώθω στὴν αὐλή,
ἄγρια γαυγίζει κάτω τὸ σκυλί....
Ἄχ, ἀπ' τὸ καλύβι τρῶνε οἱ μεγάλοι.
Σήκω, Γιάννη, σήκω, κ.λ.π.

Τοὺς φτωχούς, μᾶς γδύνουν, λὲς μᾶς ἔχουν ἄχτι...
Ἄχ, κακὴ 'ν' ἡ φτώχεια μὲ κακὴ καρδιά!
Κι' ἔχεις, γιὰ νὰ θρέψης ἔξ—εφτὰ παιδιά,
σὺ ἕνα λυσγάρι κι' ἐγὼ ἕν' ἀδράχτι...
Σήκω, Γιάννη, σήκω, κ.λ.π.

Ὅλη ἡ προκοπή μας εἶνε τὸ καλύβι,
ἕνα κάρτο στρέμμα δίχως τὸν καρπό....
Ὅμως τὸ ταμεῖο μᾶς φυλάει σκοπὸ
κι' ἡ τοκογλυφία τὸ πουγκί μας στίβει!.....
Σήκω, Γιάννη, σήκω, κ.λ.π.

Ἡ ψυχή μας βγαίνει μὲ τὸν ἵδρωτά μας,
καὶ τὸν χαίροντ' ἄλλοι πλούσιοι καὶ τρανοί....
Τρῶν' αὐτοὶ τὴν κόττα, τρῶν αὐτοὶ τ' ἀρνὶ
κι' ἀπ' τὴν τσέπη μέσα παίρνουν τὰ λεφτά μας!...
Σήκω, Γιάννη, σήκω, κ.λ.π.

Τὸ κρασὶ μποροῦσε θάρρος νὰ σοῦ δίνη,
μὰ οἱ φόροι τόση τοὔδωκαν τιμή!
Γιὰ νὰ πιῆς ρετσίνα, τοῦ φτωχοῦ ζουμί,
καὶ τὸ νυφικό μου πούλα δαχτυλίδι!....
Σήκω, Γιάννη, σήκω, κ.λ.π.

Ὁ καπνὸς μποροῦσε νὰ σὲ ξεκουράζη,
εἶνε τὸ τσιγάρο μιὰ παρηγοριά....
Μιὰ φορολογία σ' τὤσβυσε βαρειὰ
κι' ὁ καπνὸς πλουσίους μᾶς διασκεδάζει....
Σήκω, Γιάννη, σήκω, κ.λ.π.

Οὐρανέ, δὲν βρέχεις καὶ γιὰ μᾶς καπίκια;
Κι' ὅποιος θέλει, φόρους ἂς μᾶς ἀπαιτεῖ!
Τ' εἶνε στοὺς πλουσίους φόροι δυνατοί;
Μέσ' στὴ θημωνιά τους ἕνα—δυὸ ποντίκια!....
Σήκω, Γιάννη, σήκω, κ.λ.π.

Ἄκου! μπαίνουν μέσα! Τώρα τί θὰ κάνης;
Δὲν μιλᾶς; Ὤ, εἶσαι κίτρινος, ἀλλοί!
Χτὲς παραπονιόσουν πῶς πονεῖς πολὺ
σὺ ποὺ τυραννιέσαι κι' ἕνα «ἄχ!» δὲν βγάνεις....
Σήκω, Γιάννη, σήκω, κ.λ.π.

Μάταια τὸν κράζει... Ὁ φτωχὸς πεθαίνει!....
Στὸν βασανισμένο τὸν ἐργατικὸ
προσκεφάλι ὁ Χάρος εἶνε μαλακό....
Ὁ Θεὸς πατέρας στὰ ὀρφανὰ νὰ γένη!...

Σήκω, Γιάννη, σήκω!
Χτὲς τὸ βράδυ λύκο
στ' ὄνειρό σου εἶδες;
Ἔρχετ' ὁ εἰσπράκτορας μὲ τοὺς σταυρωτῆδες!....

ΧΡΥΣΑ ΛΟΓΙΑ

Ἡ γυναῖκες μοιάζουν μὲ τοὺς ἀνεμοδεῖχτες. Μόνον ὅταν σκουριάζουν μένουν στὴν ἴδια θέσι.

Βολταῖρος

Ἐπικινδυνώτερος ὅλων τῶν πανούργων εἶνε αὐτὸς ποὺ φαίνεται ὅτι ξεγελιέται ἀπὸ τὶς πανουργίες.

Μπαρρὲς

Ὅποιος δὲν γνωρίζει καλὰ τὶς γυναῖκες, δὲν μπορεῖ νὰ φανταστῆ πόση καλωσύνη ὑπάρχει κάποτε στὶς προδοσίες των.

Φεϋντὼ

ΑΝΑΜΕΣΑ ΣΤΟΥΣ ΠΕΙΡΑΤΑΣ ΚΑΙ ΣΤΟΥΣ ΤΥΧΟΔΙΩΚΤΑΣ

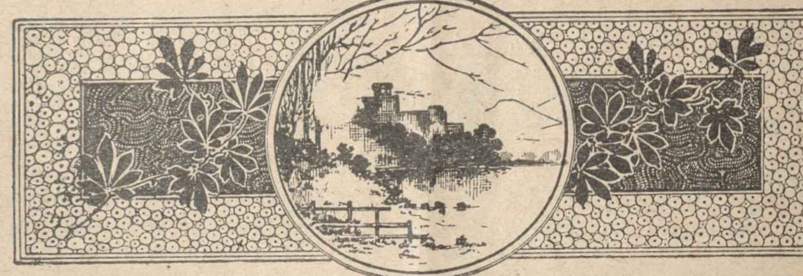

Ο ΘΗΡΙΩΔΗΣ ΚΟΥΡΣΑΡΟΣ ΜΟΡΓΚΑΝ

Τοῦ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΑΙΞΜΕΛΕΝ, Ιατροῦ τῶν πειρατῶν τῶν Ἀντιλλῶν ἀπὸ τὸ 1666 ἕως τὸ 1672.

Δ'.

Εἴδαμε στὸ προηγούμενο φύλλο πῶς ὁ Μοργκὰν κατώρθωσε νὰ μπῆ μὲ τὴν πονηρία στὸ φρούριο τοῦ Πουέρτο—Μπέλλο.

Οἱ πειραταὶ ἦσαν πειὰ κύριοι τῆς πόλεως. Τὸ αἷμα ἔτρεχε ποτάμι στοὺς δρόμους κι' ὅπου κι' ἂν γύριζε κανεὶς ἀντίκρυζε πτώματα. Ὅλη τὴ νύχτα οἱ τυχοδιῶκτες τοῦ Μοργκὰν τὴν ἐπέρασαν σφάζοντας καὶ ξεγυμνώνοντας τὰ θύματά τους. Ὅποιον κι' ἂν συναντοῦσαν μπροστά τους, χωρὶς νὰ κάνουν διάκρισι ἂν ἦταν νέος ἢ γέρος, γυναῖκα ἢ παιδί, τὸν σκότωναν, χωρὶς κανένα δισταγμό....

Ἡ φρίκη καὶ ἡ ἀπόγνωσις βασίλευε καὶ κραυγὲς ἀπελπισίας, μπερδεμένες μὲ τοὺς στεναγμοὺς τῶν ἑτοιμοθανάτων, ἀντηχοῦσαν ἀπὸ παντοῦ.

Ἀλλὰ ἡ πιὸ φριχτὴ σκηνὴ τῆς δραματικῆς ἐκείνης νύχτας διαδραματίστηκε μέσα στὸ ναὸ τοῦ Ἁγίου Δομενίκου, τὴ μητρόπολι τῆς νήσου.

Ἐκεῖ μέσα εἶχαν καταφύγει περὶ τὰ πεντακόσια γυναικόπαιδα, μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι οἱ πειραταὶ δὲν θὰ τολμοῦσαν νὰ μποῦν στὸν ἱερὸ αὐτὸ χῶρο. Ἡ φτωχὲς γυναῖκες, κρατῶντας τὰ παιδιά τους στὴν ἀγκαλιά τους, εἶχαν γονατίσει καὶ προσευχόντουσαν, ἐπικαλούμενες τὴ θεϊκὴ βοήθεια, ὅταν ἔξαφνα κάποιος ἀπὸ τοὺς πειρατάς, περνῶντας ἀπ' ἔξω, εἶδε τὴν ἐκκλησία γεμάτη.

Ἀμέσως ἔτρεξε καὶ τὸ ἀνεκοίνωσε στοὺς ἄλλους συναδέλφους του.

Στὴ στιγμή, ἡ ἄγρια αὐτὴ ὁρδή, ποὺ δὲν εἶχε χορτάσει ἀκόμα ἀπὸ αἷμα, ὥρμησε μαινομένη πρὸς τὸν Ἅγιο Δομένικο.

Σκηνὲς ἀπερίγραπτες ἔλαβαν χώραν κι' ἡ ἐκκλησία βεβηλώθηκε καὶ μετεβλήθη σὲ τόπο ἀκολασίας.

Κραυγὲς ὑπερτάτης ἀκολασίας ἔβγαιναν ἀπὸ μέσα, ἀνακατεμένες μὲ ἄγρια οὐρλιάσματα. Ἡ δυστυχισμένες γυναῖκες προσπαθοῦσαν ν' ἀντισταθοῦν, μὰ οἱ πειραταί, ἀφοῦ ἱκανοποιοῦσαν τὰ κτηνώδη πάθη τους, τοὺς βύθιζαν τὰ μαχαίρια τους στὸ στῆθος.

Μὲ τὴν ἴδια ἐπίσης ἀπανθρωπία ἔσφαξαν καὶ τ' ἀθῶα παιδάκια καὶ τὰ ποδοπατοῦσαν ἀλύπητα, μεταβάλλοντάς τα σὲ πολτὸ σαρκῶν καὶ αἵματος.

Μὰ ἔξαφνα, ἐνῶ πειὰ ἡ σφαγὴ εἶχε τελειώσει κι' οἱ πειραταί, χορτασμένοι ἀπὸ αἷμα, ἑτοιμαζόντουσαν νὰ βγοῦν ἀπ' τὴν ἐκκλησία, εἶδαν ἔξαφνα τεράστιες φλόγες νὰ τοὺς περιστοιχίζουν ἀπ' ὅλες τὶς μεριές. Ὁ Ἅγιος Δομένικος καιγόταν !....

Κι' ἐπειδὴ φυσοῦσε δυνατὸς ἄνεμος ἐκείνη τὴ νύχτα, ἡ φωτιὰ εἶχε ἁπλωθεῖ τόσο γρήγορα, ὥστε ὄχι μόνο ἀπέκλειε τώρα κάθε ἔξοδο σ' ὅσους βρισκόντουσαν μέσα στὴν ἐκκλησία, ἀλλὰ εἶχε μεταδοθεῖ καὶ στὰ γειτονικὰ οἰκήματα....

Ὁ Μοργκάν, οἱ ὑπαρχηγοί του κι' ὁ ὑποφαινόμενος παρακολουθούσαμε ἀπὸ τὴ μεγάλη πλατεῖα τῆς πόλεως τὴν πυρκαϊά, χωρὶς ὅμως νὰ μποροῦμε νὰ κάνουμε τίποτε....

Ἔτσι σὲ λίγο, εἴδαμε τὸ θόλο τοῦ Ἁγίου Δομένικου νὰ πέφτη μὲ πάταγο, θάβοντας κάτω ἀπ' τὰ συντρίμματά του περισσοτέρους ἀπὸ ἑκατὸ πειρατὰς κι' ὅλα τὰ γυναικόπαιδα ποὺ εἶχαν ζητήσει ἄσυλο ἐκεῖ μέσα —ἀπ' τὰ ὁποῖα ὅμως τὰ περισσότερα ἦσαν ἤδη σκοτωμένα.

Ἡ Θεία Δίκη εἶχε τιμωρήσει τοὺς πειρατὰς γιὰ τὴν ἀπανθρωπία τους.

Ὁ Μοργκὰν καθ' ὅλο αὐτὸ τὸ διάστημα δὲν ἔκανε ἄλλο παρὰ νὰ βλαστημάη. Ἔβλεπε ὅτι ἡ ἅλωσις τοῦ Πουέρτο—Μπέλλο τοῦ εἶχε στοιχίσει πολὺ ἀκριβὰ κι' ὅτι κανένα ὑλικὸ κέρδος δὲν τοῦ εἶχε φέρει ὥς τὴ στιγμή.

Ἡ πυρκαϊὰ ἐντωμεταξύ, βοηθουμένη ἀπὸ τὸν ἄνεμο, ἐπεκτεινόταν πρὸς τὴν ἀνατολικὴ διεύθυνσι τῆς πόλεως.

Τὰ σπίτια, ποὺ ἦσαν ξύλινα τὰ περισσότερα, φούντωσαν ἀμέσως καὶ μέσα σὲ λίγες στιγμὲς ἀποτεφρωνόντουσαν.

Οἱ κάτοικοί τους, ξεφρενιασμένοι, ἔτρεχαν στοὺς δρόμους γιὰ νὰ σωθοῦν, μὰ ἐκεῖ τοὺς περίμενε ὁ θάνατος, γιατὶ οἱ πειραταὶ παραμόνευαν... Εἶχαν ἐξαγριωθεῖ μάλιστα ἀκόμα περισσότερο, γιατὶ ἔβλεπαν ὅτι ἡ πυρκαϊὰ θὰ κατέστρεφε ὁλόκληρη τὴν πόλι καὶ δὲν θὰ μποροῦσαν νὰ τὴ λεηλατήσουν.

Μὰ τώρα ὁ κίνδυνος ἀπειλοῦσε κι' αὐτοὺς τοὺς ἴδιους, γιατὶ ἡ φλόγες τοὺς εἶχαν ζώσει ἀπὸ παντοῦ καὶ σὲ λίγο δὲν θὰ μποροῦσαν νὰ φύγουν ἀπ' τὴν καιομένη πόλι.

Τότε ὁ Μοργκὰν διέταξε τὸ σαλπιγκτή του νὰ σημάνη συγκέντρωσι καὶ σὲ λίγο καμμιὰ πενηνταριὰ μόνο πειραταὶ συγκεντρώθηκαν στὴν πλατεία. Ὁ Μοργκὰν μπῆκε ἐπὶ κεφαλῆς καὶ ξεκίνησαν, διευθυνόμενοι πρὸς τὴν ἔξοδο τῆς πόλεως.

Ὅταν βγῆκαν ἔξω, ὁλόκληρη ἡ πόλις καιγόταν...

Ἀπ' ὅλες τὶς διευθύνσεις ὑψωνόντουσαν τεράστιες φλόγες ποὺ ἔφταναν ὥς τὸν οὐρανό.

Ἐμεῖς παρακολουθούσαμε τὸ θέαμα, ἐν ἀσφαλείᾳ πειά, ἀπὸ ἕνα ὕψωμα, ὥς ὅτου ξημέρωσε. Τότε πειὰ ἡ φωτιά, μὴ βρίσκοντας ποῦ νὰ ἐπεκταθῆ, ἄρχισε νὰ σβύνη.

Τέλος, πρὸς τὸ μεσημέρι, ἔσβυσε ἐντελῶς. Μονάχα τ' ἀποκαΐδια κάπνιζαν τώρα.

Ἐγὼ κι' ὁ ὑπαρχηγὸς τοῦ Μοργκὰν μαζὺ μὲ καμμιὰ δεκαριὰ πειρατάς, μπήκαμε πάλι μέσα στὸ Πουέρτο—Μπέλλο.

Ἡ καταστροφὴ κι' ὁ θάνατος ἁπλωνόταν παντοῦ. Πλάϊ στὰ ἐρείπια τῶν σπιτιῶν ἔβλεπε κανεὶς ἀπανθρακωμένα πτώματα. Ἄνθρωπος ζωντανὸς δὲν φαινόταν πουθενά. Ὅσοι ἀπ' τοὺς κατοίκους εἶχαν γλυτώσει ἀπ' τὴ φωτιὰ καὶ τὴ σφαγή, εἶχαν καταφύγει στὰ γειτονικὰ δάση.

Σὲ λίγο, ἦρθαν κι' ἄλλοι πειραταί, οἱ ὁποῖοι ἄρχισαν νὰ ψάχνουν μέσ' στὰ ἐρείπια, γιὰ ν' ἀνακαλύψουν χρήματα καὶ κοσμήματα. Μονάχα ὅμως μερικὰ δαχτυλίδια καὶ σκουλαρίκια κατώρθωσαν νὰ βροῦν στὰ πτώματα τῶν ἀπανθρακωμένων.

Τότε ὁ Μοργκάν, ὅσο κι' οἱ ἄλλοι πειραταί, ἄφριζαν ἀπ' τὴ λύσσα τους, γιατὶ ὅλα τὰ σχέδιά τους εἶχαν ματαιωθεῖ πειά.

Οἱ περισσότεροι ἀπὸ τοὺς πειρατὰς εἶχαν καεῖ κι' αὐτοὶ ποὺ ἔμειναν, ἦσαν τόσο λίγοι, ὥστε δὲν μποροῦσαν νὰ προχωρήσουν στὸ ἐσωτερικὸ τῆς χώρας.

Ἔπρεπε λοιπὸν νὰ γυρίσουν πίσω στὰ πλοῖα τους καὶ μ' αὐτὰ νὰ ἐπιστρέψουν στὴ νῆσο τῆς Χελώνης, γιὰ νὰ συμπληρώσουν τὰ κενά.

Μὰ αὐτὴ τὴ φορὰ ὁ Μοργκὰν στάθηκε ἐξαιρετικὰ ἄτυχος.

Νέες ὀδυνηρὲς ἐκπλήξεις τὸν ἐπερίμεναν ἀκόμα.

Καθὼς πλησιάζαμε στὴν παραλία, ἐξαντλημένοι κι' ἀποκαμωμένοι, εἴδαμε ἔξαφνα ἕναν πειρατὴ ἀπ' αὐτοὺς ποὺ εἴχαμε ἀφήσει στὰ καράβια, νὰ ἔρχεται τρέχοντας, λαχανιασμένος, πρὸς τὸ μέρος μας.

Στὸ πρόσωπό του ζωγραφιζόταν ὁ μεγαλείτερος τρόμος.

Ἀνήσυχος ὁ Μοργκάν, τὸν ρώτησε τί συμβαίνει.

Τότε ἐκεῖνος τοῦ εἶπε, ὅτι τὴν περασμένη νύχτα ἄγριοι ἰθαγενεῖς εἶχαν ἐπιδράμει μὲ μονόξυλα ἐναντίον τῶν καραβιῶν του καὶ ἔπειτα ἀπὸ μιὰ μικρὴ ἀντίστασι τῶν πειρατῶν ποὺ βρισκόντουσαν σ' αὐτά, τὰ ἐκυρίευσαν κι' ἔσφαξαν ὅλους ὅσους βρῆκαν ἐπάνω.

Μονάχα ὁ ἀγγελιοφόρος τῆς τραγικῆς αὐτῆς εἰδήσεως εἶχε σωθεῖ, πέφτοντας στὴ θάλασσα.

Ἡ θέσι μας γινόταν πειὰ ἀπελπιστική.

Πῶς θὰ γυρίζαμε πίσω;

Κανένας ἄλλος τρόπος σωτηρίας δὲν ὑπῆρχε, παρὰ νὰ κυριεύσουμε πάλι ἀπ' τοὺς ἀγρίους τοὐλάχιστον τὸ ἕνα ἀπ' τὰ καράβια μας.

Τὸ πρᾶγμα ὅμως ἦταν ἐξαιρετικὰ δύσκολο, γιατὶ οἱ ἰθαγενεῖς ἦσαν πολλοί, ἐνῶ ἐμεῖς εἴμαστε τώρα ἐλάχιστοι.

Ὁ Μοργκάν, ἀνήσυχος, εἶχε παραδοθεῖ σὲ σκέψεις. Τέλος ὕστερα ἀπὸ μακρυὰ σιωπή, μᾶς εἶπε ὅτι τὴ νύχτα θὰ παίζαμε ἕνα παιγνίδι ἐξαιρετικὰ ἐπικίνδυνο. Μᾶς ἔβαλε ὅλους νὰ τοῦ ὁρκιστοῦμε, ὅτι θὰ τὸν ὑπακούαμε τυφλά, ὅτι θὰ κάναμε ὅ,τι κι' ἂν μᾶς διέταζε καὶ κατόπιν μᾶς ὡδήγησε σ' ἕνα δάσος, ὅπου κρυφτήκαμε, γιὰ νὰ μὴ μᾶς δοῦν οἱ ἰθαγενεῖς.

Σὰν νύχτωσε, ὁ Μοργκὰν μᾶς εἶπε νὰ ἑτοιμαστοῦμε. Σούρνοντας τότε, τραβήξαμε πρὸς τὴν παραλία, περιμένοντας τὴν κατάλληλη στιγμὴ γιὰ νὰ δράσοιμε...

(Ἀκολουθεῖ)

Τὰ σπίτια φούντωναν ἀμέσως καὶ μέσα σὲ λίγες στιγμὲς ἀποτεφρωνόντουσαν...

ΤΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΟΝΟΥ

ΤΟΥ ΜΙΧΑΗΛ ΖΕΒΑΚΟ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΡΔΙΑ ΤΗΣ ΑΝΝΑΜΠΕΛΛΑΣ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

ΟΤΑΝ ἔφτασαν μπρὸς στὴν πόρτα τοῦ μεγάρου στὸ ὁποῖο ἐφιλοξενεῖτο ὁ κόμης, ὁ Παρνταγιὰν θέλησε νὰ φύγη, ἀλλὰ ὁ Μαριγιὰκ τὸν ἐμπόδισε.

— Θὰ μοῦ κάνης μιὰ χάρι, τοῦ εἶπε.

— Μὲ ὅλη μου τὴν καρδιά, ἀγαπητὲ Θεόδοτε.

— Θὰ μείνης στὸ γεῦμα μαζύ μου καὶ ἔπειτα στὶς ἐννηὰ θὰ πάω νὰ σὲ παρουσιάσω σὲ κάποιο πρόσωπο ποὺ θέλω πολὺ νὰ τὸ γνωρίσης...

— Σὲ ποιὸν πάλι σκοπεύεις νὰ μὲ συστήσης; Μήπως σὲ κανέναν βασιλῆᾶ ἢ πρίγκηπα ὅπως τὶς προάλλες;

— Μεῖνε ἥσυχος. Ἀπόψε θὰ σὲ παρουσιάσω στὴ μνηστή μου!

— Σὲ μιὰ βασίλισσα τότε. Ἆ, ἀγαπητὲ Θεόδοτε, αὐτὴ ἡ καινούργια γνωριμία θ' ἀξίζη περισσότερο ἀσφαλῶς ἀπ' ὅλες τὶς ἄλλες.

Οἱ δυὸ νέοι πῆγαν νὰ δειπνήσουν γεμᾶτοι χαρὰ καὶ εὐθυμία καὶ κατόπιν κατὰ τὴν ὁρισμένη ὥρα διευθύνθηκαν πρὸς τὸ σπίτι τῆς Ἀλίκης ντὲ Λούξ. Ἡ Ἀλίκη ποτὲ δὲν εἶχε κάμει λόγο στὸ μνηστῆρα της, ὅτι κατὰ τὸ ἐπεισόδιο τῆς ξύλινης γεφύρας συνώδευε τὴ βασίλισσα τῆς Ναβάρρας. Τὴ λεπτομέρεια αὐτὴ τὴν εἶχε παρασιωπήσει γιὰ νὰ μὴν τύχη καὶ ὑποψιασθῆ ὁ Θεόδοτος τίποτε ἐναντίον της, σχετικὰ μὲ τὴ συμπεριφορά της πρὸς τὴ βασίλισσα. Καὶ ἔτσι ὁ Μαριγιὰκ ἀγνοοῦσε πὼς ὁ Παρνταγιὰν εἶχε σώσει ἄλλοτε τὴ ζωὴ τῆς Ἀλίκης.

Ἡ Ἀλίκη αὐτὸ τὸ βράδυ περίμενε ἀνυπόμονα τὸν ἀρραβωνιαστικό της γιὰ τὴν ἑξῆς αἰτία. Ἐνῶ γύριζε ἀπὸ τὸν περίπατό της, κάποιος ἄγνωστος τὴν πλησίασε καὶ τῆς ἔδωσε τὸ ἀκόλουθο γραμματάκι.

«Ἀπόψε θἄρθῆ νὰ σᾶς δῆ ὁ Μαριγιάκ. Θὰ τὸν κρατήσετε κοντά σας ὥς τὶς δέκα καὶ τότε ἀκριβῶς θὰ τοῦ βρῆτε μιὰ πρόφασι καὶ νὰ τὸν κάμετε νὰ ἀναχωρήση. Εἶνε ἀπόλυτη ἀνάγκη κατὰ τὶς δέκα νὰ βρίσκωμαι ἔξω στὸ δρόμο. Πρέπει ἀκόμα νὰ τὸν πείσετε ὅτι δὲν διατρέχει κανέναν κίνδυνο».

Ἡ Ἀλίκη κατάλαβε ὅτι τὸ γράμμα αὐτὸ προερχόταν ἀπὸ τὴ βασιλομήτορα καὶ ἄρχισε νὰ φοβᾶται καὶ νὰ ἀνησυχῆ γιὰ τὸ μνηστῆρα της.

Γιὰ νὰ ἀπαιτῆ ἡ Αἰκατερίνη τῶν Μεδίκων νἆναι ὁ κόμης στὶς δέκα ἡ ὥρα ἔξω στὸ δρόμο, ἐξάπαντος εἶχε σκοπὸ νὰ τὸν πιάση καὶ νὰ τὸν φυλακίση ἢ νὰ τὸν δολοφονήση !...

Ἀπαίσια προαισθήματα ἐτάρασσαν τὴν ψυχὴ τῆς Ἀλίκης. Δὲν ἤξερε τί ἀπόφασι νὰ πάρη, ὅταν ἄξαφνα ἄκουσε νὰ χτυποῦν τὴν πόρτα.

— Νά τος! ψυθύρισε χλωμιάζοντας καὶ τρέμοντας ἡ ἄτυχη νέα. Εἶν' αὐτός, εἶν' ὁ Θεόδοτος!... Ἐγὼ νὰ τὸν προδώσω, Θεέ μου; Ὤ, ὄχι, ποτέ... ποτέ.

Ἦταν πραγματικῶς ὁ Θεόδοτος Μαριγιάκ. Μπῆκε στὸ σπίτι γεμάτος συγκίνησι κι' ἡ Ἀλίκη ἔτρεξε νὰ τὸν ὑποδεχτῆ, ὄχι λιγώτερο συγκινημένη.

— Ἀγαπητὴ Ἀλίκη, εἶπε ὁ κόμης, ἐπίτρεψέ μου νὰ σοῦ παρουσιάσω τὸν ἱππότη ντὲ Παρνταγιάν, τὸν ὁποῖο θεωρῶ ἀδελφό μου· Καὶ τέτοιον σὲ παρακαλῶ νὰ τὸν θεωρῆς καὶ σὺ στὸ ἑξῆς.

Καὶ λέγοντας αὐτὰ τὰ λόγια βγῆκε στὸν προθάλαμο καὶ πῆρε τὸν Παρνταγιὰν ἀπὸ τὸ χέρι γιὰ νὰ τὸν συστήση στὴ μνηστή του.

Ἡ Ἀλίκη μόλις εἶδε τὸν ἱππότη ἀναπήδησε. Μὲ τὴν πρώτη ματιὰ ποὺ τοῦ ἔρριξε ἀναγνώρισε τὸ γενναῖο ποὺ εἶχε σώσει ἄλλοτε τὴ βασίλισσα τῆς Ναβάρρας κι' ἔπεσε στὸ κάθισμά της. Τὰ εἶχε χαμένα, ἀλλὰ κατώρθωσε νὰ ξανάβρη τὴν ψυχραιμία της. Τὸ εὐτύχημα ἦταν ἐπίσης ὅτι ὁ Παρνταγιὰν προσποιήθηκε πὼς τὴν ἔβλεπε γιὰ πρώτη φορά. Ἔτσι ἡ Ἀλίκη καθησύχασε ὁλωσδιόλου καὶ παίρνοντας τὸ χέρι τοῦ ἱππότη εἶπε μὲ τὴ γλυκειὰ καὶ γοητευτικὴ φωνή της:

— Κύριε, ἀφοῦ εἶστε τόσο πολὺ φίλος τοῦ κόμητος, εἶμαι εὐτυχισμένος ποὺ σᾶς δέχομαι στὸ σπίτι μου. Ἕνας φίλος σὰν ἐσᾶς εἶνε πολύτιμος θησαυρός, πρὸ πάντων γιὰ τὸν κόμητα.

— Ἱππότα! φώναξε γελῶντας ὁ Μαριγιάκ. Μὲ ἕνα μονάχα βλέμμα της ἡ Ἀλίκη κατάλαβε τὴν ἀξία σου...

— Δεσποινίς, ἀποκρίθηκε ὁ Παρνταγιάν, νὰ εἶστε βέβαιη πὼς ἡ ἀφοσίωσί μου στὸν κόμητα θὰ εἶνε ἀπεριόριστη...

Ἐπακολούθησε μεταξύ τους θερμοτάτη συνομιλία. Κατὰ τὸ διάστημα αὐτὸ ὁ Παρνταγιὰν ἔσπαζε τὸ κεφάλι του γιὰ νὰ καταλάβη κατὰ ποιὸ διαβολικὸ συνδυασμὸ ἡ Ἀλίκη ντὲ Λοὺξ καὶ ἡ δεσποινὶς τῆς ξυλίνης γεφύρας ἦταν μιὰ καὶ ἡ αὐτὴ γυναῖκα.

Ἄξαφνα τὸ ρολόγι τῆς πλατείας ἄρχισε νὰ σημαίνη τὴ δωδεκάτη ὥρα καὶ ἡ Ἀλίκη ἀνασκίρτησε. Γιὰ νὰ κρύψη τὴν ταραχή της ἄρχισε νὰ φλυαρῆ, χωρὶς νὰ ξέρη καλὰ-καλὰ τί λέει. Ἡ ἄσκοπη αὐτὴ φλυαρία της ἔκαμε τὸν Παρνταγιὰν νὰ ὑποψιαστῆ πὼς ἡ Ἀλίκη εἶχε κάποια κρυφὴ ἀνησυχία. Ἡ ὑποψία του μεγάλωσε πιὸ πολύ, ὅταν ὁ Θεόδοτος ἑτοιμάστηκε νὰ φύγη καὶ ἡ Ἀλίκη ἀναπήδησε λέγοντας:

— Γιὰ τὸ Θεό, μείνετε!

— Ἀγάπη μου, τῆς ἀποκρίθηκε ὁ Μαριγιάκ, βλέπω ὅτι ἄρχισες νὰ φοβᾶσαι πάλι χωρὶς λόγο...

— Δεσποινίς, πρόσθεσε ὁ ἱππότης, σᾶς ὁρκίζομαι πὼς ἀπόψε τοὐλάχιστο ὁ κόμης δὲν διατρέχει κανέναν κίνδυνο.

Ἡ Ἀλίκη τοῦ ἀπάντησε μ' ἕνα βλέμμα γεμᾶτο εὐγνωμοσύνη, σκέφτηκε λίγο καὶ κατόπιν εἶπε στὸ Μαριγιὰκ ἀποφασιστικά:

— Στὸ καλό, ἀγαπητέ μου, ἀλλὰ μὴν ξεχνᾶς νἆσαι πάντα προσεχτικός...

Ὅταν βγῆκαν κι' οἱ τρεῖς ἔξω στὸν κῆπο, ἡ Ἀλίκη ἔσκυψε πρὸς τὸν Παρνταγιὰν καὶ τοῦ ψιθύρισε:

— Γιὰ τὸ Θεό, μὴν τὸν ἀφῆστε μόνον παρὰ σὰν φτάσετε στὸ σπίτι του.... Φοβᾶμαι πολὺ μήπως τὸν δολοφονήσουν...

Ὁ ἱππότης δὲν μπόρεσε νὰ κρύψη τὴν ἔκπληξί του, ἀκούγοντας τὰ λόγια αὐτὰ ποὺ δὲν μποροῦσε νὰ τὰ ἐξηγήση.

Ὅταν οἱ δυὸ φίλοι βγῆκαν ἀπ' τὸ σπίτι της, ὁ Μαριγιὰκ ρώτησε τὸ συνοδό του:

— Ἔ, πῶς σοῦ φαίνεται ἡ μνηστή μου;

— Εἶνε μιὰ κόρη ἀξιολάτρευτη!

— Παρατήρησες πόσο ἐπέμεινε νὰ φυλάγωμαι;

— Καὶ ποῦ ξέρεις ἂν δὲν ἔχει δίκηο;

— Τί ἐννοεῖς μ' αὐτό;

— Ἆ, φίλτατέ μου, ἡ γυναῖκες ἔχουν καμμιὰ φορὰ ἕνα προαίσθημα πολὺ ἀνώτερο ἀπὸ τὸ δικό μας, κάποιο προαίσθημα ποὺ λείπει ἀπὸ μᾶς τοὺς ἄντρες. Ἔπειτα ποῦ τὸ ξέρεις ἂν ἡ μνηστή σου δὲν γνωρίζει πράγματα ποὺ ἐσὺ τὰ ἀγνοεῖς;

Ὁ κόμης ἔγινε σκεφτικὸς καὶ σώπασε. Ὁ Παρνταγιὰν κατάλαβε τὴν ταραχὴ τοῦ φίλου του καὶ ἔσπευσε νὰ διορθώση τὸ λάθος του, λέγοντας:

— Ἂν εἶχα τὴν εὐτυχία ν' ἀγαπιέμαι ὅπως ἐσύ, θ' ἄκουγα τὴν ἀγαπημένη μου καὶ στὸ παραμικρό...

Ὁ κόμης χαμογέλασε.

— Ναί, ναί, ἀπάντησε χαρούμενος. Ἐν τούτοις εἶμαι βέβαιος ὅτι ἡ Ἀλίκη δὲν ξέρει τίποτε. Τί μποροῦσε νὰ μάθη κι' ἀπὸ ποιὸν θὰ τὸ μάθαινε; Φοβᾶται γιὰ τὴ ζωή μου γιατί μ' ἀγαπᾶ ὑπερβολικά. Αὐτὸ εἶν' ὅλο...

Στὸ μεταξύ, τὴ στιγμὴ ποὺ ἔμπαιναν στὴν ὁδὸ Μπετιζύ, κάποιος ἄγνωστος ποὺ τοὺς παρακολουθοῦσε ἀπὸ μακρυὰ τοὺς ἐπλησίασε. Οἱ δυὸ νέοι σταμάτησαν.

— Κύριοι, τοὺς εἶπε ὁ ἄγνωστος, μὴ φοβᾶστε, σᾶς παρακαλῶ. Ἔχω μονάχα νὰ πῶ δυὸ λόγια σ' αὐτὸν ἀπὸ σᾶς ποὺ ὀνομάζεται κόμης Μαριγιάκ.

Ὁ Παρνταγιὰν ἀναγνώρισε ἀμέσως τὴ φωνὴ τοῦ Μυρεβέρ, ἀλλὰ δὲν εἶπε τίποτε καὶ φρόντισε μάλιστα νὰ σκεπάση τὸ πρόσωπό του μὲ τὸ μανδύα του γιὰ νὰ μὴ γνωριστῆ.

— Ἐγὼ εἶμαι, ἀπάντησε ὁ κόμης. Τί μὲ θέλεις;

— Κύριε κόμη, ἀποκρίθηκε ὁ ἄγνωστος, θὰ ἤθελα νὰ σᾶς μιλήσω ἰδιαιτέρως.

Ὁ Παρνταγιὰν ἔσφιξε τότε δυνατὰ τὸ μπράτσο τοῦ Μαριγιάκ, ὁ ὁποῖος κατάλαβε καὶ ἀπάντησε:

— Μπορεῖτε νὰ μιλῆστε ἐλεύθερα μπρὸς στὸ φίλο μου. Δὲν ἔχω κανένα μυστικὸ ἀπ' αὐτόν.

Ὁ Μυρεβὲρ δίστασε γιὰ μιὰ στιγμὴ καὶ προσπάθησε νὰ διακρίνη τὸ πρόσωπο τοῦ Παρνταγιάν. Ἐπειδὴ δὲν τὸ κατώρθωσε, πῆρε θάρρος καὶ εἶπε:

— Ἔχω παραγγελία ἀπὸ κάποιο πρόσωπο νὰ σᾶς ὁδηγήσω κοντά του.

— Ποιὸ εἶνε αὐτὸ τὸ πρόσωπο; ρώτησε ὁ Μαριγιὰκ μὲ περιέργεια.

— Μιὰ σεβαστὴ καὶ ἡλικιωμένη κυρία.

— Ὥς ποῦ θἄρθῶ μαζύ σας;

— Ὥς τὸ πρῶτο σπίτι τῆς ξυλίνης γεφύρας, ἀλλὰ μόνος σας.

— Ποιὸς εἶστε σεῖς;

— Συγνώμην, κύριε κόμη, ποὺ δὲν μπορῶ νὰ σᾶς ἀποκαλύψω τὸ ὄνομά μου. Εἶμαι ἁπλούστατα ἕνας ἀπεσταλμένος.

Τότε ὁ Παρνταγιὰν πῆρε τὸν Μαριγιὰκ παράμερα καὶ τοῦ εἶπε:

(Ἀκολουθεῖ)

Ἡ Ἀλίκη τὰ εἶχε χαμένα...

ΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟ ΣΠΙΤΑΚΙ ΜΕ ΤΙΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΕΣ

ΤΟΥ JEHAN D'IVRAY

ΕΝΑ βράδυ, περιοδεύοντας ἀπὸ χωριὸ σὲ χωριό, γιὰ ὑποθέσεις μου, ἔφτασα σὲ μιὰ μικρὴ πόλι, ὅπου ἤμουν ὑποχρεωμένος νὰ μείνω τὴν νύχτα. Τοῦ κάκου χτύπησα ὅμως σὲ διάφορες πόρτες, ζητῶντας στέγη. Ἐπὶ μιὰ ὥρα γυρνοῦσα στοὺς δρόμους, χωρὶς νὰ μπορῶ νὰ βρῶ ἕνα καταφύγιο.

Καὶ στὰ τρία ξενοδοχεῖα ποὺ ὑπῆρχαν ἐκεῖ, μοῦ εἶπαν ὅτι δὲν ὑπῆρχε οὔτε ἕνα κρεββάτι διαθέσιμο. Ὅλα ἦσαν πιασμένα.

Ζήτησα τότε ἔστω καὶ μιὰ γωνιά, ἕνα ντιβάνι, γιὰ νὰ περάσω τὴ νύχτα μου. Δὲν εἶχαν ὅμως νὰ μοῦ παραχωρήσουν οὔτε ντιβάνι. Εἶχε πολὺ κόσμο ἐκεῖνο τὸ βράδυ στὴ μικρὴ πόλι. Πολλοὶ ταξειδιῶτες εἶχαν μαζευτεῖ ἐκεῖ γιὰ ὑποθέσεις τους.

Ἀπελπισμένος λοιπόν, γυρνοῦσα μέσα στοὺς δρόμους τῆς πόλεως, ὅταν ἔξαφνα βρέθηκα μπροστὰ σ' ἕνα χαριτωμένο μικρὸ σπιτάκι, σκεπασμένο μὲ τριανταφυλλιές. Ἦταν σὰν ἐκεῖνα τὰ ποιητικὰ σπιτάκια ποὺ βλέπει κανεὶς στὶς ζωγραφιές. Ἡ στέγη του καὶ τὰ παράθυρά του ἦσαν ταπετσαρισμένα μὲ τριαντάφυλλα ρὸζ καὶ φύλλα σμαραγδένια.

Καθὼς ἤμουν κατακουρασμένος, τὸ σπιτάκι αὐτὸ μοῦ φάνηκε σὰν μιὰ ἀνθοστολισμένη φωλιά, στὴν ὁποία θὰ εὕρισκα τέλος ἄσυλο.

Χτύπησα λοιπὸν τὴν πόρτα του.

Ἕνας ψηλός, ξανθὸς ἄνδρας, μέσης ἡλικίας, μὲ πλατεῖς ὤμους καὶ ἀγαθὴ φυσιογνωμία, μοῦ ἄνοιξε. Μόλις μὲ εἶδε μὲ ρώτησε, χαμογελῶντας, τί θέλω.

Τοῦ εἶπα, ὅτι ζητοῦσα ἄσυλο γιὰ μερικὲς βραδυὲς καὶ ὅτι δὲν εὕρισκα πουθενὰ μιὰ γωνιὰ γιὰ νὰ περάσω τοὐλάχιστον ἐκείνη τὴ νύχτα. Τὴν ἄλλη βραδυὰ ἴσως θὰ εὕρισκα τέλος ἕνα κρεββάτι σὲ ξενοδοχεῖο. Ἂν ἤθελε νὰ μὲ φιλοξενήση, τοὐλάχιστον γιὰ μιὰ βραδυὰ στὸ σπίτι του, θὰ τοῦ ἔδινα ὅσα χρήματα μοῦ ζητοῦσε.

Ὁ ξανθὸς μεγαλόσωμος ἄνδρας χαμογέλασε πάλι καὶ μοῦ εἶπε :

— Κύριε, τὸ σπίτι μου δὲν εἶνε ξενοδοχεῖο. Λυποῦμαι συνεπῶς πολύ, ποὺ δὲν μπορῶ νὰ σᾶς εὐχαριστήσω.

Τὰ λόγια του αὐτὰ μ' ἔκαναν ν' ἀπελπιστῶ τόσο, ὥστε στὸ πρόσωπό μου ζωγραφίστηκε μιὰ ἔκφρασις βαθυτάτης ὀδύνης. Ὁ ξανθὸς γίγας τὸ πρόσεξε αὐτὸ καὶ ἄλλαξε ἀμέσως γνώμη.

— Τέλος πάντων, μοῦ εἶπε, δὲν μπορῶ νὰ σᾶς ἀφήσω καὶ στὸ δρόμο... Περάστε, κύριε. Ἀλλὰ νὰ μὴ μοῦ παραπονεθῆτε αὔριο γιατὶ σᾶς ἄνοιξα τὴν πόρτα τοῦ σπιτιοῦ μου...

— Τί λέτε, κύριε, τοῦ φώναξα. Αὐτὸ ἔλειπε νὰ παραπονεθῶ γιατί μὲ φιλοξενήσατε.

— Καλά, εἶπε ἐκεῖνος. Περάστε λοιπὸν μέσα.

Μπῆκα μέσα στὸ σπίτι. Ὁ ξανθός, μεγαλόσωμος ἄνθρωπος μοῦ πρόσφερε ἕνα κάθισμα καὶ φώναξε :

— Μαριέττα !...

Ἀμέσως σχεδὸν παρουσιάστηκε ἕνα χαριτωμένο ξανθὸ κορίτσι, μὲ φόρεμα τριανταφυλλένιο. Τὰ μάτια τῆς πανέμορφης αὐτῆς μικρούλας ἦσαν ζαφειρένια, ἁγνὰ καὶ ὀνειρώδη. Τὸ στόμα της πολὺ ὡραῖο, κόκκινο καὶ δροσερό, σὰν βύσσινο. Τὸ δέρμα της εἶχε τὴν ἁβρότητα τῶν ροδοπετάλων. Ἦταν ἀλήθεια ἕνα μαγευτικό, ζωντανὸ τριαντάφυλλο, μέσα στὸ σπιτάκι ἐκεῖνο, τὸ σκεπασμένο μὲ τριανταφυλλιές.

— Κόρη μου, τῆς εἶπε ὁ ξανθὸς ἄνθρωπος, ὡδήγησε τὸν κύριο στὸ δωμάτιό του.

Ἐνθουσιασμένος καὶ βαθειὰ συγκινημένος, ἀκολούθησα τὴν ὄμορφη χρυσομαλλοῦσα κόρη. Μὲ ὡδήγησε σ' ἕνα δωμάτιο μεγάλο, μὲ ἄσπρους καθαροὺς τοίχους, μὲ κόκκινες πλάκες κάτω καὶ ἐπιπλωμένο μόνο μ' ἕνα σιδερένιο κρεββάτι, μ' ἕνα τραπέζι δρύϊνο καὶ μὲ μιὰ πολυθρόνα. Ἕνα μικρὸ χαλὶ ἦταν μπροστὰ στὸ κρεββάτι καὶ στὰ παράθυρα ἦσαν κρεμασμένες κουρτίνες ἀπὸ ἄσπρο περκάλι. Ὅλα αὐτὰ ἦσαν ἐξαιρετικὰ καθαρά, φωτεινὰ καὶ πρόσχαρα. Τὸ δωμάτιο ὁλόκληρο εὐωδίαζε ἀπὸ τὰ τριαντάφυλλα ποὺ ἔφταναν ὥς τὰ παράθυρα.

Ἡ νέα κόρη, χωρὶς νὰ μὲ κυττάξῃ, μοῦ εἶπε :

— Εἶνε τὸ δωμάτιο ποὺ ἔχει ὁ πατέρας μου πάντα ἕτοιμο γιὰ τοὺς φίλους του ποὺ τυχαίνει νὰ περάσουν ἀπ' ἐδῶ. Στὸ τραπέζι θὰ βρῆτε ὅ,τι θέλετε γιὰ τὴν τουαλέττα σας....

Εὐχαρίστησα μὲ θερμὰ λόγια τὴν νέα κόρη. Ἀλλ' αὐτή, χωρὶς νὰ πῆ λέξι πειὰ καὶ χωρὶς νὰ μὲ κυττάξῃ, ἔφυγε ἀποτόμως.

«Παράξενο κορίτσι», σκέφτηκα καὶ πλάγιασα βέβαιος πῶς θὰ τὴν ἔβλεπα στὸ ὄνειρό μου, ὅπως καὶ συνέβη.

Τὴν ἑπομένη, τὴν ὥρα τοῦ γεύματος, ὅταν κατέβηκα στὴν τραπεζαρία, ἡ ὡραία κόρη ἦταν ἐκεῖ. Καθισμένη σὲ μιὰ καρέκλα, καθάριζε μῆλα. Πλάϊ της σ' ἕνα σκαμνὶ ἦταν ἀκουμπισμένο ἕνα βιολί. Τῆς ἄρεσε, φαίνεται, ἡ μουσική....

Καθήσαμε σὲ λίγο στὸ τραπέζι, ἀφοῦ μοῦ σύστησαν καὶ τὴ μητέρα τῆς Μαριέττας. Ὁ πατέρας τῆς νέας φαινόταν ἄνθρωπος ἁπλῆς καὶ καλόκαρδος. Ἡ μητέρα της ὅμως ἔτρωγε βουβὴ καὶ ἀμίλητη, χωρὶς νὰ κυττάζῃ γύρω της. Ἡ Μαριέττα μᾶς σερβίριζε, πηγαινοερχομένη ἀπὸ τὴν κουζίνα στὴν τραπεζαρία. Τὰ πόδια της πατοῦσαν τόσο ἐλαφρά, ποὺ νόμιζες ὅτι μόλις ἄγγιζαν τὸ πάτωμα. Μὰ κι' αὐτὴ δὲν μιλοῦσε καθόλου, καθόλου... Γιατί ;...

Τὸ βράδυ, τὸ δεῖπνο ἦταν ὅμοιο μὲ τὸ γεῦμα. Μόνο τὴν ὥρα ποὺ θὰ σηκωνόμαστε, ὁ πατέρας εἶπε στὴν κόρη του :

— Μαριέττα, ἡ βραδυὰ ἀπόψε εἶνε ὡραία. Ὡδήγησε τὸν κύριο στὸν κῆπο.

Ἐκείνη ὑπάκουσε καὶ σὲ λίγο εἴμαστε κι' οἱ δυὸ μόνοι στὸν κῆπο.

Ἦταν μιὰ βραδυὰ καλοκαιρινή, φωτεινὴ καὶ χλιαρή, μιὰ ἀπ' τὶς βραδυὲς ἐκεῖνες ποὺ καὶ ἡ πιὸ ἀναίσθητη καρδιὰ νοιώθει μέσα της μιὰ γλύκα καὶ μεθάει ἀπὸ τὰ ἀρώματα ποὺ εἶνε χυμένα στὸν ἀέρα.

Περπατήσαμε σιωπηλοί, ἡ Μαριέττα κι' ἐγώ, κάτω ἀπὸ τὶς ἀνθισμένες φλαμουριές, οἱ ὁποῖες μᾶς ἔρραιναν μὲ τὰ ἐλαφρά τους λουλούδια.

Τὰ κρῖνα ξεχώριζαν ἀνάμεσα στ' ἄλλα λουλούδια, ὑψώνοντας περήφανα τὰ πάλλευκα κεφάλια τους.

Κι' ὁλόκληρο τὸ σπιτάκι ἦταν πνιγμένο μέσα στὰ τριαντάφυλλα τὰ ὁποῖα τὸ κάνανε νὰ φαίνεται σὰν μαγικὸ παλάτι.

Ἔξαφνα, χωρὶς νὰ ξέρω κι' ἐγὼ πῶς, ἔτσι ἐντελῶς αὐθόρμητα, μεθυσμένος ἀπὸ τὴν ἀρωματισμένη νύχτα καὶ τὴν παρουσία τῆς νέας κόρης, ποὺ ἦταν τόσο κοντά μου, ἅπλωσα τὸ χέρι μου καὶ πῆρα τὸ χέρι τῆς Μαριέττας μέσα στὰ δικά μου. Ἐκείνη δὲν τὸ ἀπέσυρε. Ἔγειρε μόνο τὸ κεφάλι της στὸ στῆθος της, στενάζοντας ἐλαφρά.

Τότε ἐγώ, νοιώθοντάς την ἔτσι παραδομένη ὁλόψυχα σὲ μένα, τὴν τράβηξα ἁπαλὰ ἐπάνω στὴν καρδιά μου καὶ θέλησα νὰ φιλήσω τὸ μέτωπό της, ποὺ ἦταν τόσο κοντὰ στὰ χείλη μου. Μὰ ἡ Μαριέττα τραβήχτηκε ἀπότομα πρὸς τὰ πίσω καὶ ψιθύρισε :

— Τί τρέλλα !... Ἀφῆστε με, κύριε... Εἶμαι ἀρραβωνιασμένη. Σὲ τρεῖς βδομάδες θὰ μὲ παντρέψουν...

Τὰ λόγια της γέμισαν τὴν καρδιά μου λύπη. Φρικτὰ ἀπογοητευμένος γύρισα καὶ τὴ ρώτησα :

— Καὶ τὸν ἀγαπᾶτε τὸν ἀρραβωνιαστικό σας, Μαριέττα;

— Πρέπει νὰ τὸν ἀγαπῶ, μοῦ ἀπάντησε, ἀφοῦ δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ πάρω κανέναν ἄλλο, παρὰ αὐτὸν καὶ μόνον αὐτόν.

Καὶ μὴ μπορῶντας νὰ συγκρατήση ἕνα λυγμό, ξέφυγε ἀπὸ κοντά μου κι' ἔτρεξε πρὸς τὸ σπίτι, ὅπου τὴν ἀκολούθησα.

Καθισμένη σὲ μιὰ καρέκλα καθάριζε μῆλα...

Ὁ πατέρας της ἀπόρησε ὅταν μᾶς εἶδε νὰ ἐπιστρέφουμε τόσο γρήγορα. Ἡ Μαριέττα ὅμως ἔσπευσε νὰ πῆ :

— Εἶχα κάποια ἐργασία νὰ τελειώσω, πατέρα. Τὸ εἶχα ξεχάσει....

Ἀπὸ κείνη τὴ βραδυά, ἄδικα προσπάθησα νὰ βρεθῶ μόνος μὲ τὴ Μαριέττα. Ἡ ὡραία κόρη μ' ἀπέφευγε. Καὶ στὸ τέλος ἀποφάσισα κι' ἐγὼ νὰ φύγω πειὰ ἀπ' αὐτὸ τὸ σπίτι, ἂν καὶ ἡ ὑποθέσεις μου μὲ ἀνάγκαζαν νὰ μείνω ἀκόμα γιὰ κάμποσες μέρες στὴν μικρὴ αὐτὴ πόλι.

Σκέφτηκα νὰ πάω καὶ νὰ μείνω σ' ἕνα ξενοδοχεῖο. Ἔλπιζα ὅτι θὰ εὕρισκα πειὰ κανένα δωμάτιο διαθέσιμο. Ὡστόσο εἶνε ἀλήθεια ὅτι ἤθελα καὶ νὰ μὴ φύγω ἀκόμα ἀπὸ τὴν πόλι αὐτή. Ναί, ἤθελα νὰ ἀναπνέω τὸν ἴδιο ἀέρα μὲ τὴν Μαριέττα. Μοῦ φαινόταν ὅτι τὴν ἀγαποῦσα ἤδη. Καὶ εἶχα τὴν μυστικὴ ἐλπίδα, ὅτι θὰ μ' ἀγαποῦσε κι' αὐτή. Τὸν ἀρραβωνιαστικό της δὲν τὸν ἀγαποῦσε βέβαια, γι' αὐτὸ ἤμουν βέβαιος.... Τὴν ἀνάγκαζαν νὰ τὸν πάρη διὰ τῆς βίας. Γιατὶ ὅμως ; Γιατί ;...

Ὡστόσο ζήτησα δωμάτιο καὶ στὰ τρία ξενοδοχεῖα τῆς πόλεως, μὰ πουθενὰ δὲν θέλησαν πάλι νὰ μὲ δεχτοῦν. Αὐτὸ μ' ἔκανε ν' ἀπορήσω. Γιατί μοῦ ἀρνιόντουσαν ; Τώρα πειὰ οἱ περισσότεροι ξένοι εἶχαν φύγει...

Σ' ἕνα ξενοδοχεῖο τέλος ἔμαθα τὸν λόγο, γιὰ τὸν ὁποῖο δὲν ἤθελαν νὰ μὲ δεχτοῦν.

— Κύριε, μοῦ εἶπε ἕνας ὑπηρέτης, ξέρετε γιατί δὲν σᾶς δίνουν πουθενὰ δωμάτιο ; Θὰ σᾶς τὸ πῶ... Εἶνε γιατὶ πήγατε καὶ μείνατε σ' ἐκεῖνο τὸ σπίτι...

— Σ' ἐκεῖνο τὸ σπίτι ;

— Ναί... Ἂν δὲν εἴχατε πάει νὰ μείνετε ἐκεῖ, θὰ σᾶς δεχόντουσαν ἀμέσως στὰ ξενοδοχεῖα...

— Μά, ἐπὶ τέλους, τί εἶνε «ἐκεῖνο τὸ σπίτι» ; φώναξα. Εἶνε ἡ Κόλασις ; Κι' ὅμως ἐγὼ βρῆκα ἐκεῖ τὸν Παράδεισο....

— Θεέ μου !... Δὲν ξέρετε λοιπόν ; Εἶνε τὸ σπίτι τοῦ δημίου.

— Τοῦ δημίου ;

— Μάλιστα. Κι' ὅπως θὰ καταλαβαίνετε, ἀποφεύγουμε τοὺς ἀνθρώπους αὐτούς. Κι' αὐτὴ ἡ κόρη του θὰ ἔμενε γιὰ πάντα ἀνύπαντρη, παρ' ὅλη της τὴν ὠμορφιά, ἂν δὲν τὴν ζητοῦσε γιὰ γυναῖκα του ὁ βοηθὸς τοῦ πατέρα της. Σὲ λίγες μέρες θὰ παντρευτοῦν. Βλέπετε λοιπὸν ὅτι εἶνε μιὰ φωλιὰ κακούργων, τὸ σπίτι ὅπου μείνατε....

Ἀνατρίχιασα....

Ἔτσι λοιπόν, ἔμεινα στὸ σπίτι τοῦ δημίου ; Ἔφαγα μαζύ τους, κοιμήθηκα κάτω ἀπὸ τὴν ἴδια στέγη μ' αὐτόν ;

Κι' ἐπαντρεύτηκα σχεδὸν τὴν κόρη του ;...

Μὰ ἦταν ἀλήθεια ἕνας δήμιος ὁ ξανθὸς ἐκεῖνος ἄνθρωπος, μὲ τὴν ἀγαθὴ φυσιογνωμία ; Κι' ἡ χαριτωμένη ἐκείνη κόρη, μὲ τὰ ἁγνὰ γαλανὰ μάτια, ἦταν κόρη του ;....

… … … … … … … … … … … …

Πρὶν φύγω ἀπ' τὴν πόλι, πέρασα κι' ἔρριξα ἕνα τελευταῖο βλέμμα στὸ σπιτάκι μὲ τὶς τριανταφυλλιὲς καὶ τὸ μαγευτικὸ κῆπο, ὅπου ἕνα ἀξέχαστο βράδυ ἔννοιωσα νὰ χτυπᾶ τόσο κοντὰ στὴ δική μου καρδιά, ἡ καρδιὰ τῆς κόρης τοῦ δημίου...

Καὶ δὲν μπορῶ νὰ πῶ ὅτι ἔφυγα χωρὶς πόνο ἀπὸ τὴν πόλι αὐτή. Συλλογιζόμουν γιὰ πολὺ καιρό, μὲ λύπη καὶ συμπάθεια, τὴν ἀξιολάτρευτη ἐκείνη κοπέλλα, ποὺ ἦταν ὑποχρεωμένη νὰ πάρη γι' ἄνδρα της τὸ βοηθὸ τοῦ πατέρα της, ἕνα δήμιο, ἕναν ἐπίσημο φονηᾶ...

Φτωχή, ἀγγελόμορφη Μαριέττα !...

ΑΘΗΝΑΪΚΑ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ

Η ΦΩΤΙΑ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ

ΤΟΥ κ. ΧΑΡΗ ΣΤΑΜ.

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

ΑΝΑΣΤΑΤΩΜΕΝΗ καὶ κατατρομαγμένη ἡ Λίνα σκέφτηκε νὰ τρέξη στὴν κρεββατοκάμαρά της, γιὰ νὰ μὴ τὴν δῆ κανένας.

Ἡ ὑπηρέτρια δὲν εἶχε γυρίσει ἀκόμα εὐτυχῶς...

Ἡ μαμά της κοιμόταν ἴσως. Κύτταξε κρυφὰ καὶ τὴν εἶδε νἄχη τὰ μάτια της κλειστά. Ἀνέπνεε κανονικά. Ἀσφαλῶς κοιμότανε.

Ἡ Λίνα τράβηξε πρὸς τὴν κάμαρά της. Κρατοῦσε τὸ ὅπλο σφιχτὰ στὸ χέρι της, χωρὶς νὰ τὸ καταλαβαίνη. Περνῶντας ἀπ' τὴν τραπεζαρία ἀντίκρυσε τὸ γράμμα τῆς Λίζας. Ἦταν ἐκεῖ, πάνω στὸν καναπέ, σὰν ὑπόμνησις τῆς συμφορᾶς ποὺ τὶς χτύπησε...

Ἡ Λίνα τὸ πῆρε καὶ μπῆκε στὴν κάμαρά της. Στάθηκε ὄρθια κοντὰ στὸ παράθυρο καὶ τὸ ξαναδιάβασε. Τὸ διάβασε αὐτὴ τὴ φορὰ σιγά-σιγά, προσεκτικά, λέξι πρὸς λέξι. Κάθε του φράσι ἔμπαινε στὴν καρδιά της σὰν μαχαῖρι δίκοπο. Ναί, ἔτσι ἦταν, χάθηκαν ὅλα πειά. Ἔπρεπε νὰ πεθάνη !...

Ἡ Λίζα εἶχε τὸ κουράγιο κι' ἔγραψε τὸ γράμμα αὐτὸ πρὶν τερματίσει τὴ ζωή της. Αὐτὴ δὲν εἶχε τὸ κουράγιο αὐτό. Τί χρειαζόταν ἄλλωστε τὸ γράμμα ;

Σὲ ποιὸν νὰ γράψη ; Στὴ μαμά της γιὰ νὰ τῆς μεγαλώση τὸν πόνο ἢ στὸν ἄνθρωπο ποὺ τὴν πρόδωσε ; Ὄχι, δὲν ἄξιζε νὰ τοῦ στείλη γράμμα τοῦ ἀθλίου αὐτοῦ. Δὲν ἔπρεπε οὔτε νὰ τὸν σκέφτεται στὶς τελευταῖες στιγμὲς τῆς ζωῆς της. Μονάχα ἀπ' τὸ Θεὸ ἔπρεπε νὰ ζητήση συγχώρησι γιὰ τὸ τρελλὸ κι' ἀπελπισμένο της διάβημα. Γονάτισε κάτω καὶ θέλησε νὰ προσευχηθῆ. Μὰ δὲν μπόρεσε ν' ἀρθρώση περισσότερες ἀπὸ τρεῖς—τέσσερες λέξεις.

— Θεέ μου !... Θεέ μου !... Κύριε, ἥμαρτον !...

Δυνατοὶ λυγμοὶ τὴν ἔπνιξαν. Σωριάστηκε στὸ πάτωμα κι' ἄρχισε νὰ κλαίη ἀπελπισμένα, τραυλίζοντας τὸ ὄνομα τῆς ἀδελφῆς της :

— Λίζα... φτωχή μου ἀδελφοῦλα !... Γιατί νὰ πεθάνης, ἀγαπημένη μου Λίζα ;... Πῶς μπορῶ νὰ ζήσω πειὰ χωρὶς ἐσένα ;... Ὤ, ὄχι, Λίζα, δὲν ἔχω τὴ δύναμι, δὲν μπορῶ νὰ ζήσω πειά... Ὅλα μοῦ φαίνονται μαῦρα καὶ σκοτεινά... Θὰ ρθῶ κεῖ πάνω, Λίζα, κοντά σου... Ἐκεῖ θἆναι γαλήνη καὶ παντοτεινὴ εὐτυχία... Καλή μου μαμά, φτωχὴ μαμά, χαῖρε γιὰ πάντα, μητερούλα μου !... Καταραμένος νὰ εἶνε ὁ ἄνθρωπος ποὺ μᾶς σύντριψε τὶς καρδιὲς καὶ τὴ ζωή μας !... Ἔτσι νὰ συντριφτῆ κι' ἡ δική του καρδιά... Ἀγαπημένη μου μαμά, χαῖρε !... Ἀνασηκώθηκε στὰ γόνατα καὶ πῆρε τὸ πιστόλι κλείνοντας τὰ μάτια της. Δὲν ἤθελε νὰ τὸ ἀντικρύση. Φοβόταν μήπως ἡ θέα του τὴν τρομάξει καὶ δὲν τολμήσει νὰ κάμη ὅ,τι ποθοῦσε...

Σήκωσε τὸ ὅπλο, κρατῶντας πάντα κλειστὰ τὰ δακρυσμένα της μάτια, στήριξε τὴν κάννη του στὸ στῆθος της, στὸ μέρος ποὺ χτυποῦσε ἡ ραγισμένη της καρδιὰ καὶ τράβηξε τὴ σκανδάλη...

Κάθε φράσι ἔμπαινε στὴν καρδιά της σὰν μαχαῖρι δίκοπο...

Ὁ πυροβολισμὸς ἀντήχησε μέσα στὸ σπίτι τρομερὸς σὰν κεραυνός.

Ἡ Λίνα κυλίστηκε στὸ πάτωμα νεκρή.

Ἡ σφαῖρα τρύπησε τὴν καρδιά της πέρα-πέρα !...

Τὸ καταραμένο ὅπλο ξέφυγε ἀπ' τὸ χέρι της καὶ κύλησε πλάϊ της. Ἀπ' τὴν πληγὴ τοῦ στήθους της ἕνας πίδακας, ἕνας κρουνὸς ζεστοῦ αἵματος πετάχτηκε. Πλημμύρισε τὰ φορέματά της κι' ἄρχισε νὰ τρέχη πλάϊ της στὸ πάτωμα, σχηματίζοντας μιὰ κόκκινη λίμνη γύρω ἀπ' τὸ νεκρό, λυγερό της σῶμα, ποὺ τόσοι τὸ εἶχαν λαχταρίσει καὶ ποὺ ἦταν γραφτὸ νὰ τὸ δεχτῆ ἡ μαύρη γῆ παρθενικὸ κι' ἀνέγγιχτο...

Ἡ μαμὰ τῆς Λίνας κοιμότανε τὴ στιγμὴ αὐτὴ ἢ μᾶλλον ἦταν βυθισμένη σ' ἕνα ἀποκάρωμα ποὺ τῆς εἶχε παραλύσει ὅλο τὸ σῶμα, ὕστερα ἀπ' τὸν κλονισμὸ ποὺ ὑπέστη καὶ τὴν ξαφνική της λιποθυμία. Μολαταῦτα ἄκουσε τὸν κρότο τοῦ πυροβολισμοῦ μέσα στὸ βύθισμά της καὶ τινάχτηκε ξαφνιασμένη, κατατρομαγμένη, λαχταρισμένη... Φώναξε τὴν ὑπηρέτρια. Μὰ ἡ ὑπηρέτρια δὲν εἶχε γυρίσει ἀκόμα ἀπ' τὸ γιατρό.

Ἡ κ. Λιναρδῆ ἔτρεμε ἀπ' τὴν ταραχή της. Τί εἶχε συμβεῖ, τί κρότος ἦταν αὐτός ; Ἦταν πυροβολισμός, δὲν ὑπῆρχε ἀμφιβολία. Ἐκτὸς ἂν ἔπεσε ξαφνικὰ κανένα ἔπιπλο.

Ἡ κακότυχη κυρία θέλησε νὰ σηκωθῆ μὰ δὲν τὸ κατώρθωσε καὶ ξανάπεσε βαρειὰ στὸ κρεββάτι της. Ἡ ἀγωνία τῆς δάγκωνε τὴν καρδιά. Ξαναφώναξε τὴν ὑπηρέτρια. Τσιμουδιά...

Περίεργο πρᾶγμα. Δὲν ἦταν λοιπὸν κανένας στὸ σπίτι ; Κι' ἡ Λίνα ; Ποῦ ἦταν ἡ Λίνα ;

Ἡ κ. Λιναρδῆ ἔννοιωσε νὰ τῆς κόβεται ἡ πνοή.

— Λίνα !... φώναξε.

Τσιμουδιά..

— Λίνα, παιδί μου ;

Καμμιὰ ἀπάντησι.

Ξαναδοκίμασε νὰ σηκωθῆ, μὰ καὶ πάλι δὲν τὸ κατώρθωσε. Γιατί τὴν εἶχαν ἀφήσει μόνη ; Τί συνέβαινε ; Ἄρχισε νὰ χτυπάη μ' ἀπελπισία τὸ στῆθος της καὶ νὰ κλαίη, καλῶντας τώρα τὴ νεκρὴ κόρη της :

— Λίζα !... Παιδάκι μου ;... Γιατί νὰ μοῦ τὸ κάμης αὐτό ;... Γιατί, κοροῦλα μου, γιατί, παιδί μου ;...

Ἄξαφνα σταμάτησε. Στύλωσε τὰ μάτια της στὴν πόρτα κι' ἄφησε μιὰ κραυγὴ ἐσχάτης ἀπελπισίας, μιὰ κραυγὴ τρελλῆς τρομάρας :

— Λίνα !... Λίνα !... Λίνα μου !...

Μιὰ φοβερὴ ὑποψία λόγχισε τὴν καρδιὰ τῆς κακότυχης μητέρας. Τὰ χαρακτηριστικά της ἀλλοιώθηκαν. Μιὰ ἐλαφρυὰ μυρωδιὰ μπαρούτης ποὔχε φτάσει ὥς τὴν κάμαρά της, ἔσφιξε τὴν καρδιά της, σταμάτησε τοὺς παλμούς της, πάγωσε τὸ αἷμα της.

Γιὰ νὰ μὴ ξεφωνίση ἀπ' τὴν ἀπελπισία της δάγκωσε δυνατὰ τὰ σκεπάσματα τοῦ κρεββατιοῦ της.

Ὄχι, ὄχι, δὲν ἦταν δυνατὸν αὐτό.

Δὲν μποροῦσε νὰ εἶνε ἔτσι.

Νὰ χάση σὲ μιὰ μέρα καὶ τὰ δυό της παιδιά !...

Θὰ ἦταν ἀπάνθρωπη σκληρότης ἐκ μέρους τῆς μοίρας, ἐκ μέρους τοῦ Θεοῦ.

Ἄξαφνα ἄκουσε κάτω τὴν πόρτα ν' ἀνοίγη. Κάποιος ἀνέβαινε στὴ σκάλα.

Ἡ κ. Λιναρδῆ ἀνάσανε μ' ἀνακούφισι.

Τὰ μάτια της καρφώθηκαν στὴν πόρτα.

Ἦταν ἡ ὑπηρέτρια.

— Κυρία, εἶπε, ὁ γιατρὸς θὰ ρθῆ σὲ λιγάκι.

Ἡ κ. Λιναρδῆ θέλησε νὰ μιλήση, μὰ δὲν μπόρεσε.

Ἔγνεψε στὴν ὑπηρέτρια νὰ πλησιάση.

Ἐκείνη ὑπάκουσε. Πῆγε κοντὰ στὴν κυρία της κι' ἔσκυψε πλάϊ της μὲ συμπόνεσι.

Τὰ μάτια της ἦσαν δακρυσμένα.

Ἔκλαιγε κι' αὐτὴ γιὰ τὸ χαμὸ τῆς Λίζας, ἂν καὶ εἶχε τὴν ἐλπίδα πὼς ἡ κυρία της θὰ σώθηκε, δὲν θὰ πνίγηκε... Γι' αὐτὸ ἀκριβῶς δὲν εἶχαν τρέξει καὶ στὴν ἀστυνομία. Ἐλπίζανε...

Ἡ κ. Λιναρδῆ συγκέντρωσε τὶς δυνάμεις της καὶ ρώτησε τὴν ὑπηρέτρια μ' ἀγωνία :

— Ἡ Λίνα ; Ποῦ εἶνε ἡ Λίνα ;...

(Ἀκολουθεῖ)

ΤΑ ΙΔΙΑΙΤΕΡΑ ΜΑΣ

Τὸ φύλλο τοῦ «Μπουκέτου» καὶ τῆς «Οἰκογενείας» τιμᾶται παντοῦ δρχ. 3. Ἡ αὐθαίρετος ὑπερτίμησίς των παρὰ τῶν ὑποπρακτορείων ἀπαγορεύεται.

Παρακαλοῦμεν ὅθεν τοὺς ἀγαπητούς μας ἀναγνώστας, ὁσάκις ὑποπέσει εἰς τὴν ἀντίληψίν των τοιοῦτον τι, νὰ μᾶς τὸ ἀναφέρουν ἀμέσως.

('Εκ τῆς Διευθύνσεως)

Ἡ ὑπὸ τῶν ἀναγνωστῶν μας ἀποστελλομένη συνεργασία καὶ μὴ συνοδευομένη ὑπὸ δικαιώματος κρίσεως ἐκ δραχμῶν πέντε, δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν.

Οἱ κ. κ. ἀναγνῶσται μας δύνανται νὰ μᾶς ἀπευθύνουν κάθε ἐρώτησι σχετικὴ μὲ τὴ φιλολογία μας ἢ τὶς ξένες φιλολογίες. Π. χ. γιὰ τὸ ἔργο ἑκάστου συγγραφέως, ἂν θέλουν νὰ τὸ μελετήσουν ὁλόκληρο, γιὰ κάθε βιβλιογραφικὴ πληροφορία τέλος πάντων, εἴτε φιλολογική, εἴτε ἱστορική, κλπ.

Λάκην Παρασκευᾶν, Λάρισσαν. Ἔχετε τόμους «Ἑστίας» πρὸς πώλησιν καὶ σχίζετε καὶ μᾶς στέλνετε γιά... δεῖγμα μερικὰ φύλλα της. Εἶνε τρομερό !... Τρομερό !... Δὲν τὰ σχίζουν τὰ βιβλία. Δὲν τὰ καῖνε, ὅπως κάνουν καὶ στὰς Ἀθήνας ἀκόμα μερικὲς βάρβαρες νοικοκυρές. Τὰ σέβουνται καὶ τ' ἀγαποῦν οἱ πολιτισμένοι ἄνθρωποι. Ξέρετε τί λέει σχετικὰ ἕνας ξένος σοφός ; Ἀκοῦστε : «*Ὅποιος σκοτώνει ἕναν ἄνθρωπο, σκοτώνει ἕνα λογικὸ ὄν. Ὅποιος ὅμως καταστρέφει ἕνα βιβλίο, σκοτώνει αὐτὴ τὴν ἴδια τὴ λογική*». Συγχωρῆστε μας γιὰ τὶς παρατηρήσεις μας αὐτές. Τὶς προκάλεσε ὁ πόνος μας γιὰ τὰ βιβλία. Θὰ ἀπαντήσουμε τέλος, ταχυδρομικῶς στὴν ἐπιστολή σας. Χ. Πρώϊον, Ἄνδρον. Διηγεῖσθε καλά, ἀλλὰ τὸ διήγημά σας δὲν ἔχει ἐνδιαφέρον. Διαλέγετε καλύτερα θέματα. Β. Π. Τὸ ποίημά σας «Ντὰν—Ντὰν» καλὸ καὶ θὰ δημοσιευθῆ στὴν οἰκεία στήλη. Νότην Σαντοριναῖον, Ἐνταῦθα. Τὰ ποιήματά σας καλά. Θὰ δημοσιευθοῦν στὴν οἰκεία στήλη. Εὐάγγ. Κάλλον, Ἐνταῦθα. Τὸ ἀνέκδοτο γνωστό. Τὰ ποιήματά σας ὄχι καλά. Ἰδοὺ π.χ. ἕνα τετράστιχο ἀπὸ τὸ «Ποιὸς Σοῦπε...» :

Ποιὸς σοῦπε πὼς δὲν σ' ἀγαπῶ ;
καὶ σὺ νὰ τὸ πιστεύσῃς ;
Καὶ πῆρες τὰ λουλούδια μου
ὀπίσω νὰ τὰ στρέψῃς ;

Τὸ βιβλίο τοῦ Λάμπρου τὸ ἔχουμε. Πάντως σᾶς εὐχαριστοῦμεν. Φτωχούλαν, Θεσσαλονίκην. Δημοσιεύουμε ἐδῶ τὴν φιλικήν ἐπιστολή σας :

«Ἀγαπημένο μου «Μπουκέτο»,

»Πρῶτα-πρῶτα σὲ εὐχαριστῶ πολὺ-πολὺ γιὰ τὸ εὐγενικό σου δῶρο.

»Μὰ τὸ Θεό ! ἐσὺ τὸ ἔχεις μονοπώλιο νὰ εὐχαριστῇς καὶ νὰ ἱκανοποιῇς μὲ κάθε τρόπο τοὺς ἀναγνώστας σου.

»Ἆ ! εἶσαι ἕνας πολύτιμος φίλος ἐσύ ! Μὲ οἱασδήποτε ἡλικίας ἄνθρωπο μπορεῖς νὰ κάνῃς παρέα, καὶ τί παρέα ; Ἀξιοζήλευτη !

»Παντοῦ καὶ πάντα σὲ ἀναζητοῦμε (μὲ λαχτάρα καὶ ἀγάπη) ἐμεῖς οἱ ἀναγνῶσται σου.

»Μὴ μοῦ πῇς πὼς εἶμαι κόλαξ, σὲ βεβαιῶ καλέ μου φίλε, πὼς δὲν εἶμαι τέτοια. Ἐξ ἄλλου μὲ ξέρεις πολὺ καλά, ἀφοῦ κάναμε ἑπτὰ ὁλόκληρα χρόνια μαζύ.

»Ἄχ ! «Μπουκέτο» μου ! Νὰ ξέρῃς πόσο χάρηκα μὲ τὸ δῶρο ποὺ μοὔκανες. Ἐσὺ κατάλαβες πολὺ καλὰ τὸν κρυφό μου πόθο, καὶ τὸν ἱκανοποίησες, στέλνοντάς μου τὰ ὑπέροχα «Ἡμερολόγια τοῦ Μπουκέτου».

»Ὦ ! μὲ τί χαρὰ τὰ πῆρα στὰ χέρια μου !... Ὅ,τι αἰσθάνεται μιὰ μάνα ποὺ βλέπει τὸ παιδί της ὕστερα ἀπὸ καιρό, τὸ ἴδιο αἰσθάνθηκα κι' ἐγὼ βλέποντάς σε «Μπουκέτο» μου. Καὶ τὸν ἀναγνώστη σου μὲ τὰ ἀρχικὰ Α. Κ. τὸν εὐχαριστῶ πολύ. Εἶνε ἕνας ἄνθρωπος μὲ πολὺ λεπτὰ αἰσθήματα, γιὰ νὰ μοῦ κάνῃ αὐτὴ τὴν πρότασι.

»Καὶ μοῦ φαίνεται, φίλε μου, πὼς θὰ φανῶ πολὺ ἀγενὴς ἂν δὲν δεχθῶ· δὲν εἶνε ἔτ
Καὶ τώρα θὰ σοῦ πῶ ἕνα μυστικό ! Ἔγραψα ἕνα... ποιηματάκ
Μὰ γιατί γελᾶς ; Γιὰ τὸ θάρρος μου ἴσως ;

»Ἔ, δὲν πειράζει· ἐγὼ θὰ σοῦ τὸ στείλω καὶ ὅ,τι μὲ συμβ
λέψεις, θὰ τὸ κάνω μὲ μεγάλη προθυμία καὶ... Νάτο !...»

Σᾶς εὐχαριστοῦμεν λοιπὸν γιὰ τὰ τόσο εὐγενικὰ λόγια ποὺ μᾶς γρ
φετε. Ἀλλὰ δυστυχῶς τὸ ποίημά σας δὲν εἶνε καλό. Καὶ πρέπει ν' ἀ
σετε σχετικῶς τὴ συμβουλή μας. Μὴν γράφετε στίχους. Ἀργότερα... βλέ
με. Ἀφοῦ δέχεστε τὴν εὐγενικὴ προσφορὰ τοῦ κ. Α. Κ. γράψτε μας τὴ
εὐθυνσί σας νὰ τοῦ τὴ στείλουμε. Κίτσαν Χαρισιάδου, Β
λον. Τὸ κατάστημα ποὺ ζητᾶτε βρίσκεται ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Πραξιτέλους.
πάρουμε τὴν ἀκριβῆ διεύθυνσί του καὶ θὰ σᾶς τὴ γράψουμε στὴ στ
αὐτή. Φρὰ Διάβολον, Θεσσαλονίκην. Τὰ ποιήματά σας καλὰ
πωσδήποτε, μὰ ὄχι κατάλληλα γιὰ τὸ «Μπουκέτο». Δὲν δημοσιεύουμε
δὴ στίχους ἢ πεζὰ σόκιν. Αὐτὸ πειὰ τὸ ἐδηλώσαμε πρὸ πολλοῦ. Στε
μας τίποτε ἄλλο. Ἡ συνδρομή σας ἐλήφθη. Ἡσυχάσατε. Ἡ ἀποστολὴ ἀπ
δείξεως εἶνε περιττὴ ἐντελῶς. Εὐχαριστοῦμεν. Ν. Ξ. Τὸ ποίημά σας «
Πατέρας» τραγικὸν σφόδρα, σπαρακτικόν. Ἀλλὰ ὄχι ἐπιτυχές. Καὶ ἰδοὺ
ἀπόδειξις.

Ο ΠΑΤΕΡΑΣ

Εἶδε ποτὲ κανεὶς τὸν νεκροθάπτη γιὰ νὰ κλαίῃ
ὅταν οἱ ἄλλοι ἀλγοῦν, θρηνοῦν, ὀδύρονται καὶ κλαῖν
τὸν διαβάτη ποὺ τ' Ἀχέρωνος κανάλι πλέει
Καὶ παίρνοντας τὴν ὕστερν' ἀμοιβὴ εἰρωνικά.
«Ζωὴ σὲ λόγου σου !» στοὺς συγγενεῖς αὐτὸς νὰ λέῃ !
Ἐγὼ ὅμως τὸν εἶδα νὰ θρηνῇ
αὐτὸν ποτὲ ποὺ γι' ἄλλους ἔχει κλαύσει
κτυπῶντας τὴν σκαπάνη ρυθμικὰ
κάποιο μνῆμα θέλοντας νὰ σκάψῃ
γιατί βαθειὰ μέσα στὸ λάκκο αὐτὸ
τὸ μόνο του ἀγόρι θὲ νὰ θάψῃ.

Τριαντ. Φλούδαν, Ἐνταῦθα. Καὶ τὸ δικό σας ποίημα τὸ
συνταρακτικόν. Μὰ δὲν φτάνει αὐτό, ἀγαπητὲ φίλε. Πρέπει νὰ εἶνε καὶ τ
ημα ἕνα... ποίημα. Τὸ ὁποῖον... Ἰδοὺ μερικὰ τετράστιχά του γιὰ νὰ βε
ωθῆτε :

Σὲ μιὰ καλύβα κατερραμένη
κεῖται μιὰ γραῖα ἀποθαμένη
χωρὶς νὰ εἶνε κανεὶς κοντά της
νὰ τῆς φοράῃ τὸ σάββανό της.
μόν' ἕνα πουλάκι μέσα στὰ κλαδιὰ
τραγουδεῖ ἢ κλαίει μὲ γλυκειὰ λαλιά ;
τραγουδεῖ καὶ κλαίει μὲ πόνο μυστικὸ
γιατί αὐτὸ γνωρίζει τὸ θάνατο αὐτό·
γνώριζε τὴν γραῖα τὸ μοναχογυό της
ποὺ πρὸ πέντε χρόνια πῆγε στρατιώτης,
ἀπὸ τότε ἡ γραῖα ἔμεινε μ
(νάτη
κι' εἶχε μέσα στὸ κλουβί τ
(μικρὸ πουλάκι
μιὰ ὡραία μέρα ἦταν τ' Ἀ
(πρίλιο
πῆρε ἕνα γράμμα ἀπὸ ποῦ ἄ
(λοῦ ;
ἀπὸ τὸ παιδί της ποὔταν στ
(στρατ
μ' ἕνα βαρὺ τραῦμα ποὖχε στ
(λαιμὸ
Ἔγραψε ἕνα γρᾶμμα ποὺ τ
(παρηγοροῦσε
μὰ αὐτὴ ἡ ἀπάντησι πάντα ἔ
(γοποροῦσε
μέρα νύκτα ἔκλαιε πάντα χ
(σκυνοῦσε
γιὰ νὰ σώσῃ τὸ παιδί της
(ψυχορραγοῦσε,
κλπ., κλπ.

Ἀφρισμένο Κίρ
Κέρκυραν. Τὸ πεζὸ τραγοῦδι σ
γιὰ τὴν παναθλίαν Εἱμαρμένη
καλό. Δὲν ξέρουμε τί ἔχετε μὲ τ
κυρίαν αὐτὴν καὶ τί σᾶς ἔκα
Ἰδοὺ π. χ. ἡ ἀρχὴ τοῦ τραγουδ
σας :

«Ὦ σκληρὸ πεπρωμένο, ὦ ἄ
(πλαχνη εἱμαρμένη
Ὦ πεπρωμένο ἄσπλαχνο γι
μὲ καταδιώκεις ; ἡμάρτη
καμμιὰ φορὰ καὶ σὺ μὲ ἐκδ
(κεῖσαι ;
Μὴ καὶ ἂν αὐτὸ ποτὲ συνέβ
(ἀρκετὰ μὲ ἐκδικήθη
Ὦ, ἀναθεματισμένη, φθονερ
χαιρέκακη, αἱμοχαρής, καὶ ἄ
πλαχνη εἱμαρμένη, ἀπὸ
κρυὰ μὲ τὸ φαρμακερό σου
λιο τὸ θῦμα σου ἀτενίζεις
ἡδονὴ καὶ ἀπόλαυσι, καὶ
ἡ Τίγρις μὲ τὸ θῦμα της
ζει, ἔτσι καὶ σύ... ἀλλὰ τί
γω ; ἡ Τίγρις ἔχει
κὴ καρδιά, τὸ θῦμα της
τυραννεῖ οὔτε καὶ βασανίζ
ἀλλὰ γρήγορα τὸ τέλος
νει. Ἀλλὰ Σένα εἱμαρμ
Σέ ; Τίγριδα νὰ εἰπῶ ; μὰ
τὸ πολὺ σὲ κολακεύει, κλπ.»

Τὸ γραμμόφωνον κατήντησε τὸ ἀγαπητότερον μέσον ἐκλαϊκεύσεως τῆς μουσικῆς

Χωρὶς αὐτὸ κανένα σπίτι δὲν εἶνε τέλειο. Ὅλοι, νέοι καὶ γέροι, μαζεύονται γύρω του. Μ' αὐτὸ ἡ νεότης ἔχει στὴ διάθεσί της τὶς πιὸ φημισμένες ὀρχῆστρες τοῦ κόσμου, ποὺ παίζουν τοὺς τελευταίους χοροὺς τῆς ἐποχῆς. Χάρις σ' αὐτό, οἱ γέροι ξαναζοῦν τὴν εὐτυχισμένη ζωὴ τῶν νειάτων των, ἀκούοντας τὶς ὡραιότερες καντάδες ποὺ τραγουδοῦσαν στὶς ἐκλεκτές των. Ἀλλὰ διὰ νὰ ἀπολαύσῃ κανεὶς τὸ γραμμόφωνο, πρέπει νὰ ἔχῃ ἕνα ὄργανον μὲ τὶς τελευταῖες τελειοποιήσεις. Τὸ γραμμόφωνον ΣΤΑΡΡ, τύπου XXII, εἶνε τὸ μοναδικὸν ὄργανον ποὺ συγκεντρώνει τὰ χαρίσματα αὐτά :

ΜΙΑ ΧΑΜΗΛΗ ΤΙΜΗ ΚΑΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΑΞΙΑ

Πώλησις μὲ μηνιαίας δόσεις παρὰ τῇ :

ΕΤΑΙΡΙΑ ΠΙΑΝΩΝ ΣΤΑΡΡ Α. Ε.

ΑΘΗΝΑΙ : Στοὰ Ἀρσακείου 12, Πειραιεὺς : Φίλωνος 48.
ΘΕΣ)ΝΙΚΗ : Βενιζέλου 22α. ΠΑΤΡΑΙ : Ρήγα Φερραίου 84.
ΒΟΛΟΣ : Ἑρμοῦ 111.

ΜΑΘΕΤΕ ΣΩΣΤΟ ΗΛΙΟΛΟΥΤΡΟ

δηλαδὴ τρίψατε ἰσχυρῶς τὸ σῶμά σας πρὸ τοῦ ἡλιολούτρου — τὸ ὁποῖον οὐδέποτε πρέπει νὰ γίνεται μὲ τὸ σῶμα ὑγρόν — μὲ

ΚΡΕΜΑ ΝΙΒΕΑ

Ἡ ΚΡΕΜΑ ΝΙΒΕΑ, ποὺ ἐμπεριέχει Εὐκαιρίνην (οὐσίαν συγγενῆ πρὸς τὸ δέρμα), εἰσχωρεῖ ἐντὸς τοῦ ἱστοῦ τοῦ δέρματος καὶ ἀφομοιοῦται μὲ αὐτό, χωρὶς νὰ ἐπαφίσῃ γλοιῶδες ἐπίχρισμα. Προλαμβάνει τὰ ἐκ τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων ἐγκαύματα. Προκαλεῖ εὐχάριστον δροσερότητα. Δίδει εἰς τὸ δέρμα μίαν ὑγιᾶ καὶ ἀνθηρὰν ὄψιν. Οὐδεμία ἄλλη κρέμα ἐμπεριέχει Εὐκαιρίνην, ἐπὶ τῆς ὁποίας βασίζεται ἡ ἰδιάζουσα δερματοκαλυντικὴ ἐνέργεια τῆς ΚΡΕΜΑΣ ΝΙΒΕΑ.

ιμαί: Δρχ 8.—, 16.—, 22.—, 30.—

ΓΕΝ. ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑ: ΕΤΑΙΡΙΑ "ΔΑΦΝΗ,,
ΒΕΡΑΝΖΕΡΟΥ 44 - ΑΘΗΝΑΙ.

Εἶνε ὡραία καὶ θὰ εἶνε πάντοτε ὡραία, διότι μεταχειρίζεται προϊόντα τῆς Ἀρωματοποιΐας Λ. Τ. Πιβέρ.
Paris.

Πομπέϊα-Φλοραμὶ-Ἀζουρέα-Βὸλτ-Βίβιτς-Φετὶς Ρὲβ ντ' ὸρ-Ρεϊνίτα-Ποῦδρες Μπριγιαντίνες-Λοσιὸν-Ἐσσὰνς-Κρέμες-Ροὺζ ντὲ λὲβρ-Κολώνιες.

L.T. PIVER PARIS

«ΓΚΡΕΚΑ»

Χρησιμοποιοῦντες τὴν ὀδοντοκρέμαν "ΚΟΛΥΝΟΣ,, ἐπιτυγχάνετε τὰ ἑξῆς πλεονεκτήματα:

1ον) Ἀπόλυτον ἀντισηψίαν καὶ ἀπολύμανσιν τοῦ στόματος. 2ον) Εὐχάριστον συναίσθημα γεύσεως καὶ δροσερότητος τοῦ στόματος ἐπὶ ὥρας. 3ον) Ἄκραν οἰκονομίαν χρήματος καθ' ὅσον ἓν σωληνάριον "ΚΟΛΥΝΟΣ,, διαρκεῖ δύο φορὰς περισσότερον οἱουδήποτε ἄλλου, περιέχοντος τὴν αὐτὴν ποσότητα οἱασδήποτε ἄλλης ὀδοντοπάστας. Καὶ τέλος εἶναι ἐντελῶς ἀβλαβὴς κατὰ τὴν χρῆσιν.

ΔΙΑΡΚΗΣ ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΗ
ΜΩΡΙΣ ΦΑΡΑΤΖΗ
ΟΔΟΣ ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ 4 - ΑΘΗΝΑΙ

ΘΕΛΕΤΕ ΝΑ ΚΑΝΕΤΕ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΝ

Νὰ βάφετε μόνη Σας τὰ περσινά Σας φορέματα μὲ Γερμανικὰς βαφὰς μάρκας

ARTI

καὶ θὰ γίνουν ἐντελῶς καινούργια.

Αἱ βαφαὶ ARTI πωλοῦνται εἰς τὰ Φαρμακεῖα καὶ τὰ Ἐμπορικὰ τῆς συνοικίας σας εἰς 61 μοδέρνους χρωματισμούς.

Γεν. Ἀντιπρόσωπος :
Π. ΤΣΑΓΚΑΡΗΣ, Ἀθῆναι,
Λέκα 21α.

ΓΕΩΡ. Ν. ΜΟΥΜΟΥΤΖΗΣ

Ἰατρὸς δερματολόγος. Ἐπὶ δεκαεξαετίαν Ἐπιμελητὴς τῆς ἰδιαιτέρας Κλινικῆς τοῦ Καθηγητοῦ κ. Γεωργ. Φωτεινοῦ. Δέχεται καθ' ἑκάστην ὁδὸς Κεφαλληνίας καὶ Τεγέας 1. Ὧραι 9—11 π.μ. καὶ 4—7 μ.μ. Ἀριθ. Τηλεφ. 7—62.

ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α. Ε.
ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΚΑΙ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ ΔΡ. 425.915.011.—
43 ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΤΑΙ ΕΙΣ ΤΑΣ ΚΥΡΙΩΤΕΡΑΣ
ΠΟΛΕΙΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΚΑΙ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ

ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ ΩΣ ΚΑΙ ΠΑΣΑΙ ΑΙ ΤΡΑΠΕΖΙΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΙ
ΥΠΟ ΟΡΟΥΣ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΑΣ

ΠΩΛΕΙΤΑΙ αὐτοκίνητον 6 θέσεων, μάρκας Citroen. Πληροφορίαι εἰς τὰ Γραφεῖα μας.

ΑΡΡΑΒΩΝΕΣ

Σφυρήλατοι ἕτοιμοι καὶ ἐπὶ παραγγελίᾳ τελευταίας μόδας, στενὲς καὶ πομπὲ (Καρατιῶν 18 ἠγγυημέναι, δράμια 3 τὸ ζεῦγος καὶ μὲ τὸ ὀνοματεπώνυμον ἐντὸς)
ΜΟΝΟΝ ΕΙΣ ΤΟ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΜΑΣ ΘΑ ΤΑΣ ΕΥΡΗΤΕ
ΑΝΤΙ ΔΡΑΧΜΩΝ 420 ΤΟ ΖΕΥΓΟΣ
ΑΔΑΜΑΝΤΟΠΩΛΕΙΟΝ, ΧΡΥΣΟΧΟΕΙΟΝ, ΩΡΟΛΟΓΟΠΟΙΕΙΟΝ
ΣΤΕΛΙΟΥ & ΖΕΡΒΑ
ΟΔΟΣ ΑΠΕΛΛΟΥ 3 (πάροδος πλατείας Δημοτ. Θεάτρου)
Ἀθῆναι
Ἀποκόψατε καὶ φυλάξατε τὸ παρόν.

Μετά ἀπό μιά θαυμασία προσγείωσι, εἶναι ἀπαραίτητο ἕνα σιγαρέττο "Παπαστράτος".

ΣΙΓΑΡΕΤΤΑ
ΠΑΠΑΣΤΡΑΤΟΣ